Tweede Kamer, Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG
Concept

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft op 2 november 2026 overleg gevoerd met de heer Van Weel, minister van Justitie en Veiligheid, over:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2027 (37020-VI);**
- **de brief van de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 28 oktober 2026 inzake verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden over vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2027 (Kamerstuk 37020-VI) (2026Z23338);**
- **de brief van de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 21 september 2026 inzake nieuw handelingskader politie externe bijeenkomsten (29628, nr. 1357);**
- **de brief van de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 29 oktober 2026 inzake begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie (2026Z23379).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Eerdmans

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Tilburg

Voorzitter: Ellian
Griffier: Van Tilburg

Aanwezig zijn twaalf leden der Kamer, te weten: El Abassi, Bikker, Coenradie, Diederik van Dijk, Ellian, Faber, Lammers, Mathlouti, Mutluer, Straatman, Struijs en Vermeer,

en de heer Van Weel, minister van Justitie en Veiligheid.

Aanvang 9.32 uur.

De **voorzitter**:
Dames en heren, een hele goede morgen. Ik open deze vergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid. Op de agenda staat het wetgevingsoverleg Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie. Dat is artikel 31 van de JenV-begroting, voor de mensen die dit niet altijd volgen. Ik heet de minister van Justitie en Veiligheid, de dienst en ondersteuning, alle collega's — ik verwacht dat er nog enkele binnen zullen komen — de geïnteresseerden in de zaal en iedereen die dit debat op een andere wijze volgt van harte welkom.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Het is een wetgevingsoverleg. Dat betekent dat we aan het einde ook moties kunnen indienen die specifiek zien op de politie. De politie is uiteraard dagelijks betrokken in de samenleving en maakt dus veel mee, maar ik ga wel de collega's vragen om het toe te spitsen op de politie. Sleep dus alsjeblieft niet de hele wereld erbij. We kunnen niet onbeperkt onderling interrumperen, want dan gaan we het niet redden. De minister heeft een harde eindtijd. Daar ga ik dus ook op sturen. Ik kan me indenken dat we juist ruimte willen voor interrupties met de minister over hoe we nou verder willen met dat begrotingsartikel.

We hebben een spreekvolgorde. Ik zal, als laatste, de inbreng van de VVD doen, omdat mijn collega Martens-America helaas ziek is. Maar ik ga het verder in goede banen leiden. Tussendoor schorsen we even; dan doen we dat ook meteen als lunchschorsing. Dan hoop ik dat we het aan het einde kunnen afronden en dat iedereen een prettig debat heeft gehad. Even kijken. Ja, mevrouw Faber.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik wil toch nog wel het volgende zeggen. We worden elke keer beknot door een eindtijd van WGO's. Volgens mij is dat officieel niet de bedoeling. Ik snap dat de minister een drukke agenda heeft, maar daardoor kun je natuurlijk wel een deel van het debat doodslaan. Daar moeten we eens een keertje over na gaan denken, want het is elke keer zo.

De **voorzitter**:
Ik herken helemaal wat u zegt, mevrouw Faber. Wat we ook doen, we zijn elke keer beperkt in de tijd. Soms moet je kernachtig je punt maken, maar ik denk dat het ook goed is dat je ruimte hebt voor discussie. Ik deel die observatie: het wordt eerder minder dan meer. Maar laten we maar gewoon snel beginnen; dat helpt. Dan moet ik niet vergeten om te zeggen dat er rapporteurs zijn. Daar was ik er toevallig zelf ook eentje van. Mijn gewaardeerde collega's mevrouw Coenradie en mevrouw Mutluer zullen namens de commissie een geaccordeerde tekst inbrengen. Dat doen we eerst en daarna komt mevrouw Mutluer als eerste spreker. Dan ga ik dus eerst mevrouw Coenradie het woord geven als rapporteur.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Voorzitter. De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft collega's Mutluer, Ellian en mij benoemd als rapporteur voor de begroting van Justitie en Veiligheid voor 2027. We hebben het vandaag over artikel 31 van de JenV-begroting. De minister vraagt de Kamer instemming met 9,4 miljard aan uitgaven en verplichtingen voor de politie, zonder dat de bedragen betekenisvol zijn uitgesplitst. Ter vergelijking: de begroting van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur bedraagt 4,3 miljard en is verdeeld over acht begrotingsartikelen. De minister van JenV vraagt in een keer om heel veel geld voor de politie. Dat mag natuurlijk, want veiligheid is een belangrijk onderwerp, maar moet daar niet iets tegenover staan?

De Algemene Rekenkamer concludeerde in juni in het rapport over prioritering in de opsporing dat er onvoldoende inzicht is in de uitgaven van de politie. Daardoor kunnen de korpsleiding en de minister niet goed sturen op een strategische en doelmatige inzet. Ook kan de Kamer haar budgetrecht niet goed uitoefenen. De conclusie van de Rekenkamer is niet nieuw. Het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Effectiviteit politie uit 2017 stelde al dat de kwaliteit en validiteit van prestatiegegevens beperkt waren en

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

dat gezagdragers onvoldoende stuurinformatie hadden. Het probleem is dus al bijna tien jaar bekend. De minister reageerde in 2017 constructief en zou een werkwijze invoeren die de samenhang tussen middelen, activiteiten, effecten en resultaten zichtbaar zou maken. Ook dit jaar stelde de minister in reactie op de Rekenkamer dat hij inzicht wil geven in uitgaven en resultaten. De minister lijkt daar weinig haast bij te hebben. Nu citeer ik uit de brief: "De komende jaren verkennen we hoe we informatie uit de politiebegroting verder kunnen verrijken door verbinding te leggen tussen uitgaven, de realisatie van doelstellingen en betere duiding van de resultaten."

Voorzitter. Dit raakt aan een belangrijke taak van de Kamer: het kunnen beoordelen waar de middelen voor de politie naartoe gaan en wat daarmee wordt bereikt. Niet voor niets heeft de Kamer hier in eerdere debatten en met een motie aandacht voor gevraagd. De inzichtelijkheid van de politiebegroting kan en moet beter volgens de Kamer. We zien daarvoor drie handvatten. Geef de Kamer inzicht in concrete doelstellingen. Geef de Kamer inzicht in activiteiten en prestaties. Werk bij wijze van oefening voor 2027 verschillende manieren uit om artikel 31 inzichtelijker in te delen en breng de voor- en nadelen in kaart.

Ik loop deze punten een voor een af. Ik start met de doelstellingen van de politie. Artikel 31 heeft in de ontwerpbegroting 2027 als doel een veilige samenleving met behulp van een goed functionerende politie. Dat doel is al jaren hetzelfde en blijft zeer algemeen. De Kamer wil weten wat de minister met 9,4 miljard wil bereiken, bijvoorbeeld bij de handhaving van de openbare orde, de criminaliteitsbestrijding en de aanpak van cybercriminaliteit. Concrete doelstellingen kunnen vooraf worden geformuleerd en maken een inhoudelijk debat mogelijk. Daarom vragen wij de minister het volgende. Eén. Kan de minister concreet aangeven welke prestaties hij in 2027 van de politie verwacht en waarop hij de politie aanspreekt? En twee. Kan de minister bevestigen dat hij met zijn ambtenarenapparaat smart doelstellingen kan formuleren, bijvoorbeeld voor criminaliteitsbestrijding?

De JenV-begroting is vooral een inputbegroting. Zij bevat informatie uit het begrotings- en beheerplan van de politie over de besteding van 9,4 miljard aan onder meer personeel, huisvesting en informatievoorziening. Ook is er een formatieprognose opgenomen. De begroting laat echter niet zien welke activiteiten en prestaties de politie in 2027 levert, bijvoorbeeld om de openbare orde te handhaven en criminaliteit, waaronder cybercriminaliteit, te bestrijden. Die informatie bestaat deels wel, maar de Kamer moet die via een omweg verzamelen uit de Veiligheidsagenda, de begroting en het beheerplan van de politie, en publicaties van het Openbaar Ministerie. Essentiële informatie voor de uitoefening van het budgetrecht hoort echter in de JenV-begroting te staan.

Ook het extra geld voor de politie verdient aandacht. In de begroting staat dat er in 2027 231 miljoen extra wordt toegevoegd voor de financiële problematiek bij de politie, meer agenten in de wijk en de aanpak van onlinecriminaliteit. De Kamer heeft de onderbouwing van deze intensiveringen afgelopen donderdag ontvangen. Wij vragen speciale aandacht voor het bedrag voor meer agenten in de wijk. De Rekenkamer onderzocht in 2019 een vergelijkbare intensivering. Toen lukte het de politie niet om de beoogde extra capaciteit te realiseren en werd het geld voor andere doeleinden gebruikt. Onze concrete vragen zijn de volgende. Is de minister bereid informatie over activiteiten en prestaties bij artikel 31 te betrekken? Kan de minister op korte termijn een voorstel

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

doen voor een beperkte, bruikbare selectie van indicatoren op basis van reeds beschikbare politie-informatie? Kan de minister toelichten hoe hij besluit over extra middelen als doelen en prestaties moeilijk meetbaar zijn? Kan de minister de Kamer vier jaar lang informeren over de resultaten van het extra geld voor agenten in de wijk?

Voorzitter. Onze zoektocht naar meer inzicht in prestaties en doelstellingen brengt ons bij het laatste onderwerp van deze inbreng: alternatieven voor de huidige indeling van artikel 31. De discussie over het al dan niet opsplitsen van artikel 31 keert regelmatig terug. Kort samengevat stelt de Kamer daarbij geregeld voor om het artikel te splitsen, terwijl de minister aangeeft dat dit niet passend is in het politiebestel. Volgens de minister beperkt dat de flexibiliteit van gezagsdragers om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Ook beperkt opsplitsing de noodzakelijke flexibiliteit die de gezagsdragers nodig hebben om hun rol te vervullen. Volgens hem wordt dit standpunt gedeeld door de regioburgemeesters en het Openbaar Ministerie. Wat wij als Kamer níét willen, is treden in het gezag van de politie, de regioburgemeesters en het OM. Wat wij wél willen, is ons budgetrecht goed kunnen uitoefenen door inzicht in de besteding van het geld en wat daarmee bereikt is. Wij willen ook op strategisch niveau kunnen sturen op de besteding van het geld, bijvoorbeeld tussen wettelijke taken en tussen soorten misdrijven, maar zeker niet op de keuze tussen afzonderlijke misdrijven.

Voorzitter. Een slimmere indeling van artikel 31 kan geld beter aan doelen koppelen. Wij zien twee hoofdopties. De eerste is splitsing in afzonderlijke begrotingsartikelen. Dat vermindert de flexibiliteit enigszins, maar bij suppletoire begrotingswetten kan de minister gedurende het jaar op drie momenten toestemming vragen voor aanpassingen. De tweede is een onderverdeling in subartikelen. Daarbij hoeft de minister niet vooraf toestemming te vragen voor iedere verschuiving, maar licht hij herverdelingen achteraf toe. De Raad van State was in 2019 positief over deze mogelijkheid, omdat die flexibiliteit handhaaft en tegelijkertijd de informatievoorziening aan het parlement verbetert.

Voor de inhoudelijke indeling schetst de Rekenkamer drie varianten. Eén: het budget volgt de sturing, dus het gezag of de wettelijke taak. Twee: het budget volgt de organisatie-inrichting volgens de Politiewet 2012. Drie: het budget volgt de financiële administratie met personele en materiële kosten. Volgens de Algemene Rekenkamer heeft de variant waarbij het budget de sturing volgt de voorkeur. Dan wordt zichtbaar hoeveel geld er voor welke wettelijke taak beschikbaar is, kunnen er per taak doelen en indicatoren worden vastgesteld en ontstaat er ruimte voor strategische sturing. Wij vragen de minister: wat zijn de voor- en nadelen en wat is de uitvoerbaarheid van de verschillende opties? Welke aanpassingen gaat de minister doen om voor volgende jaren meer inzicht te geven in het begrotingsonderdeel politie? Kan de minister de opties bij wijze van oefening uitwerken op basis van de ontwerpbegroting 2027 en bij de begroting en het beheerplan politie 2027-2031?

Voorzitter. Uiteindelijk gaat dit niet om begrotingstechniek, maar om de vraag hoe de Kamer haar budgetrecht goed kan uitoefenen zonder te treden in operationele keuzes van politie, burgemeesters en het OM. Meer inzicht in de inzet van middelen en de behaalde resultaten versterkt de democratische controle en maakt een beter onderbouwde afweging van prioriteiten mogelijk. Wij vragen de minister daarom niet alleen te reflecteren, maar ook een concrete stap te zetten naar meer transparantie in artikel 31. We zien uit naar zijn antwoorden.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dank namens de commissie, denk ik, voor het werk. Dan gaan we snel beginnen met mevrouw Mutluer voor haar eerste termijn namens PRO.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dank, voorzitter, ook dat u mijn voorzittersrol even op u wilde nemen. We hebben als rapporteurs gezamenlijk goed gekeken naar de politiebegroting. Ik zal in mijn bijdrage daar zeker wat op- en aanmerkingen bij plaatsen, temeer omdat we zicht willen krijgen op wat er met het geld gebeurt en hoe effectief dat plaatsvindt, maar ik wil dit overleg beginnen met het uitspreken van de waardering voor de politieagenten. Dat doen we altijd en dat blijf ik doen, temeer omdat ze heel veel taken op zich nemen, waaronder bewaken en beveiligen. Ik weet dat ze dat ook doen richting onze minister. Ook heel veel waardering daarvoor. Helaas is het nodig, ook bij sommige collega's van ons die hier vandaag aanwezig zijn. Dat doet me verdriet en pijn, maar ik vind het wel belangrijk om het even te benoemen omdat het blijkbaar nodig is om ons werk goed te kunnen vervullen.

Dat gezegd hebbende, wat ik hierna nog op te merken heb over de politie als organisatie betekent niet dat ik niet weet dat er bij de politie met overgave gewerkt wordt aan het veiliger maken van ons land. Je zult het maar te doen hebben. Soms ben je bijna letterlijk in de frontlinie, als daartegenover de ergste raddraaiers staan die uit zijn op confrontatie en geweld. Dat leek afgelopen vrijdag overigens ook het geval te zijn, in onder andere onze binnenstad, door de aangekondigde gen Z-protesten. Ik was zelf in de stad en ik vond het behoorlijk onrustig en zelfs grimmig. Ik zag heel veel jongeren in zwarte kleding, ogenschijnlijk wachtend totdat er iets zou gebeuren. Dat voelde allesbehalve fijn. Door verstandig handelen heeft de politie weten te voorkomen dat de situatie verder escaleerde. Dat verdient in mijn beleving echt erkenning. Dan spreek ik niet eens over mensen met verward en onbegrepen gedrag waar de politie mee van doen heeft, of de zedenzaken waarin zedenrechercheurs met de meest walgelijke kinderporno te maken krijgen. Zo kan ik heel veel politieagenten noemen. Ik doe dat om mijn erkenning en waardering voor ze uit te spreken.

Aan de andere kant zie ik ook — dat mag ook benoemd worden — dat enkele politieagenten soms de geweldsinstructies overtreden. Drie dagen geleden, of inmiddels vier dagen geleden, werd bekend dat zeven agenten zijn vervolgd vanwege de dood van een 32-jarige arrestant in Rotterdam na de inzet van een taser en een langdurige fixatie. Ik moet u ook eerlijk bekennen dat ik schrok van de beelden van de pakketbezorger die getaserd werd. Ik weet dat er onderzoek naar gedaan wordt en ik ga daar nu geen oordeel over vellen, want je moet altijd het onderzoek afwachten, maar we weten dat de politie niet voor niets een geweldsmonopolie heeft en dat het belangrijk is dat daar met grote verantwoordelijkheid mee wordt omgegaan. Agenten moeten zich aan de geweldsinstructies houden en we moeten er alles aan doen om te voorkomen dat die worden geschonden, want ieder incident waarbij geweld niet proportioneel lijkt of is, tast uiteindelijk ook het gezag van en vertrouwen in de politie aan. De politie is wel een heel belangrijk instituut. Daarom is het noodzakelijk dat daar goed mee wordt omgegaan. Ik weet dat we niet op basis van incidenten moeten handelen, maar mijn vraag aan de minister is of deze incidenten er wel aanleiding toe geven om de geweldsinstructies en

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

de naleving daarvan eventueel opnieuw tegen het licht te houden, en zeker het gebruik van tasers. Dat weet ik niet. Nogmaals, ik wil niet afgaan op een aantal incidenten. Maar ik denk dat het wel goed is om die vraag neer te leggen. Het is mij namelijk heel veel waard dat de politie het vertrouwen van de samenleving behoudt, omdat ze zo belangrijk zijn voor ons.

Voorzitter. Dan ...

De heer **Struijs** (50PLUS):
Even een vraag aan mijn collega. Over de geweldsinstructie is veel te zeggen, maar vindt u het net als 50PLUS niet onmenselijk dat politiemannen of -vrouwen soms zeven jaar moeten wachten eer het OM zegt: nu gaan we alsnog vervolgen? Ik heb het dus niet over het incident zelf, want het recht moet z'n beloop hebben. Maar er zijn vele, vele tientallen zaken waarin mensen die geweld hebben gebruikt binnen het geweldsmonopolie vier à vijf jaar moeten wachten op een oordeel. Wat vindt PRO hiervan?

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Er moet gewoon duidelijkheid komen. We weten allemaal — daar hebben we zelfs onderzoek naar gedaan — dat de hele strafrechtketen vastloopt en dat er heel veel plankzaken zijn. Ik vind dat bij dit soort zaken zo snel mogelijk, voor mijn part via snelrecht, duidelijkheid moet worden gecreëerd. Daar horen politieagenten niet zo heel lang op te wachten. Ik ben het dus volledig met mijn collega eens.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Mevrouw Mutluer zegt heel mooi genuanceerd dat we bij incidenten de onderzoeken moeten afwachten. Ik denk dat dat heel terecht is, maar ik heb wel een vraag aan mevrouw Mutluer. Uit een aantal voorbeelden in het verleden blijkt wel dat er op basis van vaak drie seconden beeldmateriaal al best heftige conclusies worden getrokken in de maatschappij, op tv en op social media, die achteraf niet helemaal terecht blijken te zijn. Hoe ziet mevrouw Mutluer daarbij de verantwoordelijkheid van de politieorganisatie zelf en hoeveel trekken we samen op als het gaat om het offline halen van onlinebeelden? Ziet mevrouw Mutluer daarbij ook een verantwoordelijkheid van de politieorganisatie om bepaalde socialmediaplatforms actief te vragen om die beelden offline te halen wanneer duidelijk is dat een politieagent niets heeft gedaan dat tegen de regels is of buiten het boekje gaat?

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik begrijp de vraag volledig. Daarom ook mijn genuanceerde bijdrage. Ik kan geen oordeel vellen zonder het onderzoek af te wachten. Maar als die beelden online gaan circuleren en je niet precies ziet wat er is gebeurd, dan tast dat wel de geloofwaardigheid en het gezag van de politie aan. Dat wil ik zien te voorkomen. We hebben samen niet voor niets een wetsvoorstel ingediend. Dat gaat overigens over het delen van beelden van slachtoffers die online circuleren en over de verplichting, wat ons betreft, voor socialmediaplatforms om dat soort beelden eraf te halen. Je mag best in gesprek gaan, maar als er werkelijk disproportioneel geweld is toegepast, dan moet daar wel actie op worden ondernomen. Ik hoor u zeggen: misschien moeten we dat gesprek voeren met de platforms. Ik denk wel dat het heel lastig wordt om die beelden eraf te halen. Ik zie meer heil in goede communicatie vanuit de politie, op tijd. Als inderdaad blijkt dat het verhaal anders ligt, dan kun je best het gesprek voeren om te kijken of er

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

wat betreft dat soort beelden, die heel lang op internet blijven circuleren — zeker als ook de namen van de politieagenten kenbaar worden, waar ze heel veel last van krijgen — actie moet komen en daarmee die beelden dan wel moeten verdwijnen.

De **voorzitter**:
Op dit tempo zitten we hier tot 21.00 uur vanavond nog, zeg ik meteen maar. De vragen en de antwoorden moeten dus echt korter.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik ga proberen om het zo kort mogelijk te doen. Volgens mij zijn mevrouw Mutluer en ik het er ook wel over eens dat als het Openbaar Ministerie zegt, zoals ten aanzien van de incidenten die recent hebben plaatsgevonden bij het Bollendak, dat er rechtmatig is gehandeld, de politie de zorgplicht heeft om actief bij de socialmediaplatforms te notificeren dat beelden offline gehaald moeten worden. Kan ik uit de woorden van mevrouw Mutluer opmaken dat ze het daarmee eens is?

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Heel kort. Ik ben het eens wat betreft de zorgplicht van de politie hierbij.

De heer **Vermeer** (BBB):
Hoor ik mevrouw Mutluer er eigenlijk ook voor pleiten dat de politie een wat offensievere communicatiestrategie hanteert?

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ja, daar pleit ik ook voor. Als je het hebt over een zorgplicht, dan is dat veel breder dan platforms aanspreken. Het is ook: op de juiste wijze communiceren, ook als het niet goed is gegaan. Dus, nogmaals, in die zin is het een genuanceerd verhaal. Ik moest even mijn bril opdoen, want ik kon het niet meer zo goed lezen. Ik word oud.

De **voorzitter**:
Welnee, welnee, welnee! Ik weet niet wat je tegenwoordig nog mag zeggen, maar zo oud bent u niet, mevrouw Mutluer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dat waardeer ik enorm, voorzitter. Ik ga door met het vervolg van mijn bijdrage.

Voorzitter. Ik kom op de prioriteiten en het zicht op de prestaties van de politieorganisaties. De manier waarop de Algemene Rekenkamer de 10.000 niet behandelde aangiftes en meldingen telde, leidde tot — ik zeg het met misschien wel een understatement — een verschil van inzicht tussen de minister en de Rekenkamer. De brief van de minister van vorige week bevestigt dat het inderdaad om zo'n 9.000 aangiftes en 1.000 meldingen gaat. Van die 10.000 niet behandelde aangiftes gaat de politie in ieder geval de aangiftes betreffende "(poging tot) moord en doodslag" en "ernstige zedenzaken" herbeoordelen. Lees ik tabel 1 uit de brief van de minister van 28 oktober goed als ik denk dat het gaat om ruim 50 zaken van moord of doodslag en om 217 zedenzaken? Dat is best fors, vind ik. Ik wil daar een concreet antwoord op. Niet alle niet behandelde aangiftes worden herbeoordeeld, omdat dan de afhandeling van nieuwe aangiftes in het gedrang zou komen. Van de zaken die niet allemaal worden herbeoordeeld, wordt een representatieve steekproef wel alsnog beoordeeld. Wat nu als uit die steekproef blijkt dat er veel meer van deze aangiftes alsnog tot opsporing en

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

vervolging moeten leiden? Dan is mijn vraag natuurlijk: is daar dan capaciteit voor? Moet je dat dan niet gewoon oppakken? En hoe doe je dat dan? Ze mogen niet blijven liggen.

Voorzitter. Dan de financiën van de politie. Er is al jaren te weinig zicht op wat de politie met het beschikbaar gestelde budget doet. Boekhoudkundig klopt het allemaal wel aardig, maar welke concrete doelen en welke prestatie-indicatoren daarbij horen, blijft onduidelijk. Er is een nieuwe Veiligheidsagenda 2027-2030. Die geeft inzicht in de prioriteiten en in welke prestaties daarbij worden nagestreefd, maar het gaat om het aantal onderzoeken en het aantal verdachten. Dat is de output, maar niet de outcome, in de zin van wat dat betekent voor de afname van de desbetreffende criminaliteit. De Rekenkamer vindt dat de prioriteiten van de politie niet op orde zijn omdat die maar voor een deel op de meest ernstige misdrijven met de grootste maatschappelijke schade zouden zijn gericht. Mijn vraag is in hoeverre de prioriteiten uit de Veiligheidsagenda overeenkomen met wat de Rekenkamer nu hanteert in de Crime Harm Index. Wanneer kunnen wij de nieuwe plannen van de minister verwachten om die plankzaken te voorkomen? Eigenlijk is mijn vraag dus wanneer wij meer weten over wat die verdiepende gesprekken met de Rekenkamer hebben opgeleverd.

Voorzitter. Dan het budget van de politie. Dat is het afgelopen decennium gestegen, flink meer dan de inflatie, terwijl in dezelfde periode de geregistreerde criminaliteit grosso modo is afgenomen. Dat is weliswaar de afgelopen paar jaar niet het geval, maar toch. Desondanks blijven heel veel aangiftes onbehandeld, zoals ik net ook zei. Omdat er financiële tekorten bij de politie zijn, maken wij ons toch steeds zorgen over de slagkracht van de politie. Nu meldt de politie zelf dat er 86 miljoen euro te weinig budget is vanwege hogere kosten voor personele zorg, sterk oplopende kosten voor de digitalisering en hogere huisvestingskosten. Dat kan volgens de politiechef ook de inzet van de politie raken. Wij hoorden daar al eerder geluiden over.

Ik noem de bedrijfsartsen en de arbozorg even als voorbeeld. Ik maak me zorgen over de gevolgen van de bezuinigingen op de arbozorg bij de politie. Wij gaven eerder al aan dat we signalen kregen dat het aantal bedrijfsartsen, ook de bedrijfsartsen die ingehuurd worden, fors wordt teruggebracht, terwijl er nog geen goed uitgewerkt plan ligt om die interne arbozorg goed te organiseren. De politie heeft eind 2024 besloten om een interne arbodienst op te bouwen. Dat is een goede ontwikkeling — dat denk ik echt — maar dat kost wel tijd en investeringen. Als je daar niet tijdig mee bent en geen concreet transitieplan hebt, dan gaat dat ten koste van de agenten. We hebben het niet voor niets over PTSS bij agenten gehad. Ik vind dat gewoon niet kunnen. Ik wil daar een concreet antwoord op van onze minister.

Dat roept ook nog een andere vraag op, namelijk waarom de politie nog steeds tekorten heeft, ook in het licht van de stijgende budgetten. Ik weet dat wij vanuit Den Haag wetten en beleid maken waardoor de politie het drukker krijgt. Ik geef toe dat ik daar ook aan meedoe door initiatiefwetten voor te stellen. Maar is dat de reden dat de politie niet met de bestaande budgetten uitkomt? Vindt de minister dat de politie de financiën op orde heeft? Wat gaat de minister doen om het wel op orde te krijgen en het proces goed te ondersteunen?

In dat verband het volgende. De regioburgemeesters wijzen op het risico dat de loon- en prijsbijstelling uit de coalitieakkoordmiddelen in 2027 en 2028 niet uitgekeerd zal worden. Bij de politie zou mogelijk zelfs de prijsbijstelling over het gehele politiebudget

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

niet uitgekeerd worden. Daarmee vrezen de burgemeesters dat er structureel vele tientallen miljoenen euro's minder naar de politie gaan. Hoe zit dat, is mijn vraag.

Waar het mij om gaat, zeg ik tegen mijn collega's, is dat het altijd relatief schaarse budget van de politie zo effectief mogelijk moet worden ingezet. Ik denk dat dit ook wordt gedeeld. Wij willen dat de begroting van de politie zodanig transparant wordt dat we weten wat er met het geld gebeurt. Wij willen onder andere weten hoe effectief de opsporingsmiddelen worden ingezet. Dit verhoudt zich namelijk niet tot de ruimte die de korpschef wil houden om binnen de begroting te kunnen schuiven met de budgetten om eventuele tekorten intern op te kunnen vangen. De minister heeft de Kamer toegezegd een extern onderzoek uit te zetten voor de doorlichting van de politiebegroting. De vraag is dan natuurlijk of dit wel de helderheid gaat verschaffen waar wij naar snakken.

Voorzitter, mijn bijdrage is lang. Ik weet het.

Ik wil het nu hebben over femicide. Dat zal u niet verrassen of verbazen, temeer omdat we ook in Spanje zijn geweest. Wij weten dat het bij femicide van het grootste belang is dat de signalen die kunnen duiden op het doden van een vrouw tijdig worden opgepikt en dat door de politie adequaat wordt gehandeld. Lopende het onderzoek wil ik, ook hier, niet weer ingaan op de dood van Hajar. Daar weten we nog onvoldoende over. De berichten spreken elkaar ook wat tegen. Wel is duidelijk dat bij signalen van vermissingen snel handelen op basis van uniforme protocollen nodig is. Ik vraag mij af of dat gebeurt en of door de politie op basis van die uniforme protocollen eenduidig wordt gehandeld. Ik zeg dit niet voor niets. De 16-jarige Hümeyra werd in 2018 vermoord. De inspectie kwam toen met een rapport waarin stond dat de politie de SASH-formulieren voor stalking nog steeds niet goed invult en niet standaard inzet bij onder andere stalking. Het is een instrument dat bij melding of aangifte bij de politie kan worden gebruikt om in te schatten wat de risico's op escalatie zijn en daarop meteen te handelen. Recent is een Woo-verzoek ingediend. En wat bleek? Slechts in 8% van de gevallen worden die formulieren ingevuld. We hebben daar ook schriftelijke vragen over gesteld. Ik vind dat onbegrijpelijk. Ik meen het echt. Ik vind het onbegrijpelijk. Ik stel de vraag nog een keer: heeft dit dan prioriteit? Hoe kan dit? Hoe kan het dat na inspectierapporten, na de dood van zo'n jonge vrouw, de politie de risicotaxatie niet op basis van dit soort formulieren doet en die formulieren gewoon niet invult? Dat kan gewoon niet.

Wij zijn in Spanje geweest. Daar hebben ze gespecialiseerde agenten. Een slachtoffer dat naar de politie stapt, krijgt een agent en een aanspreekpunt toegewezen en er worden heel snel, via snelrecht, allerlei beschermingsmaatregelen genomen. Met resultaat. Waarom lukt het niet om dat hier in Nederland uit te rollen, ondanks eerdere moties van ons op dit vlak? Ook dat vind ik gewoon niet goed. Verder werken ze in Spanje met een systeem — dat heet VioGén — waarbij bijvoorbeeld een Veilig Thuis, de politie, het OM en de rechtspraak allerlei input kunnen leveren op basis waarvan het risico kan worden ingeschat. In juni of in mei van dit jaar is het onderzoeksrapport Femicide in de Nederlandse rechtspraktijk verschenen. Daarin wordt naar dit systeem verwezen, maar dat wordt weer niet opgepakt. Mijn vraag is dan weer: waarom niet? Dit gaat de politie immers helpen.

Voorzitter. Ik heb nog twee onderwerpen en dan rond ik af. Drie jaar geleden is de Wetenschappelijke Adviesraad Politie opgericht. Deze adviesraad moet de korpschef

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

gevraagd en ongevraagd van onafhankelijk wetenschappelijk advies voorzien. De leden worden echter door de korpschef benoemd en kunnen ook door hem worden ontslagen. De korpschef bepaalt het budget, beslist over de toegang tot politiegegevens en mag adviezen geheimhouden. Het ondersteunende bureau valt onder de Staf Korpsleiding. Diezelfde afdeling maakt ook het beleid waarover de raad adviseert. Follow the Money zegt dat er een gebrek is aan onafhankelijkheid. Dat zou ook blijken uit de adviezen in de vier rapporten van de adviesraad, die vier keer in lijn liggen met wat de korpsleiding toch al vindt of uitvoert. Nu waren er al eerder vragen over de onafhankelijkheid van onderzoek. Het WODC, het onderzoeksinstituut van JenV, is toen op afstand gezet van het departement. Nu is het een en ander geëvalueerd. Die evaluatie is door henzelf gedaan en het zelfevaluatierapport wordt ook niet openbaar gemaakt. Dan breekt mijn klomp, want de uitkomst is dat de raad wordt voortgezet. Ik hecht er belang aan dat die adviezen aan de korpsleiding onafhankelijk en wetenschappelijk verantwoord zijn. Wij willen namelijk dat keuzes en plannen van de korpsleiding kritisch getoetst worden en dan moeten we de schijn vermijden dat de adviesraad er vooral is om het beleid van de korpsleiding te ondersteunen. Hoe ziet de minister dit?

Voorzitter. Ik eindig met cold cases, en dan heb ik echt al mijn onderwerpen gehad. De Kamer dringt er al lang op aan dat politiegegevens voor lange tijd bewaard worden, desnoods met een termijn, om cold cases op te lossen. Vanwege de bestaande bewaartermijnen kan dat niet en de Autoriteit Persoonsgegevens is tegen het langer bewaren. De minister gaat gelukkig, ook op ons verzoek, op zoek naar juridische aanknopingspunten en gaat het gesprek aan met de Autoriteit Persoonsgegevens. Het moet natuurlijk wel juridisch kloppen. Ik zeg: dat is eindelijk het begin van een oplossing. Waar een wil is, is een wet, in plaats van een weg. Op welke termijn kunnen we dat verwachten? We wachten er namelijk al heel lang op.

Daarmee kom ik aan het einde van mijn lange bijdrage, voorzitter. Dank voor de coulance. Ik wacht smachtend op de antwoorden van de minister.

De **voorzitter**:
We gaan vliegensvlug door naar de heer Mathlouti namens D66.

De heer **Mathlouti** (D66):
Voorzitter, dank. Veiligheid begint thuis achter de voordeur, op straat en in de wijk. Die begint bij de vertrouwde wijkagent die weet wat er speelt in de buurt, die gezinnen kent en jongeren op tijd in beeld heeft, bij agenten die 's avonds zichtbaar zijn op straat, waardoor je je veiliger voelt als je naar huis fietst, en bij een politieorganisatie die voor je klaarstaat als er iets misgaat en heel snel handelt wanneer je aangifte doet. Een begroting lijkt soms vooral een technisch verhaal over cijfers en geld, maar achter die cijfers gaat het om iets veel belangrijkers: dat mensen zich veilig voelen in hun eigen buurt, dat de politie zichtbaar en bereikbaar is en dat je erop kunt vertrouwen dat je wordt geholpen wanneer dat nodig is.

Voorzitter. Om de veiligheid te vergroten, investeert het kabinet flink in de politie. Onder andere het begrotingstekort is daarmee opgelost. Een mooi resultaat, maar voor D66 staat voorop dat deze extra investeringen ook daadwerkelijk tot concrete resultaten leiden. Iemand thuis merkt namelijk weinig van een hoger politiebudget als daar niet iets tastbaars tegenover staat, zoals een extra wijkagent of een snellere afhandeling van zijn aangifte. In de brief schrijft de minister dat er 41 miljoen euro gereserveerd is voor meer

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

wijkagenten, maar tegelijkertijd lees ik dat elke politie-eenheid zelf mag bepalen hoe dit geld wordt ingezet. Ik begrijp dat maatwerk wenselijk is, zeker in de regio's, maar juist de vertrouwde wijkagent die de buurt kent en weet wat er speelt, maakt het verschil op straat. Daarom wil ik voorkomen dat we straks miljoenen investeren zonder dat er daadwerkelijk meer wijkagenten bij komen omdat het geld uiteindelijk volledig opgaat aan bijvoorbeeld basisteams. Kan de minister aangeven hoeveel extra wijkagenten deze investering concreet moet opleveren? Is de minister bereid de Kamer jaarlijks te informeren over de ontwikkeling van dat aantal, zodat we kunnen zien of deze investering daadwerkelijk leidt tot meer vertrouwde gezichten in de wijk?

Voorzitter. Datzelfde geldt voor de cyber- en zedenrechercheurs. Er wordt extra capaciteit gereserveerd voor de aanpak van online criminaliteit en online seksueel geweld. Dat is hard nodig en mijn fractie juicht dat toe, maar in de brief van de minister lees ik niet hoe de afgesproken uitbreiding van het aantal zedenrechercheurs wordt gerealiseerd, terwijl in het regeerakkoord juist expliciet is afgesproken dat deze investeringen moeten leiden tot meer zedenrechercheurs. Waarom ontbreekt de uitbreiding van het aantal in de verdeling van de middelen, terwijl het expliciet zo is afgesproken? Kan de minister een concreet groeipad toezeggen voor de extra cyber- en zedenrechercheurs, inclusief aantallen en termijnen?

Voorzitter. Daar waar de politie vroeger vooral zichtbaar moest zijn op straat, moet zij dat vandaag de dag ook online zijn. De digitale wereld ontwikkelt zich namelijk razendsnel en criminelen worden steeds slimmer, van online oplichting en cyberaanvallen tot aan afpersing met deepfakes. Ik spreek agenten die eerlijk aangeven: die ontwikkelingen gaan zó snel; het lukt ons niet altijd om daar snel op in te spelen. Samen met mijn D66-collega El Boujdaini heb ik daarom met het oog op de begroting een amendement ingediend voor extra middelen voor Offlimits. Zij springen in het gat en helpen bijvoorbeeld slachtoffers van online seksueel geweld door illegale beelden en kinderporno van het internet te verwijderen. Dit is volgens mij de derde keer op rij dat mijn fractie dit amendement indient om een bezuiniging te voorkomen, altijd met brede politieke steun. Ik hoop dat de minister dat als aanmoediging ziet voor meerjarige financiering voor Offlimits, om te voorkomen dat we volgend jaar weer dezelfde discussie hebben. Ik hoor graag hoe hij dat ziet.

Voorzitter. In het verlengde daarvan vind ik ook dat onze eigen ambitie verder moet gaan. Ik wil een politieorganisatie die online net zo slagvaardig is als op straat, die zelf minimaal hetzelfde kan als Offlimits en die dus zelf snel beelden kan verwijderen, slachtoffers kan helpen en vanuit de eigen taak nog beter de daders kan opsporen. Met de extra investeringen die we doen, hebben we ook een kans om de politieorganisatie slimmer en toekomstbestendiger te maken. Ik kan mij voorstellen dat AI bijvoorbeeld heel handig kan zijn bij het opsporen van kinderporno of ander illegaal materiaal, maar dat die ook breder binnen de politieorganisatie kan leiden tot effectiever en efficiënter werk. We lezen gelukkig ook dat de politie hier al gebruik van maakt, maar hoe breed wordt AI binnen de politie ingezet? Is er een politiebrede strategie? Heeft de minister inzicht in de effectiviteit van deze toepassingen? Hoe worden succesvolle toepassingen onder de juiste waarborgen verder opgeschaald?

Voorzitter, tot slot. De begroting van de politie bedraagt de aankomende jaren zo'n 9 miljard, maar liefst een derde van de totale begroting van Justitie en Veiligheid. De realiteit is dat de Kamer vrij weinig zicht heeft op waar die miljarden heen gaan en wat

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

we ervoor terugkrijgen. Die discussie wordt al langer gevoerd. Daarmee verwijs ik ook naar de motie die mijn collega Van der Werf een aantal jaren geleden heeft ingediend over het uitsplitsen van de politiebegroting. Die discussie loopt natuurlijk nog steeds. Ook informatie over doorlooptijden, ingezette capaciteit en de resultaten van opsporingsonderzoeken zijn niet te herleiden; dat zegt ook het rapport van de Algemene Rekenkamer. Denk maar aan het schrikbarend aantal aangiften dat de afgelopen jaren is blijven liggen. Dat maakt het moeilijk voor de Kamer om haar controlerende taak goed uit te voeren. Gelukkig loopt er nu een onderzoek naar het doorlichten van de politiebegroting. Maar hoe snel kunnen we na afronding van dat onderzoek daadwerkelijk stappen zetten? Ik vrees dat we na het onderzoek weer jaren verder zijn voordat we die transparantie eindelijk op orde hebben. Dat moeten we voorkomen.

Voorzitter. Hetzelfde geldt voor de onderbesteding. Over het afgelopen jaar is 130 miljoen teruggevorderd vanuit onderbesteding op bijzondere bijdragen. Ik vind dat toch bijzonder in tijden waarin er sprake was van een begrotingstekort en waarin wij verhalen hebben gehoord over politieauto's die niet konden worden gerepareerd. Hoe kan het dat dat geld op de plank is blijven liggen? Wat is de oorzaak van deze en andere onderbesteding op de politiebegroting? Ik hoop dat de minister daarop in kan gaan.

Voorzitter, veel dank.

De **voorzitter**:
U bedankt. Dan gaan we door naar mevrouw Faber, die spreekt namens de fractie van de PVV.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Dank u wel, voorzitter. Ten eerste wil ik de rapporteurs bedanken voor hun werk. Ze zijn vooral ingegaan op het technische aspect. Dank daarvoor. Daar ga ik het zelf dus niet meer over hebben. Ik kom dus met het politieke verhaal.

Voorzitter. Eerst een citaat. "De drievoudige planetaire crisis door klimaatverandering, milieuvervuiling en het verlies van biodiversiteit samen vormt een van de grootste maatschappelijke veiligheidsrisico's van nu en de toekomst." U zou denken dat dit een uitspraak is van Greta Thunberg. Nou, hoe durft u? Het komt namelijk uit de pen van de korpschef! Zij schrijft dit in een consultatieadvies. Je zou verwachten dat zij als eerste de olifant in de kamer zou noemen: de geleidelijke islamisering van de samenleving, gevoed door de massa-immigratie en door politiek correct Nederland. Het gevolg is …

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik ben blij dat de korpsleiding dat niet doet, want de politie is van iedereen en voor iedereen. Ik weet niet eens of ik een vraag moet stellen. Misschien wil ik eerder een ordevoorstel doen of een opmerking plaatsen, omdat ik het gewoon echt over de politiebegroting wil hebben. We kunnen het dan wel weer over migratie, islamisering en over al die angsten die men mensen wil inboezemen hebben, maar daar heb ik helemaal geen zin in en geen trek in. De korpsleiding is gelukkig neutraal, van iedereen, en voor iedereen, vanuit de politie. Dat wil ik gewoon benadrukken, punt.

De **voorzitter**:
Dat is op zich geen punt van orde.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik ben het helemaal eens met de woorden van collega Mutluer. In het verlengde daarvan wil ik naar aanleiding van het begin van het betoog van mevrouw Faber nog iets opmerken. Ik merk nu in verschillende debatten dat er redelijk wat persoonlijkere aanvallen richting de korpsleiding zijn. Ik hoef het niet voor haar op te nemen, maar volgens mij hebben wij hier een politiek debat waar de minister bij zit. We kunnen hem gewoon aanspreken; hij zit tegenover ons. Laten we vooral voorzichtig zijn in het aanspreken van en spreken over mensen die zich hier niet kunnen verdedigen. Laten wij met elkaar een kritisch politiek debat hebben. Als er opmerkingen te maken zijn, is dáár de meneer die we aanspreken.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ten eerste ga ik over mijn eigen woorden. We hebben het hier over de politiebegroting, dus ik mag dit gewoon noemen, want we mogen praten over een bredere context. Dit heeft namelijk zeker allemaal invloed op de begroting, maar daar kom ik later in mijn verhaal nog op terug. Mevrouw Mutluer van PRO geeft aan dat ze daar geen zin in heeft. Dat bedoel ik dus met "politiek correct Nederland". Die hebben gewoon geen zin in het benoemen van de problemen. Daarom loopt alles zo gruwelijk uit de hand. De PVV benoemt die problemen wel en ik blijf gewoon doorgaan met het benoemen daarvan.

Goed, voorzitter. Ik ga verder.

De **voorzitter**:
We hebben wel een eindtijd, maar mevrouw Mutluer wil hier nog iets op zeggen.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik word hier aangesproken. Uiteraard gaat elke collega over diens eigen woorden. Volgens mij heb ik net bijna twintig minuten een bijdrage geleverd over welke oplossingen ik zie voor slachtoffers en over hoe ik vind dat de politie zich zou moeten inzetten. Ik ben dol op de politie en vind ook dat we ze full moeten ondersteunen. Dáár moeten we het over hebben. Dat benoem ik. Ik ga niet aan meedoen aan alles wat daarvan afleidt. Dat is het en die opmerking mag ik ook maken, want ik ga ook over mijn woorden, punt.

De **voorzitter**:
En mevrouw Faber gaat nu gewoon haar bijdrage vervolgen, toch?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Daar wil ik nog wel even op reageren, als u mij dat toestaat. Het klopt dat mevrouw Mutluer het daar twintig minuten over heeft gehad. Dat heb ik ook gewoon gerespecteerd. Wij hebben een andere mening, maar mevrouw Mutluer respecteer ik zeer als collega.

Goed. Dan ga ik maar gewoon weer verder.

De **voorzitter**:
Oké. U gaat verder.

Mevrouw **Faber** (PVV):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Het gevolg is dat burgers dagelijks worden geconfronteerd met de multiculturele hel. Durf je aangifte te doen, dan is de kans groot dat die in de prullenbak verdwijnt of op de lange baan wordt geschoven, ook als je dochter wordt aangerand of je oma is beroofd. De politie moet zich bezighouden met boeven vangen, en stoppen met die politiek correcte onzin. Terug naar de kerntaken zoals die beschreven zijn in artikel 3 van de Politiewet: zorgen voor daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. Politiemannen en -vrouwen staan hier dagelijks voor in de frontlinie. Zij hebben het zwaar te verduren. Op straat worden zij gesard, uitgelachen, bespuugd en fysiek bedreigd. De-escaleren is het devies van de politietop. Nou, ga er maar aan staan als agent! Zij verdienen respect, een eenduidig beleid en rugdekking.

Het gevolg van dit slappe de-escalatiebeleid: ongekozen burgemeesters zetten onze agenten met zo min mogelijk geweldsmiddelen in de vuurlinie. Het inzetten van geweldsmiddelen hangt sterk af van de politieke kleur van de burgemeesters. Zo meldde de PRO-burgemeester Halsema ruim een week van tevoren de waterwerper niet te voorzien van traangas tijdens de jaarwisseling. Hoezo de-escaleren? Zij pookte hiermee het vuurtje juist op. Zij gaf in feite een vrijbrief voor tuig om te komen rellen.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik ga weer interrumperen: nu gaan we het hebben over burgemeesters die hier niet aanwezig zijn en zich dus niet kunnen verdedigen. We gaan weer mevrouw Halsema bashen. Ook daar maak ik bezwaar tegen. Deze minister is verantwoordelijk. Burgemeesters handelen binnen de mogelijkheden, binnen de kaders, van wet- en regelgeving. Als wij vinden dat iets niet goed gaat, kunnen wij deze minister daarop aanspreken. Als wij vinden dat iets slecht gaat, kunnen we een motie van wantrouwen indienen tegen deze minister. Maar ook tegen wat er nu wordt gezegd, maak ik bezwaar. Ik kan het over allerlei burgemeesters hebben, maar daar ga ik niet aan meedoen. Ik verwacht ook echt dat mijn collega zich weer gaat focussen op de inhoud en op de politie.

De **voorzitter**:
U maakt bezwaar richting mevrouw Faber, neem ik aan; toch? Mevrouw Faber gaat reageren.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Waarvan akte.

De politiechef, Peter Holla, zegt begrip te hebben voor Halsema's besluit. Bijzonder, want eerder kwam het verzoek vanuit de politie zelf om deze bewapening als proef in te mogen zetten. De politie functioneert het beste met een eenduidig beleid. Is de minister het hiermee eens? Hoe zit het nu met het beloofde handelingskader?

Voorzitter. "Voetbal is oorlog" is een gevleugelde uitspraak van de voetbalcoach Rinus Michels. Deze strijd verplaatst zich steeds meer naar buiten het stadion. Het maakt niet uit of men wint of verliest. Alles wordt aangegrepen om maar eens lekker te rellen. En waarom? Omdat het kan. Nadat Marokko nota bene had gewonnen van Canada maakten feestende Marokkanen zich schuldig aan roekeloos rijden, vuurwerk gooien en de politie provoceren. Denkt u dat ze zoiets doen in Marokko? Nou, mooi niet. De politie liet het gebeuren. De ME-commandant reageerde op de rellende fans als volgt. "Als je

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

gaat handhaven, wordt het oorlog. Wij realiseren ons dat zodra wij in Amsterdam-West ingrijpen, we mogelijk de hele avond bezig zijn met ongeregeldheden, waarbij ruiten worden ingegooid en auto's in brand worden gestoken." Nou, voorzitter, het is al oorlog. Hiermee breekt de politieleiding, die in deze de overheid vertegenwoordigt, het gezag af. In plaats van het tuig stevig aan te pakken, capituleert zij bij voorbaat.

Voorzitter. Zachte heelmeesters, stinkende wonden. In 2017 braken er onlusten uit in de Parijse voorstad. Uit angst in een hinderlaag te lopen bleef de politie weg. Frankrijk heeft zo'n 750 no-gozones waar de politie aarzelt om bij onlusten orde op zaken te stellen. Als het overheidsgezag verdwijnt in de straat, krijg je een totale anarchie, zoals recent geschiedde in het weekend van 17 oktober. Vele steden in Frankrijk werden een oorlogsgebied. Denk niet dat ons dat voorbijgaat. Eerder was al te zien dat de situatie in Overvecht zo grimmig werd dat de agenten nog maar één kant uit konden: vluchten. Hiermee …

De **voorzitter**:
Er is …

Mevrouw **Faber** (PVV):
Nog één zin, alstublieft. Hiermee leg je de basis voor een wetteloze no-gozone. Zo begon het in Frankrijk ook.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik zal mevrouw Faber niet vragen hoe vaak het Marokkaanse elftal in de finale komt, of dat nou gaat om de Africa Cup of om de Wereldcup. Ik ben er alleen maar blij mee als ze ver komen in al die rondes. Maar ik zou mevrouw Faber wel het volgende willen vragen, gezien het feit dat dit niet heel vaak gebeurt. Hoe vaak komt het voor dat mensen massaal de straat op gaan en dat er ook rellen plaatsvinden op straat als het gaat om het Marokkaanse elftal?

Mevrouw **Faber** (PVV):
De laatste zin verstond ik niet. Kunt u die herhalen alstublieft?

De heer **El Abassi** (DENK):
Hoe vaak er rellen plaatsvinden als het gaat om het Marokkaanse elftal, want daar had u het net over.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ten eerste: het is natuurlijk prima dat Marokko in de finale komt als ze goed hebben gevoetbald. De beste hoort daar gewoon te staan, dus daar heb ik totaal geen enkel probleem mee, ook niet met de Africa Cup. Dat vind ik allemaal prima. Dat is allemaal best. Maar het moet dus niet zo zijn dat het dan maar een vrijbrief moet zijn om eens even lekker te gaan rellen. Dan zou je denken: ze hebben gewonnen; ze gaan lekker een biertje drinken. Maar dan gaan ze gewoon de boel afbreken. Dat gaan ze echt niet doen in een land als Marokko, hoor, want daar zijn ze niet zo mals. Daar wordt gewoon gehandhaafd. Daar ageer ik tegen. Ik vind dat we gewoon moeten gaan handhaven. De supporters moeten zich gaan gedragen. Als we dat nou allebei gewoon gaan doen, wordt het een stuk prettiger op de straat na de voetbalwedstrijd. Als ze dan hebben gewonnen, kunnen ze gewoon een plezierig feestje bouwen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Voorzitter, ik ga verder …

De **voorzitter**:
Meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik stelde die vraag bewust, maar volgens mij is mevrouw Faber het dan met mij eens dat dit één keer in de vier jaar is, misschien één keer in de drie jaar als ze ook in de Africa Cup een keer wat verder komen. Volgens mij kunnen we elkaar hier wel vinden. Het gebeurt niet vaak dat DENK en de PVV elkaar kunnen vinden, maar ik vind dat dat we mensen die de boel kort en klein slaan keihard moeten aanpakken, ook mensen die zich voordoen als fans, de straten op gaan met een Marokkaans shirt aan en van alles slopen op straat. Maar dan moet mevrouw Faber het ook met mij eens zijn dat als we naar de andere cijfers kijken, er 365 keer per jaar voetbalrellen zijn van andere voetbalhooligans in heel het land en dat we ook die keihard moeten aanpakken. Als ik kijk naar de bijdrage van mevrouw Faber en hoe vaak ze schreeuwt over voetbalrellen met betrekking tot het Marokkaanse elftal die een keer in de drie jaar voorkomen, en ik kijk naar de 365 andere grote rellen per jaar, dan is dat toch niet in verhouding, zou ik mevrouw Faber willen vragen.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ten eerste ben ik het met meneer El Abassi eens dat elke voetbalreller gewoon aangepakt moet worden. Het maakt mij helemaal niet uit waar je vandaan komt of hoe of wat: dat kan gewoon niet en dat vind ik gewoon onacceptabel. Maar als meneer El Abassi het heeft over verhoudingen: 50% van degenen die bij de rechter voor het hekje staan, heeft een migratieachtergrond. We hebben gewoon een migratieachtergrondprobleem. Ik zeg niet dat alle mensen met een migratieachtergrond een probleem zijn, maar ze zijn wel oververtegenwoordigd in de strafrechtketen. Dit past in het geheel van mijn betoog.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik hoop echt dat de kijkers thuis dit ook snappen. Dit is dus precies iets wat ik echt gestoord vind. Mevrouw Faber heeft het over een oververtegenwoordiging en dan pakt ze precies een tak van sport waarin deze groep niet oververtegenwoordigd is en wekt ze de indruk dat die groep ook hierin oververtegenwoordigd is. Ik gaf al aan dat het 365 keer per jaar geen Marokkaanse rellers zijn en één keer in de vier jaar wel, en zelfs daar probeert mevrouw Faber het etiket op te plakken dat dat vanuit die groep komt. Zelfs mevrouw Faber moet toch snappen dat dat niet te begrijpen is voor mensen thuis maar ook niet voor mensen hier in de zaal?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik denk dat de mensen thuis het heel goed begrijpen en het wordt ook eens een keertje tijd dat we al die problemen gaan benoemen, maar als u geduld heeft en de rest van mijn betoog afwacht, zal waarschijnlijk duidelijker worden waar ik op aankoers.

Voorzitter. Ik ga verder.

De **voorzitter**:
Er is een interruptie van meneer Mathlouti.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik heb een vraag in de categorie voetbalgeweld. Collega Straatman en ik zijn zelf, overigens onder andere in samenwerking met de KNVB, bezig om tot een initiatiefnota te komen om geweld in onze voetbalstadions hopelijk te voorkomen. Wat zou u ons daarin meegeven, voortbordurend op uw verhaal waarin u aangeeft dat het Marokkanenprobleem als het aankomt op het vieren van wedstrijden toch echt een geweldsprobleem wordt?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Daar moet ik eerst eventjes goed over nadenken. Ik ben het namelijk met de beide initiatiefnemers van deze initiatiefnota in ieder geval wel eens dat er wat moet gaan gebeuren, maar dan zou ik, als ik u raad zou mogen geven en zo vrij mag zijn, met een wetsvoorstel komen om die zaak aan te pakken, en niet zozeer met een initiatiefnota. Een initiatiefnota vind ik altijd heel sympathiek en aan de hand daarvan kan je ook moties indienen, maar het kan strakker door middel van een wetsvoorstel. Maar wellicht kan ik u dan voor een initiatiefnota meegeven: kom gewoon met een aanpassing in de voetbalwet. Ik denk dat dat meer zoden aan de dijk gaat zetten, maar ik heb uw initiatiefnota natuurlijk nog niet gezien; daar moet ik ook eerlijk in zijn. Misschien staan er wel hele strakke maatregelen in. Dat weet ik dus niet en daar kan ik nu niet over oordelen, maar ik wacht het vol interesse af.

De **voorzitter**:
Ik snap het allemaal. Het kan allemaal onder het kopje artikel 31 van de politiebegroting, maar we moeten ons een beetje toespitsen, lieve collega's. Meneer Mathlouti.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik heb toch een vervolgvraag. Ik laat de vorm, dus of het nou een initiatiefnota of een wet is, nog even in het midden. Maar ik wilde even op de inhoud ingaan. Uw betoog impliceerde namelijk vooral dat het voetbalgeweld heel erg een Marokkanenprobleem is. Zou er wat u betreft een Marokkanenparagraaf in moeten komen?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik heb niet zozeer gezegd dat het alleen een Marokkanenprobleem is. Ik heb alleen gezegd dat de rellen voorkomen vanuit wedstrijden die door het Marokkaanse elftal gespeeld zijn. Dat is wat ik heb gezegd.

De **voorzitter**:
Even kijken. Eerst was meneer El Abassi en dan komt meneer Van Dijk. We gaan het dus nu helemaal over voetbal hebben. Dat kan als u dat wil, alleen zeg ik nogmaals dat de minister om 16.00 uur weggaat. Dat kan ik hem niet kwalijk nemen. Meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Dan heeft mevrouw Faber mij volgens mij niet goed begrepen. Zij zei: vooral door wedstrijden die door het Marokkaanse elftal zijn gespeeld. Ik gaf mevrouw Faber net cijfers die het tegenovergestelde aangeven. Volgens mij ben ik niet de enige — althans, er zijn meerdere Kamerleden die dat begrijpen — die begrijpt dat mevrouw Faber dit probeert weg te zetten als een Marokkanenprobleem. Als mevrouw Faber "wedstrijden die met het Marokkaanse elftal zijn gespeeld" zegt, verwacht ik ook een onderbouwing. Het gaat om één keer in de vier jaar versus, zoals ik zei, 365 grote incidenten per jaar

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

als het gaat om voetbalwedstrijden. Dus hoe komt mevrouw Faber aan de koppeling met het Marokkaanse elftal? Ik zou juist het tegenovergestelde beweren als ik mevrouw Faber was.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik heb dit al een paar keer beantwoord. Ik ga hier verder niet op in. Als de heer El Abassi dat zo wil framen, dan is dat aan hem.

Goed, voorzitter.

De **voorzitter**:
Meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik wil alleen aangeven dat ik helemaal niks wil framen. Ik vraag gewoon door. Ik ben oprecht nieuwsgierig. Ik vind net als andere collega's dat mevrouw Faber hele rare dingen in de zaal kan zeggen, maar ik probeer haar echt te begrijpen, om door te dringen en haar toch op andere gedachten te brengen. Dat is alles. Dat heeft niks met framen te maken.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Er werd eventjes — het was toch wel opvallend — een heel klein bruggetje geslagen tussen DENK en de PVV. Dat werd ook weer heel gauw opgeblazen, maar ik vond het toch wel de moeite waard om er even bij aan te haken. Dan grijp ik dus echt weer terug op de politie. Het trof mij dat mevrouw Faber het optreden van politie en burgemeesters vaak veel te soft vindt. Er werden woorden als "we capituleren" gebruikt. Ik kan me die ergernis soms heel goed voorstellen, maar toen begon mevrouw Faber ook direct over Frankrijk en de gruwelijke rellen daar. Daar opereert de politie op een manier die soms ook wel heel erg aansluit bij mijn onderbuik, met niet praten, maar hakken. Daar hebben ze rellen in een omvang die wij gelukkig nog op geen enkele manier kennen. Is onze aanpak, die soms als soft wordt ervaren, qua resultaten niet verkwikkelijker dan wat we bijvoorbeeld zien in Frankrijk?

Mevrouw **Faber** (PVV):
De politie aarzelt ook om in te grijpen in de 750 no-gozones. Daar zitten ze ook niet altijd even strak in de wedstrijd, zal ik maar zeggen. Maar ik denk dat we niet naïef moeten zijn. Ik denk niet dat we met een zachtere aanpak de problemen gaan voorkomen. Volgens mij is het een kwestie van tijd voordat het hier ook gruwelijk uit de hand gaat lopen. Ik denk dat we ons hart vast kunnen houden voor aankomende 8 november, met de Rode Lijndemonstratie die op stapel staat. We zien namelijk ook dat bijvoorbeeld het antisemitisme steeds erger wordt. Dat moeten we een halt toeroepen. Het klopt: wij zijn in Nederland iets trager met zo'n geweldsexplosie zoals we die zien in Frankrijk, want Frankrijk heeft ook een historie met heel veel rellen. Maar laten we het probleem niet onderschatten, want het smeult bij diverse groeperingen in de maatschappij. Ik denk dat we er wel iets mee moeten.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Heel kort. Ik pleit niet zozeer voor een per se softe dan wel hele harde aanpak, maar heeft het niet ook iets te maken met het vertrouwen in de professionaliteit van zowel onze politie als onze bestuurders? Moet je als politiek ook niet enige ruimte geven om

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

dat resultaat, een ordelijke samenleving, dichterbij te brengen?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Met alle respect voor meneer Van Dijk, want ik respecteer hem zeer, is de ellende waar we nu in zitten veroorzaakt door de huidige politieke elite die er zit. Dat is al decennialang aan de gang. Dat is allemaal begonnen in de jaren zeventig. Toen is men begonnen met het openzetten van die grenzen. We zien dat steeds verder ontsporen. We zijn nu al zover dat we geeneens meer over onze eigen grenzen gaan en dat we een ongebreidelde instroom hebben van mensen die het probleem alleen maar groter maken. Dan kom ik natuurlijk wel weer op het punt van de PVV — ik hoop ook zo dat een keer dat besef doorkomt bij mijn collega's — dat die grenzen dicht moeten, want het probleem wordt hierdoor alleen maar gevoed. Je moet eerst orde op zaken stellen en het eigen huis op orde brengen, en dan kan je eens verder gaan kijken.

Voorzitter. Als u mij toestaat, ga ik nu verder. In de Wildemanbuurt in Amsterdam-Osdorp heerst een crimineel netwerk van 156 personen met Marokkaanse en Turkse wortels. Hele families maken er de dienst uit. Van generatie op generatie wordt criminaliteit doorgegeven. De ouderen sturen de jongeren aan. De jongeren worden opgeleid van inbreker en drugshandelaar tot een carrière in de georganiseerde misdaad. Handhavers en andere ambtenaren mijden dergelijke wijken liever. Zo begon het in Franrijk ook. Men liet criminele migrantenenclaves toe. Had men in de lieve stad Amsterdam direct ingegrepen, dan was het nooit zover gekomen.

Voorzitter. Een nieuw fenomeen: op individueel niveau probeert tuig politieagenten onder druk te zetten door hun privégegevens op straat te gooien. Het overkwam de agent onder het Bollendak bij Centraal Station Utrecht. Hij werd geprovoceerd door twee in gewaden gehulde moslima's. Het werd een chaotische toestand. Omstanders bemoeiden zich ermee. De agent gaf een trap naar achteren en sloeg met een wapenstok. Omstanders zouden "hun zusters willen beschermen". Nee, zij zetten hun vrouwen in om te sarren. In plaats van dat de politietop achter de agent ging staan, stond de Utrechtse politiechef Yvonne Hondema lafjes gelijk met haar oordeel klaar: het optreden van de agent was onaanvaardbaar; de trap was niet rechtmatig; de politie begreep dat de beelden heftig waren en dat ze vragen oproepen over racisme. Weer die racismekaart. Wat een teken van zwakte en zelfhaat. Ze gaf de agent een trap na. Ze normaliseerde hiermee het gesar dat bijdroeg aan een haatcampagne tegen de agent. Zijn privégegevens werden op straat gegooid. Hij en zijn gezin moesten onderduiken, terwijl de twee moslima's al snel weer konden shoppen op Hoog Catharijne. Gelukkig bleef het OM bij de feiten en oordeelde dat de schop van de agent proportioneel en noodzakelijk was en niet onrechtmatig.

Voorzitter. Hoe anders was het met zij die niet genoemd mag worden, maar zich wel in politie-uniform etaleert op het grenzeloze internet onder de naam politie_mahasin? In een politie-uniform spreekt ze haar publiek toe, ook in het Berbers. Trots pronkt ze op social media met haar adoratie voor de koning van Marokko, die ze toejuicht tijdens het troonfeest. Haar neutraliteit is ver te zoeken. De hele wereld mag deze Amsterdamse agente zien, maar op het moment dat ze in de Tweede Kamer wordt bekritiseerd, is ze op haar lange tenen getrapt. Ze doet aangifte tegen het betreffende Kamerlid; tegen mij dus. Ja, iedereen mag aangifte doen, hoor. Het was wel een wonder dat deze kansloze aangifte werd opgepakt, aangezien veel zaken betreffende zware misdaad bij voorbaat afgewezen onder het mom van capaciteitstekort.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik moet eerlijk bekennen dat het moeilijk is om niet te interrumperen, maar ik doe echt mijn best. Ik wil dat u dat weet, voorzitter. Maar goed, als er onzin uit komt, dan moet ik daar ook op doorvragen. Mevrouw Faber heeft het over omstanders die hun zus willen beschermen. Weet mevrouw Faber wat de afkomst is van het slachtoffer bij het Bollendak?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Wie noemt u dan het slachtoffer, de politieagent of de dames? Het ligt er natuurlijk maar aan hoe je het bekijkt, want de agent werd het slachtoffer van de politieleiding. Die viel hem gelijk af en later werd hij toch in het gelijk gesteld. Of bedoelt u de dames die hem al die tijd hebben lopen sarren? Dat zag je ook gewoon gebeuren. Dus wel graag even nader specificeren wie in de ogen van meneer El Abassi het slachtoffer is.

De **voorzitter**:
Ik bedoel niemand. Meneer El Abassi …

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ja, sorry. Excuus.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik had gehoopt dat mevrouw Faber door mijn inleiding, over zusters en beschermen, zou begrijpen waar ik het over heb als het gaat om slachtoffers, maar ik zal het toelichten. Ik snap dat mevrouw Faber soms even nodig heeft om dingen te begrijpen. Mevrouw Faber ziet een ander slachtoffer dan ik zie. Het gaat nu even om de vrouw, in de woorden van mevrouw Faber "de gesluierde vrouw", die aangevallen is, die in De Koog woont. Van welke afkomst is deze mevrouw, die een schop in de buik heeft gekregen?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Zij was dusdanig gekleed dat ik niet zo de indruk heb dat ze Nederlandse normen en waarden aanhangt.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik heb al die mensen gesproken, waaronder de dames. Het was een dame zonder migratieachtergrond, die nu wel praktiserend moslima is geworden. Mijn tweede vraag is: wie wilden hun zuster beschermen?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Dat zijn blijkbaar mensen uit haar omgeving. Ik heb ook niet gezegd dat zij een migratieachtergrond had. Ik had het over twee in gewaden gehulde moslima's. Ik heb daar geen migratieachtergrond bij genoemd. Blijkbaar voelt u zich toch een beetje in uw wiek geschoten nu u dat zelf invult, want ik heb dat niet gezegd. Dan mag meneer El Abassi weleens zeggen dat ik niet altijd alles gelijk begrijp, maar volgens mij heeft hij nu zelf niet goed geluisterd.

De heer **El Abassi** (DENK):
Volgens mij waren het uw woorden, zeg ik via de voorzitter, dat het mogelijk mensen met een migratieachtergrond waren, gezien het feit dat ze gesluierd waren. Maar het zullen dus mensen zonder een migratieachtergrond geweest zijn die hun zus wilden

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

beschermen. Dat is één. Ten tweede is er ook naar voren gekomen dat de betreffende vrouw die in haar buik getrapt is, ook bedreigd werd, onder andere op Terschelling. Daar hoor ik mevrouw Faber niet over. De laatste vraag — die gooi ik dan er ook meteen in — is als volgt. Daarvóór zijn er uitingen geweest vanuit de politie. Later kwamen die vanuit het OM. Het OM kijkt strafrechtelijk en de politie kijkt naar het handelen. De politie heeft gezegd: dit is disproportioneel. Waarom zegt mevrouw Faber "walgelijk" en "idioot" over de conclusie die de politie eraan verbindt, namelijk dat het disproportioneel is, terwijl zij wel wil luisteren als het gaat om het OM, dat met een andere bril op kijkt naar het strafrechtelijke? Vindt mevrouw Faber dat niet dubbel?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik vind dat de politietop gewoon had moeten wachten met een oordeel. Het OM zou zich daar nog over buigen. Het Openbaar Ministerie heeft gezegd dat het niet buiten proporties was. Daar leg ik mij gewoon bij neer. De politie moet gewoon niet op de zaken vooruitlopen; die moet eerst maar eens even het onderzoek afwachten voordat ze dat gelijk begint te roepen.

Goed, voorzitter. Ik ga verder. Ik had het over aangiften die worden afgewezen. Dat betreft ook geweldsdelicten en zedenmisdrijven. Het is natuurlijk een kwestie van prioriteiten. Niet te vergeten: Mahasin kreeg bijval van het Amsterdamse politiekorps. In dit geval staat het korps wél pal achter de politieagent. Je hebt natuurlijk niet voor niets een voorkeursbeleid voor sollicitanten met een migratieachtergrond, maar daar kom ik later nog op terug. Vervolgens komen de ongekozen burgemeesters Halsema en Marcouch met hun steunbetuigingen. Het is dezelfde Marcouch die naar eigen zeggen zijn inspiratie haalde bij Yusuf al-Qaradawi, de huidige internationale leider van de Moslimbroederschap. Vol met opgedane inspiratie trachtte hij al in 2005 met een subsidie van €150.000 Al-Qaradawi, een notoir antisemiet, naar de gemeente Amsterdam te halen. Samen met extreemlinks is de Moslimbroederschap verantwoordelijk voor de recente rellen in Frankrijk, en de Moslimbroederschap is ook actief in ons land. Tot op de dag van vandaag is Marcouch gedreven om de islam in het publieke domein te loodsen. Hij was dan ook niet te spreken over het besluit tot het stoppen van het organiseren van iftars door de politie. Het zou niet voor niets zo populair zijn. Maar bij wie dan? In ieder geval niet bij de meerderheid van de democratisch gekozen Tweede Kamer, waar het iftarren van de politie een doorn in het oog is.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik wil toch aan de voorzitter vragen hoe hij omgaat met het benoemen van namen van burgemeesters en politieagenten die geen onderdeel zijn van dit debat. Ik stoor me daaraan en ik hoop dat de voorzitter daar iets over zegt.

De **voorzitter**:
Dat ga ik doen. Ik heb daarover nagedacht. Ik heb ook vaker voorgezeten. Op zich klopt het normatief kader dat wij ons richten tot de minister. Dat klopt. Het klopt ook dat deze personen op zich geen onderdeel zijn van het debat. Mijn ervaring is dat de minister er niet van wegloopt om in te gaan op een discussie met een burgemeester of wie dan ook. Ik zeg als voorzitter wel: alle namen die genoemd zijn, zijn allemaal van mensen die in het openbaar ook iets over Kamerleden hebben gezegd. Wat mijn opvatting verder ook is, ik zeg u allen heel eerlijk: ik vind het wel ingewikkeld dat ik dan in mijn rol nu tegen mevrouw Faber zou moeten zeggen dat zij die namen niet mag noemen, terwijl die mensen ook gewoon Kamerleden bij naam en toenaam noemen en kritiek uiten in de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

media zonder dat de betreffende Kamerleden zich kunnen verdedigen. Is het de manier zoals het ooit in dit huis bedacht is? Nee. Is het een hele wenselijke wijze? Dat denk ik ook niet. Maar ik heb het er wel mee te doen. Ik let er dan vooral op of er dingen op een manier worden gezegd die de grens van het toelaatbare overschrijdt. Dat hoor ik nu niet. Ik zie de heer El Abassi, en ook anderen, bijvoorbeeld gewoon interrupties plegen. Ik let daar dus op. Zodra ik bijvoorbeeld hoor dat er een politiechef genoemd wordt waarvan wij snel kunnen achterhalen dat die zich niet publiekelijk heeft geuit, is het anders. Ik probeer dat een beetje als grens te hanteren. Zoals mevrouw Mutluer merkt, heb ik hier van tevoren best over nagedacht. Dit is een beetje het kader dat ik toepas.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik vind dat wel lastig, voorzitter. Er worden namelijk dingen geroepen en beschuldigingen geuit waarvan ik me afvraag of ze stroken met de werkelijkheid. Ik vind dat best ingewikkeld, zeker als de betreffende personen niet bij dit debat aanwezig zijn. Misschien gaat de minister daarop in, maar ik meld even hoe ik ertegen aankijk. Ik vind het best ingewikkeld worden zo.

De **voorzitter**:
Het is oprecht ook ingewikkeld, mevrouw Mutluer. Ik denk ook dat het goed is om daar misschien op een ander moment met elkaar over te spreken. Het enige dat je zou kunnen overwegen is dat je de functie noemt en niet de naam. Dat zou bijvoorbeeld kunnen. Ik probeer in de gaten te houden dat het geen grens over gaat. Ik denk dat het tot nu toe allemaal binnen de grenzen is. Ik stel voor dat mevrouw Faber verdergaat. Hoe dik is uw pak papier nog?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik had 25 minuten, maar al die interrupties …

De **voorzitter**:
Gaat u verder. We gaan koffie nemen en luisteren.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Dank u, voorzitter. Ik wil nog wel even benadrukken: alles wat ik noem, is zo genoemd in de media. Waarom zou je dingen wel mogen benoemen in de media, maar die niet mogen benoemen als gekozen Kamerlid?

Goed, voorzitter. Marcouch gaf als Kamerlid aan dat Nederlanders die de PVV aanhangen, niets te zoeken hebben bij de politie. Dat is allemaal heel inclusief. Hij heeft kennelijk meer voorkeur voor agenten van Marokkaanse komaf waarvan hun neutraliteit ver te zoeken is. Zowel de politietop als de ongekozen burgemeesters gaan er glad aan voorbij dat de Kamer de politie controleert en niet andersom. Ook de politievakbond ACP bekritiseert het stellen van een legitieme vraag door het betreffende Kamerlid. Het OM gaf dan ook aan geen grond te zien voor vervolging. Zo stonden de politietop, de politievakbond en de ongekozen burgemeester voor aap, enkel omdat zij graag bij de deugmeute willen horen. Als je een dergelijke blunder maakt, vraag je je wel af: zijn deze bestuurders en organisaties wel geschikt voor hun taak? Graag een reactie van de minister.

Voorzitter. Het Gazaconflict slaat over van Israël naar Nederland en nestelt zich ook binnen de politie. Op sociale media mengen onder anderen het sectorhoofd Bouayad en

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

hoofdinspecteur El Arrag zich in de politieke discussie tegen Israël. Joodse agenten worden weggezet als verlengstuk van de Israëlische lobby. Er zijn politieagenten die weigeren joodse instellingen te beveiligingen. In plaats van deze agenten op staande voet te ontslaan, past de leiding de roosters aan voor deze geüniformeerde antisemieten. De korpschef verdoezelde de racistische motieven. Zij gaf aan dat de politie ook haar eigen opvattingen en emoties mag hebben. In dezen prevaleert de emotie boven het racistische motief. Gaan we nu besturen op basis van emoties? Wat is dat voor gekkigheid? Graag een reactie van de minister.

Voorzitter. De politietop is doodsbang om weggezet te worden als racist of islamofoob. Dat is terug te zien in het selectiebeleid van kandidaten. Op de site kombijde.politie.nl is beschreven hoe er geselecteerd wordt: "Alleen in een situatie waarbij er meer geschikte kandidaten zijn dan opleidingsplaatsen, selecteert de politie eerst geschikte kandidaten met een migratieachtergrond. Dit doen wij na elke selectiestap. In zo'n situatie selecteren we overige geschikte kandidaten aan de hand van onder andere ervaring, kennis, motivatie, testresultaten en praktische zaken zoals woon-werkafstand. Zo bepalen we met wie we verdergaan of wie we moeten teleurstellen en afwijzen, ook als je voldoet aan de minimale eisen." Een kandidaat wordt met deze discutabele methode eerst geselecteerd op migratieachtergrond en dan pas op competenties. Dit is een vileine procedure omdat het aantal van circa 2.100 opleidingsplaatsen fors lager ligt dan het aantal van tienduizenden sollicitanten per jaar, met als gevolg dat een Nederlander zonder migratieachtergrond direct op afstand wordt gezet en gediscrimineerd wordt op zijn afkomst. Dit is tegen de wens van de Kamer, waarvan de meerderheid de wens heeft dat de selectie objectief blijft. Dit was de SGP-motie-Bisschop.

Ook blijkt uit interne documenten dat kandidaten met een migratieachtergrond nog extra gepamperd worden met extra herkansingen. Of dat allemaal helpt? Nee. Uit cijfers van de Politieacademie inzake de uitstroom zijn deze voorkeurskandidaten ook nog oververtegenwoordigd. En dan te bedenken dat Nederlanders hiervoor aan de kant zijn gezet omdat er niet enkel op competenties is geselecteerd. Lekker bezig! De politie praat deze kromme werkwijze recht. Zij stelt dat indirect onderscheid juridisch mogelijk kan zijn als daarvoor een legitiem doel bestaat en de maatregel evenredig en tijdelijk is. Voorzitter. Discriminatie is discriminatie. Dit moet stoppen. Het is niet enkel discriminatie; het is ook tegen de wens van de Kamer, die duidelijk heeft uitgesproken dat selectie objectief moet blijven. De politietop heeft weer lak aan de Kamer. Dit moet stoppen. Graag een reactie van de minister.

Terwijl de politietop zelf niet vies is van discriminatie, tuigen ze het Expertisecentrum Aanpak Discriminatie-Politie, het ECAD-P, op, compleet met een politiek-bestuurlijk taakveld. Het wegpoetsen van het eigen verwerpelijke gedrag mag wat kosten: tot en met 2025 7 miljoen aan belastinggeld. Maar hier stopt het niet. De politie gaf in 2025 aan voortaan jaarlijks 3 miljoen euro beschikbaar te stellen voor deze schaamlap. Waarom zijn die miljoenen niet terug te vinden in de begroting? En kom er niet mee aan dat voor transparantie de wet moet worden aangepast. Ze maken mij niet wijs dat de politie geen kostenplaatsen of kostensoorten heeft. Anders is de boekhouder geen boekhouder, maar een koekenbakker. Graag een reactie van de minister.

Veel Joodse Nederlanders leven in angst. Joodse instellingen zitten achter hoge hekken met bewaking. Israëlische voetbalsupporters zijn niet welkom in Alkmaar, maar Hamasaanhangers krijgen wel vrij baan. Men gaat eraan voorbij dat Israël een

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

bevriende natie is en Hamas een erkende terroristische organisatie. De anti-Israëlische Rode Lijndemonstraties worden steeds grimmiger. Antisemieten deinzen er niet voor terug om Hamas aan te moedigen, in feite een oproep om alle Joden de zee in te drijven. Ze lopen met spandoeken waarop staat "We support Hamas" en "Long live the 7th of October". Zij verheerlijken het beestachtig verkrachten en vermoorden van hele Joodse gezinnen. U moet niet denken dat er wordt ingegrepen; integendeel, terwijl er wel degelijk juridische gronden zijn om dit aan te pakken. Is het een kwestie van niet kunnen of niet willen? Graag een reactie van de minister.

Voorzitter. Er is nu al bekend dat de activist Alamawi, gelieerd aan de radicale actiegroep Utrecht4Palestine, die ook betrokken was bij de verstoring van de raadsvergadering in Utrecht, ook aanwezig zal zijn bij de Rode Lijndemonstratie op 8 november. Deze groep is een fan van het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina, de PFLP. Leden hiervan deden mee aan de slachting op 7 oktober. Alles wijst erop dat Alamawi onderdeel is van het Nederlandse Hamasnetwerk, het netwerk waar de AIVD voor waarschuwt. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de minister op voorhand aangeeft niet te zullen ingrijpen bij de geplande Rode Lijndemonstratie op 8 november. Graag een reactie van de minister.

Het faciliteren van het antisemitisme door ongekozen burgemeester Halsema kent geen grenzen. Ze laat de politie een stoet motorrijders, de Free Palestine Bikers, compleet met Palestijnse vlaggen, escorteren door Amsterdam. Palestijnse vlaggen staan symbool voor ellende. Vergeet niet: dit draagt bij aan het normaliseren van antisemitisme. Levensgevaarlijk. Hoe lang laten wij het disfunctioneren van deze burgemeester nog toe? Graag een reactie van de minister.

Voorzitter, ik rond af. De korpschef geeft aan wars te zijn van polarisatie in de samenleving. Mooie woorden, maar dan moet er ook naar gehandeld worden, en dat mis ik. Dat de financiële transparantie tekortschiet, blijkt wel uit de aanpak discriminatie en de budgetten voor de iftars. Deze laatste bleken welbekend te zijn op lokaal niveau. Waarom heeft de minister dat niet gemeld? Waarom dat gedraai om de hete brij heen? Wat wordt er nog meer onder de politiepet gehouden?

Voorzitter. We hebben niet alleen een islamprobleem, maar ook een politietopprobleem. Van beide problemen moeten we af. Dank u wel.

De heer **El Abassi** (DENK):
Niet bij iedere antigenocidedemonstratie zijn Hamasvlaggen aanwezig, en als ze aanwezig zijn, gaat het om kleine aantallen. Ik heb nog even gewacht, maar wat ik mis in het verhaal van mevrouw Faber over antisemitisme, zijn de massale hakenkruizen, NSB-vlaggen, Hitlergroeten en prinsenvlaggen bij demonstraties waar de PVV stemmen probeert op te halen. Daar hoor ik de PVV niet over. Kan mevrouw Faber daar misschien wat over vertellen? Of kan ze dat de volgende keer meenemen in haar bijdrage?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Het lopen met hakenkruizen en al die verwijzingen naar nazi-Duitsland — daar doelt meneer El Abassi op — verafschuw ik. Ik verafschuw elk totalitair regime. Dus ook dat regime verafschuw ik. Daar gaan we helemaal geen stemmen ophalen. U probeert ons daarop te framen, maar dat is gewoon dikke, dikke onzin. De PVV staat voor een

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

democratische rechtsstaat. Die moet gewoon gehandhaafd worden. En de rest verafschuw ik, net zoals u waarschijnlijk, want ik neem aan dat ook u al die hakenkruizen veroordeelt.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik vind dat alleen iedere keer niet terug in het verhaal van mevrouw Faber. Het gaat om Gazademonstranten, die voor van alles worden uitgemaakt. Als je strijdt tegen genocide, ben je al snel antisemiet. Maar hoe duidelijk wil je het hebben? We hebben het echt over antisemitisme waar je niet onderuit kan. Er valt geen verhaal te verzinnen. We hebben het letterlijk over symbolen die in de jaren veertig gedragen werden. Op z'n minst verwacht ik van iemand die hier in de Kamer een antisemitisch verhaal komt verkondigen, dat daarnaar wordt verwezen. En het gaat niet alleen om de inhoud. Structureel, bijna wekelijks hebben we dit soort demonstraties. Ik hoor daar niks over van de PVV, tenzij ik erover begin met een kort zinnetje als "dat vind ik verwerpelijk". Ik verwacht van de PVV dat ze, als ze echt tegen antisemitisme zijn, in iedere bijdrage dit soort dingen, dit soort uitingen — NSB-vlaggen, prinsenvlaggen, Hitlergroeten, hakenkruizen — meenemen en dat ze dan ook iedere keer meteen op de social media losgaan en zich laten horen, net als ze ook doen bij Gazademonstraties.

Mevrouw **Faber** (PVV):
De grootste aanjager van antisemitisme de laatste decennia in Nederland is de islam. Dan kan meneer El Abassi met allerlei zijsporen komen over hakenkruizen … Ik verafschuw hakenkruizen ook. Dat heb ik ook gewoon gezegd. Maar er is een verband tussen islam en antisemitisme. Dat zien we ook in het Midden-Oosten. Overal waar in het Midden-Oosten Joden woonden, zijn die voor een heel, heel groot deel verdreven. Binnen Israël kunnen gewoon ook Arabieren wonen. Dat is geen enkel probleem. Maar Joden mochten niet wonen in Gaza. De vraag is natuurlijk ook of je daar wil wonen; dat is een ander verhaal. Maar dat was gewoon verboden. Dus komt u nou alstublieft niet met al dat soort verhalen. Ik bedoel … Nou ja, hier laat ik het maar gewoon bij.

De heer **El Abassi** (DENK):
Voorzitter, sorry. Hier moet ik echt op ingaan. Ik begin even bij Arabieren die in Israël kunnen wonen. Ik weet niet wat voor beeld mevrouw Faber heeft over het kunnen wonen in een land. Ik ken geen Arabisch land of andersoortig land waarin mensen op deze manier worden uitgemoord, vermoord. Er zijn 2 miljoen ontheemden in een land waar alle huizen gewoon total loss zijn. Journalisten worden nog steeds bedreigd, vermoord in dat land. En mevrouw Faber durft dat weg te zetten als een soort democratische vriendenstaat. Het is een apartheidsstaat. Die Arabieren zijn daar helemaal niet welkom. Mevrouw Faber weet dat donders goed. Het is in tal van rapporten terug te lezen. De VN hebben er kritiek op. De hoogste rechters hebben er kritiek op. Mevrouw Faber verdoezelt dat, alsof het een of andere met Nederland bevriende staat is. Het is gewoon een apartheidsstaat, en dat moet mevrouw Faber ook benoemen.

Het andere is dat mevrouw Faber doet alsof het vanuit de islam komt. Ik heb imams nog niet met hakenkruizen zien rondlopen. Ik heb ze geen Hitlergroeten zien brengen. Dat geldt ook voor andere mensen binnen islamitische groeperingen. Dat zie ik niet. Ik zie het wel bij die groep Nederlanders. Bij dat soort demonstraties wordt mensen gevraagd: op wie zou u stemmen? Vaak komt daar FVD of PVV uit. Die mensen, die Hitlergroeten brengen, die met hakenkruizen rondlopen, stemmen vaak op de PVV. En dat weet

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

mevrouw Faber heel goed.

De **voorzitter**:
Mevrouw Faber, tot slot.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ach, voorzitter, ik laat het hier maar bij. Ik wil nog één ding zeggen: de PVV zal zich altijd verzetten tegen de toenemende islamisering in Nederland, want dat gaat onze democratische rechtsstaat omverwerpen. Daar zullen wij ons altijd tegen verzetten.

De **voorzitter**:
Oké. U was aan het eind van uw inbreng. Voor de mensen die zich afvragen "waarom laat Ellian dit allemaal toe?" meld ik dat dit een wetgevingsoverleg is. Daarbij hebben leden onbeperkt interrupties. Dat is het ingewikkelde. Maar ik weet welk overleg de minister om 16.00 uur heeft. Neemt u van mij aan dat ik niet tegen hem kan zeggen dat hij dat overleg maar even moet overslaan. Dan zou de Kamer ook terecht gaan mopperen. Dus laten we ons best doen, maar ik zie wel dat het ingewikkeld gaat worden om dit vandaag af te ronden, zeg ik alvast als winstwaarschuwing.

Ik zal zelf als laatste spreken — dat is veel makkelijker, want dan kan ik eerst even de orde handhaven — dus als mevrouw Coenradie er klaar voor is, gaan we naar haar luisteren. U bent hier altijd klaar voor, toch? Gaat uw gang, mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Voorzitter. Afgelopen zaterdag zagen we in Den Haag waartoe onze samenleving inmiddels is gekomen. Winkeliers timmeren uit angst voor plunderingen hun zaak dicht. Ondernemers sluiten hun deuren en lopen omzet mis. En dat allemaal vanwege oproepen op social media om de binnenstad te komen slopen en plunderen. Dat is een dieptrieste vertoning. Maar laat ik ook iets anders zeggen. De politie heeft zaterdag uitstekend opgetreden. De relschoppers kregen geen schijn van kans. Daarvoor verdienen onze agenten, de mobiele eenheid en ook onze bestuurders alle lof. Ook dat mag gezegd worden.

Maar achter dat succes schuilt iets fundamentelers, namelijk dat voetbalsupporters zich geroepen voelen om naar de binnenstad te trekken om hun eigen stad en ondernemers te beschermen. Ik begrijp die reflex. Sterker nog, ik voelde stiekem ook een zekere trots. Ik was trots dat er Nederlanders opstonden en zeiden: tot hier en niet verder; onze stad laten we niet kapotmaken. Maar hoe abnormaal is het eigenlijk dat burgers het gevoel hebben zelf het heft in handen te moeten nemen? Wat zegt dat over het gezag dat we de afgelopen jaren hebben zien afbrokkelen?

Ik zal u vertellen hoe Nederland hierover denkt. Uit onderzoek van Maurice de Hond blijkt dat ruimt driekwart van de Nederlanders vindt dat Nederland in een gezagscrisis verkeert en dat de overheid steviger moet optreden om de veiligheid op straat te herstellen. Onder de achterban van mijn partij was dat zelfs 99%. Dat zal u waarschijnlijk niet verrassen. Maar ook onder de achterbannen van PRO en D66 onderschrijven meer kiezers dit fenomeen wel dan niet. Hier is dus maatschappelijke consensus over. Ik hoop dat het optreden van zaterdag het begin is van een kentering, dat we het gezag herstellen, dat de politie weer de ruimte krijgt om daadkrachtig op te treden en dat burgers erop kunnen vertrouwen dat de overheid hun veiligheid beschermt.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Dat vertrouwen staat ook op een andere manier onder druk. Een paar weken geleden voerden we een stevig debat over de Algemene Rekenkamer en de uitspraken van minister Van Weel over de ruim 10.000 niet onderzochte ernstige misdrijven. Dat debat wil ik niet overdoen. Wel ben ik blij dat ernstige zaken uit 2024 opnieuw tegen het licht worden gehouden. Hopelijk kan daardoor alsnog recht worden gedaan aan slachtoffers.

Daarmee kom ik bij de recherche. Als we willen dat ernstige misdrijven worden onderzocht, dan moeten we zorgen dat daar voldoende mensen voor zijn. Eind 2024 stonden er maar liefst 1.400 vacatures open bij de recherche. Alleen al in Den Haag kwamen ze er 224 tekort, in Amsterdam 204, in Rotterdam 196 en in Oost-Nederland 165. Ernstige misdrijven blijven liggen en slachtoffers krijgen te horen dat hun zaak niet wordt onderzocht. Dat is extreem pijnlijk. De minister verwacht de vacatures binnen enkele jaren te vervullen. Hoeveel dan en waar? Is het vervullen van die vacatures überhaupt voldoende? Zelfs als we die 1.400 vacatures invullen, is het de vraag of we in de toekomst voldoende capaciteit hebben, zeker met de grote uitstroom van ervaren rechercheurs die de komende jaren met pensioen gaan. Wie leert de nieuwe generatie straks nog de fijne kneepjes van het vak? Uit de stukken blijkt dat er voor de reguliere opsporing niet eens extra uitbreiding is voorzien. Dat valt toch niet uit te leggen?

Voorzitter. Dan de politiebegroting zelf. We spreken vandaag over maar liefst 9,4 miljard euro. Maar de Kamer heeft nog altijd onvoldoende inzicht in waar dat geld precies naartoe gaat en welke prioriteiten daarmee worden gesteld. Ik wil meer grip op die uitgaven, niet omdat ik vind dat wij als Kamer op iedere operationele beslissing moeten zitten, want dat is niet aan ons, maar wel omdat wie betaalt bepaalt. Zeker als de politieorganisatie telkens om meer geld vraagt, moeten we kunnen controleren waar dat geldt blijft en wat ermee wordt bereikt. In 2022 nam de Kamer de motie-Helder/Van der Werf aan, waarin werd gevraagd om artikel 31 van de politiebegroting in meerdere begrotingsartikelen uit te splitsen. Vier jaar later is die opsplitsing nog steeds niet gerealiseerd. Dat is toch niet uit te leggen? Ik wil vandaag een concrete toezegging van de minister. Wanneer gaat hij deze aangenomen motie alsnog uitvoeren? Wanneer krijgt de Kamer eindelijk het inzicht dat nodig is om haar budgetrecht serieus uit te kunnen voeren?

Voorzitter. Veel dienders hebben het gevoel dat niet in hen wordt geïnvesteerd, maar juist op hen wordt bezuinigd en dat zij steeds meer moeten doen met steeds minder. Ondertussen lijkt de politietop zich drukker te maken over het met voorrang aannemen van mensen met een migratieachtergrond en het optuigen van allerlei nichenetwerkjes voor specifieke doelgroepen. Totaal wereldvreemd, en wat bij betreft een bloody shame. Ik wil van de minister weten of wij dit discriminatoire beleid de nek om gaan draaien. Graag een reactie van de minister.

Voorzitter. Waar liggen de prioriteiten dan wel? Wat mij betreft bij de dienders op straat, bij een gezonde interne werkcultuur en bij het op orde brengen van huishoudboekjes. De politie moet er immers in de eerste plaats zijn voor de veiligheid van onze samenleving. Daarvoor moeten we investeren in de mensen die dat werk iedere dag doen. De huidige situatie is niet houdbaar, niet voor onze samenleving, maar ook niet voor de dienders zelf.

Mevrouw **Straatman** (CDA):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Ik ben het helemaal met mevrouw Coenradie eens dat wij in het kader van het aannamebeleid bij de politie uit moeten gaan van objectieve criteria. Ziet mevrouw Coenradie ook dat er een objectief argument kan zijn voor het divers zijn van de politieorganisatie, juist om de gezagscrisis in bepaalde wijken te kunnen aanpakken en verbinding te kunnen maken met die wijken?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik heb al eerder aangegeven, ook in voorgaande debatten, dat ik het belangrijk vind dat een politieagent wordt aangenomen omdat hij de beste is. Ik herhaal de woorden die ik in het vorige debat ook heb uitgesproken, toen tegenover mijn collega mevrouw Mutluer. Als dat betekent dat in één team van twintig mensen, vijftien Turkse agenten zitten en dat zij de besten zijn die we hebben kunnen vinden, dan is dat voor mij helemaal prima. Wat ik belangrijk vind, is dat we de besten aannemen. Ik krijg te veel signalen van allemaal mensen die zeggen: omdat ik niet inclusief was, omdat ik geen migratieachtergrond had, ben ik afgewezen. Die signalen bereiken mij. Ik vind dat heel ongezond. We hebben een enorm tekort aan mensen op straat. Ik vind dat we terug moeten gaan naar de beste man of vrouw die we op dat moment kunnen vinden. Het moet ook niet uitmaken — laat ik dat ook even vooropstellen — wie er op straat staat. Het maakt mij niet uit door wie ik word aangesproken als ik door het rood licht rijd. Als ik daar, terecht, een boete voor krijg, dan moet ik die gewoon kunnen ontvangen. Dan moet ik geen grote mond opzetten. Dan ontvang ik die omdat ik iets heb gedaan wat niet mag. Dan maakt het niet uit of die door een Turkse agent wordt gegeven, door een Marokkaanse agent of door een Nederlandse agent. Dat moet niet uitmaken. Andersom geldt dat het voor een jongere met een Marokkaanse achtergrond ook niet moet uitmaken door wie hij wordt aangesproken. Dat probeer ik hier te bewerkstelligen. Dus nee, ik geloof niet in allerlei nichenetwerkjes die worden opgericht. Dan zijn we wat mij betreft met de verkeerde focus bezig.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
In grote lijnen kan ik mevrouw Coenradie volgen en vinden we elkaar. Ik mis alleen soms de nuance. Als je nu naar de politieorganisatie en de cijfers kijkt, dan zie je dat de culturele diversiteit in de politie juist ondervertegenwoordigd is. Juist als je de gezagscrisis in die wijken wil herstellen, moet je ook een divers politiebestel en politiebasisteam hebben. Daar moeten we met elkaar, denk ik, eerlijk over zijn. Er kan dus ook een objectieve reden zijn om dat team divers te houden. Dat wil niet zeggen dat je mensen positief moet discrimineren op wat voor manier dan ook. Daar heb ik ook een broertje dood aan, maar iets meer nuance in die discussie over het aannamebeleid van de politie zou, denk ik, op dit punt wel gepast zijn.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik ga een klein beetje herhalen wat ik een vorige keer heb gezegd. Ik ben zelf een vrouw, dus ik mag het misschien ook zelf zeggen. Ik zou niet geselecteerd willen worden om het feit dat ik vrouw ben en dat meewerkt aan een bepaalde diversiteit in een team. Ik wil dat niet. Ik zou niet geselecteerd willen worden om die reden. Ik wil geselecteerd worden omdat ik de beste ben. Ik vind dat het allerbelangrijkste in welke selectie dan ook, bij de overheid, bij de politie of waar dan ook. Ik wil dat we daar altijd de beste neerzetten, ongeacht of het een man of een vrouw is, ongeacht op wie iemand valt, ongeacht waar iemand vandaan komt. Dat maakt niet uit.

Mevrouw **Straatman** (CDA):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Tot slot. Ik heb ook zeker niet willen suggereren dat dat anders zou moeten zijn; nogmaals, aan al die vormen van positieve discriminatie heb ik zelf ook een broertje dood. Het is echter wel goed om te zeggen dat het in de nuance rond het aannamebeleid van de politie ook een objectief argument kan zijn om het team diverser te maken, juist omdat ik de zorgen van mevrouw Coenradie deel. Om die gezagscrisis aan te pakken moet de politie ook in verbinding staan met de wijk en moet je gewoon kunnen zien dat de politieorganisatie zo is als de samenleving ook is. Die ene nuance wilde ik toevoegen.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Daar wil ik kort aan toevoegen dat we er dan van uitgaan dat er bij de mensen op straat een verschil is in naar wie zij luisteren en van wie zij iets aannemen, en dat we daar onze politieorganisatie op inrichten. Ik vind dat het verkeerde vertrekpunt; ik vind dat de verkeerde grondhouding. Mijn grondhouding is dat iedereen die op straat rondloopt, moet luisteren naar de politie. Dan maakt het niet uit of dat politie is met een Marokkaanse achtergrond, een Turkse achtergrond, een Nederlandse achtergrond of wat voor achtergrond dan ook. Je hebt te luisteren naar degene in uniform.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik ben het helemaal eens met collega Coenradie dat de beste aangenomen moet worden. Alleen zegt zij met de scherpte waarmee ze dat hier in haar betoog bracht, eigenlijk ook dat mensen worden aangenomen omdát ze een migratieachtergrond hebben, terwijl ze niet de beste zijn. Klopt dat?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Die signalen bereiken mij wel, en dan gaat het niet om een of twee. Ik krijg te veel berichten van mensen die zeggen: ik ben niet aangenomen omdat ik geen migratieachtergrond had. Dat vind ik kwalijk. Ik ben nooit bij die selectiegesprekken geweest, maar ik krijg daar te veel berichten over om me daar als volksvertegenwoordiger niet over uit te spreken.

De heer **Mathlouti** (D66):
Nogmaals, u legt het wel met die scherpte neer, namelijk dat mensen met een migratieachtergrond worden voorgetrokken bij een sollicitatieproces. U neemt de woorden nu iets terug, merk ik in uw laatste antwoord, maar ik stel u toch nog een keer expliciet de volgende vraag. Kunt u met zekerheid zeggen dat mensen bij de politie worden aangenomen vanwege hun migratieachtergrond, zonder dat zij de beste zijn in het sollicitatieproces?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik neem geen van mijn woorden terug. Ja, inderdaad, dat is wat ik hiermee stel. Dat zijn inderdaad scherpe bewoordingen, maar ik baseer me op de input die ik krijg. Ik vind dat ik als volksvertegenwoordiger dat geluid hier dan ook mag vertolken.

De heer **Mathlouti** (D66):
In alle eerlijkheid vind ik dat best grote woorden. Ik vind het ook een beetje disrespectvol naar het sollicitatieproces bij de politie, waarbij we er volgens mij van uit mogen gaan — dat zie ik ook in werkbezoeken — dat zij heel zorgvuldig kijken wie ze aannemen. Nogmaals, als dat de opvatting is van de collega, vind ik dat grote woorden.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Mevrouw Coenradie mag eerst reageren op wat meneer Mathlouti nu zegt. Geen reactie? Dan was de heer El Abassi eerst.

De heer **El Abassi** (DENK):
Er zijn signalen en op basis daarvan gaan we ons beleid aanpassen? Ik hoor andere signalen. Ik hoor juist van Nederlanders met een migratieachtergrond dat ze niet aangenomen zijn bij de politie, even los van of het klopt of niet dat ze niet zijn aangenomen vanwege hun migratieachtergrond. Dat zijn de andere signalen. Mevrouw Coenradie geeft aan dat ze mensen heeft gesproken die niet zijn aangenomen vanwege het feit dat ze geen migratieachtergrond hebben. Ik zou haar willen vragen hoeveel dat er zijn. Zijn dat heel veel signalen? Zijn het er een paar?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Of ik geturfd heb? Ik moet een grove schatting maken, maar ik heb in ieder geval tientallen berichten ontvangen. Overigens vind ik het signaal dat de heer El Abassi hier afgeeft, dat mensen juist niet worden aangenomen vanwege een migratieachtergrond, net zo kwalijk. Ik vind nog steeds dat gewoon de beste man of vrouw aangenomen moet worden. Het maakt niet uit met welke achtergrond je daar zit, op wie je valt en wat er in je paspoort staat.

De heer **El Abassi** (DENK):
Fijn, dan zijn we het erover eens dat mensen niet geweigerd mogen worden om het feit dat ze wel of geen migratieachtergrond hebben. Dat is toch ook precies waarom de politie beleid aanpast en daarop inspeelt? Ik hoorde dat het in het debatje net even ging over de beste spelers, maar moet het niet gaan over het beste team? Met elf Messi's win je niet een wedstrijd. Je hebt een verdediger nodig en je hebt een keeper nodig. We hebben ook vrouwen bij de politie nodig omdat zij bijvoorbeeld in bepaalde vrouwennetwerken kunnen komen. We hebben mensen met een migratieachtergrond misschien nodig omdat die weer in andere netwerken kunnen komen. Dat versterkt de politie toch alleen? Dat is toch niet een manier van discriminatie? Dat is toch efficiënt omgaan met je personeel? Dat zou ik mevrouw Coenradie willen vragen.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik ben niet alleen voor de beste spelers, maar inderdaad ook voor het beste team. Overigens vind ik dat je daar als leidinggevende ook een rol in hebt. Om het even terug te vertalen naar voetbal: een team wordt ook niet zomaar spontaan een team; daar heb je een heel goede leidinggevende en rugdekking, respect, vertrouwen en vrijheid vanuit je leiding voor nodig. We kunnen ook wel stellen dat dat bij de politietop niet altijd even goed aan de orde is. Ik vind dat dus allemaal heel erg belangrijk, maar wel gebaseerd op eigenschappen die je meeneemt, en niet zozeer omdat je man of vrouw bent. Ik geloof gewoon niet in quota die we daarmee opleggen. Dat is voor mij gewoon een heel ander vertrekpunt, of dat nou gaat om migratieachtergrond of man-vrouw. Ik denk dus niet zo. Ik zou de beste persoon op de juiste plek willen zetten. Op het moment dat dat bestaat uit een team waar alleen maar vrouwen in zitten omdat dat op dat moment de beste waren: prima, be my guest. Is dat anders verdeeld? Ook goed. Ik ga ervan uit dat elke politieagent die de academie doorloopt en een eed aflegt, de juiste intenties heeft en op de juiste manier in het veld staat. Die moeten we alle rugdekking, vertrouwen en vrijheid geven.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik voel me helemaal comfortabel als het over voetbal gaat. Ik heb mijn hele leven in dat wereldje moeten leven, ook als voetbaltrainer. Ik weet dat ik als voetbaltrainer weleens op zoek was naar een verdedigende speler. Dan waren er soms hele goede aanvallers, maar die liet ik gewoon voor wat ze waren als ik die niet nodig had. Nogmaals, met wat ik net vertelde in het achterhoofd, namelijk bepaalde wijken, waarin je tot de kern van bepaalde groepen kunt komen: als het efficiënter is om een bepaald type speler binnen te halen, in mijn geval dan een verdediger, is dat vanuit de politie toch heel verstandig om te doen? Ik kan me herinneren dat toen ik trainer was, ouders aan de zijkant het nooit met mij eens waren, maar die hadden totaal geen verstand van voetbal. Ik maak even de vergelijking met de Kamerleden hier in deze zaal. Toch proberen we kritiek uit te oefenen op een professionele organisatie, die hier 24/7 mee bezig is. Zou mevrouw Coenradie de politie niet gewoon met rust moeten laten en aan henzelf over moeten laten hoe zij hun eigen organisatie en de samenstelling daarvan eruit laten zien? Zij zijn daar namelijk veel vaker mee bezig. Vertrouw daar gewoon op.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Dat vertrouwen zou ik willen hebben. Ik hoor alleen te veel berichten die dat vertrouwen ondermijnen. Dat is precies waarom ik hier zit. Ik wil een politieorganisatie zien die mensen selecteert en aanneemt op basis van eigenschappen en competenties, zoals we dat terugzien in elke andere organisatie. Dat is gewoon een ander vertrekpunt. Ik heb het idee dat we daar anders in zitten, hoeveel vragen we daar over en weer ook over kunnen stellen. Ik zit daar principieel anders in.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Hier wil ik toch nog even een opmerking over maken. Op de site kombijde.politie.nl is beschreven hoe er geselecteerd wordt. Bij een situatie waarin er meer geschikte kandidaten zijn dan opleidingsplaatsen, gaat de voorkeur in eerste instantie naar mensen met een migratieachtergrond. Dat is altijd het geval, want het is een hele vileine procedure, die altijd opgaat. Er zijn namelijk maar 2.100 opleidingsplaatsen en tienduizenden sollicitanten per jaar. Er wordt dus wel degelijk gediscrimineerd. Dat is niet alleen een gevoel van mijn buurvrouw; het staat gewoon klip-en-klaar op de website kombijde.politie.nl. Dit is dus het beleid van de politie. Wij hebben als Kamerleden de taak om de politie te controleren. Als er een discriminatoir feit wordt gepleegd, moeten we dat gewoon benoemen.

De **voorzitter**:
U heeft een punt van orde, mevrouw Mutluer? Wacht even, mevrouw Faber wilde aan mevrouw Coenradie vragen wat mevrouw Coenradie hiervan vindt, toch?

Mevrouw **Faber** (PVV):
Het was meer een opmerking.

De **voorzitter**:
Ja, maar dat fenomeen kennen we in die zin niet. Er werd gevraagd of mevrouw Coenradie het ermee eens was. Daar gaat mevrouw Coenradie nu op antwoorden. Daar is mevrouw Coenradie het mee eens. Prima. Mevrouw Mutluer stak ook haar hand op.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Volgens mij voeren we hier …

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Sorry, mevrouw Bikker was eerst. Mevrouw Bikker, gaat uw gang.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Ik zit nu een aanzienlijke poos naar dit debat te luisteren. Dat doe ik met waardering voor al mijn collega's, maar met nog meer waardering voor de mensen bij de politie — sorry, collega's — die dag in, dag uit werken. We kunnen bij dit debat echt al onze verschillen heel breed uitmeten binnen een aantal dynamieken, die ik bijvoorbeeld zie tussen de collega van DENK en de sprekers hiervoor. Dat kan; daar kunnen we het heel lang over hebben. Dat is een beetje een herhaling van commissiedebatten, maar ik heb eigenlijk zin om het gewoon te hebben over de begroting die voorligt. Ik constateer daarin een aantal grote problemen, namelijk dat onvoldoende duidelijk is hoe geld dat telkens extra is geleverd, bijdraagt aan een effectieve en daadkrachtige politie. Het duurt en duurt namelijk maar tot we de wijkagenten op sterkte hebben. Is mevrouw Coenradie het met mij eens dat we dit debat zouden kunnen benutten om het over die kernproblemen te hebben?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Zeker. Ik was met alle liefde doorgegaan met mijn tekst, want ik wil nog wel een paar prangende zaken benoemen. Een aantal dingen heb ik in mijn rol als rapporteur al benoemd, aan het begin; die gaan inhoudelijk specifiek over de begroting. Ik heb er net al een paar dingen over gezegd, maar ik ben nog niet klaar met mijn betoog. Met alle liefde ga ik hier graag mee door.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Ik ben blij om dat te horen. Laten we onszelf ook een beetje beheersen, ook als er hier dingen in het midden worden geworpen waar we een stevige mening over hebben, hoe die ook is. Ik zou het mooi vinden als de politie aan het einde van deze dag merkt dat de Kamer wil dat de politie zo sterk mogelijk is en zo goed mogelijk gaat functioneren. Mijn vraag aan collega Coenradie is heel concreet. Ik wil heel graag dat het aantal wijkagenten niet pas in 2030 verder op sterkte raakt, maar eerder. Deelt zij die inzet met mij? Zullen we de minister vragen om concreet aan te geven wat dat voor de komende jaren moet betekenen?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Dat deel ik zeker met mevrouw Bikker. Sterker nog, ik denk dat de roep in de samenleving, van links tot rechts, heel breed is: wij willen meer blauw zien op straat; wij willen meer het gevoel hebben dat we gezien en gehoord worden. Ik denk dat de wijkagenten ontzettend belangrijk zijn als ogen en oren op straat, in de wijk, maar ook achter de voordeur. Tegelijkertijd zie ik ook de beweging dat we hen steeds minder zien en dat de wijkagenten die we zien, vaak worden ingezet als bijvoorbeeld ME'er. Dat betekent voor heel veel gemeentes dat ze op dat moment minder wijkagenten tot hun beschikking hebben. Ik maak me daar echt heel veel zorgen over. Ik zou wel die beweging willen zien, zeker met al het geld dat er structureel naartoe gaat. We willen dat daadwerkelijk vertaald zien naar meer blauw op straat.

De **voorzitter**:
Eerst mevrouw Mutluer, geloof ik, en dan meneer El Abassi.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Bikker. Ik ben overigens heel blij dat ze er weer is bij een debat over de politie. We voeren hier gewoon de verkeerde discussie en daar moeten we vanaf. Volgens mij moeten we het hier hebben over de politiebegroting. Welke achtergrond iemand ook heeft binnen de politie, die mensen moeten we zo veel mogelijk omarmen. Ik snap dat mijn collega vragen stelt over politieagenten die zich gediscrimineerd voelen. Aan de andere kant weten we van een recent rapport, misschien van een aantal jaren terug, dat 25% van de politieagenten met een migratieachtergrond die wel worden aangenomen binnen drie jaar de politie verlaten omdat ze zich gediscrimineerd voelen. Met andere woorden, mij gaat het erom dat we alles op alles zetten om de beste mensen te krijgen. Ik geloof ook dat dat op een zorgvuldige wijze gebeurt, maar men moet zich ook veilig voelen als men eenmaal binnen is bij de politieorganisatie. Ik heb een ander uitgangspunt dan mevrouw Coenradie. Ik geloof heel erg in diversiteit, omdat je door een andere bril naar zaken kunt kijken. Maar laten we weer teruggaan naar de begroting en de grote opgaves die we hebben en die de politie moet doen binnen de beperkte financiën die zij vinden dat ze hebben, et cetera.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Daar heb ik geen reactie op.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik wil alleen even aangeven dat als mevrouw Coenradie tientallen signalen heeft ontvangen van mensen die niet aangenomen zijn bij de politie, terwijl we een tekort hebben, ik dat zorgelijke signalen vind. Ik hoop dus dat mevrouw Coenradie die met ons kan delen. Wellicht kan er onderzoek naar worden gedaan. Als er een onderzoeksmotie komt, teken ik daar graag voor, want ik denk dat we iedereen keihard nodig hebben bij de politie. Maar ik geloof inderdaad ook in een divers bestand bij de politie.

De **voorzitter**:
Laat ik één algemene opmerking maken. Dit is een wetgevingsoverleg waar een begrotingsartikel, overigens het grootste van de rijksbegroting, op de agenda staat. Het staat u vrij om, zolang het met de politie te maken heeft, uw inbreng te doen. Ik vind het wel een beetje ingewikkeld om tegen de een te zeggen "u betrekt er van alles bij" en tegen de ander niet. Dan hadden we de eerste vijf minuten met elkaar streng moeten zijn en moeten zeggen: laten we ons concentreren op wat er voorligt. Ik denk dat dit een les is voor ons allemaal. Laten we het maar positief formuleren: het staat dermate in de aandacht, we zijn dermate begaan en betrokken bij de politie, dat we zo veel vragen aan elkaar hebben. Mevrouw Coenradie, u was ongeveer halverwege, denk ik en hoop ik? Wij zijn al aan het kijken, zeg ik tegen de collega's, hoe we dit moeten doen, want het lijkt me evident dat inclusief moties en het appreciëren daarvan … Ik ken u een beetje. Twee moties per persoon lijkt me niet verkeerd ingeschat. Ik denk dus niet dat dit vandaag gaat lukken, dus wij zijn aan het kijken hoe we dit op een rustige manier met elkaar vorm kunnen geven. Dat spijt me, minister.

Minister **Van Weel**:
Misschien mag ik daar toch iets over zeggen, voorzitter. Er werd gesuggereerd dat het door mij kwam dat we dit debat niet op een ordentelijke manier kunnen voeren, maar we hebben gewoon de tijd ingeruimd die de Kamer heeft gepland. Mijn werkdag eindigt niet om 16.00 uur. Ik heb daarna uiteraard ook afspraken staan. Ik heb vanmiddag een

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

bestuurdersdiner, dat ik samen met de VNG host, over veiligheid. Dat is ook belangrijk. De Kamer gaat altijd voor, dus ik ben gaarne bereid om hier langer te blijven, maar ik wil in ieder geval niet de suggestie wekken dat ik dit zelf zou willen afraffelen of er onvoldoende tijd voor heb.

De **voorzitter**:
Ik heb juist daarom ook gezegd, minister, dat ik weet dat u verplichtingen heeft die u vervult in het landsbelang. Daarom wil ik tegen de collega's zeggen dat als wij de minister hier langer dan 16.00 uur willen houden, we er goed over moeten nadenken of we dat willen doen.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Kunnen we het dan niet gewoon op een ander moment voortzetten? Dan kan de minister naar zijn andere verplichtingen. Dat geeft meer rust.

De **voorzitter**:
Ik denk dat het ook die kant op gaat, ja. Maar laat ons even … Ja, meneer Van Dijk?

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Met alle respect: we hebben nog vierenhalf uur. Laten we een beetje doorwandelen en kijken hoever we komen.

De **voorzitter**:
Laten we dat doen, maar ik denk dat enig realisme ook helpt. Wij gaan rustig in overleg met de staf van de minister over wat we kunnen doen. Het is fijn om te horen dat iedereen het belangrijk genoeg vindt. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Goed, voorzitter. Het brengt mij ook bij een ander zorgelijk signaal, over de prioriteiten binnen de politie. Ik noem het sturen op het aantal uitgeschreven bekeuringen. Agenten zouden worden aangesproken op het aantal boetes dat zij uitdelen en er zou binnen teams worden gestuurd op het verhogen van die aantallen. Laat ik één ding heel duidelijk maken: geen enkele agent is bij de politie gegaan om doelbewust geld uit de zakken van burgers te kloppen. Die mensen hebben voor dit vak gekozen om boeven te vangen, slachtoffers te helpen en onze straten veilig te houden. Natuurlijk moeten overtredingen consequenties hebben, maar agenten de straat op sturen met het doel om boetes uit te delen, is pervers. Kan de minister uitsluiten dat binnen de politie, formeel of informeel, wordt gewerkt met vormen van boetequota? Terwijl agenten worden aangesproken op het aantal uitgeschreven boetes, schiet de uitvoering van aangenomen moties over geweldsmiddelen maar niet op. De Kamer wil dat hondengeleiders die als first responder optreden hun stroomstootwapen behouden.

Ook is gevraagd om een pilot met rubberen kogels. De politie kondigde al in 2025 een verkenning aan, maar in januari kon de toenmalige staatssecretaris nog geen startdatum noemen. In juni vroeg de Kamer daarom expliciet om binnen zes maanden een operationele proef uit te voeren. Ons bereiken signalen dat de politieorganisatie stevig terugduwt en de uitvoering liever voor zich uitschuift. Kennelijk spelen er allerlei interne machinaties en strijdjes. Herkent de minister deze weerstand? Waarom wordt er nog altijd verkend in plaats van getest? Wat valt er nog te verkennen? Ga dingen doen! Kan de minister garanderen dat hondengeleiders hun stroomstootwapen behouden en

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

wanneer gaat die pilot met rubberen kogels daadwerkelijk van start? Kortom, wanneer zien onze dienders eindelijk de actie in de taxi?

Voorzitter. Rugdekking voor onze agenten gaat niet alleen over geweldsmiddelen, maar ook over hoe hun eigen leiding voor hen opkomt. Daar gaat het flink mis. Kijk naar het Bollendak of de politiemedewerkers die na het raadplegen van politiesystemen een brief kregen waardoor zij zich bij voorbaat veroordeeld voelden. Dit zijn geen incidenten op zich, maar symptomen van een defensieve communicatiecultuur bij de politietop. Zodra het spannend wordt, lijkt het de reflex te zijn om afstand te nemen, voorzichtig te formuleren en vooral geen risico te lopen. Maar waar blijft de rugdekking voor onze agenten? Natuurlijk moet mogelijk onrechtmatig handelen worden onderzocht, maar je kunt zorgvuldig zijn én pal achter je mensen staan, juist wanneer het spannend wordt. If you can't stand the heat, stay out of the kitchen. Herkent de minister deze defensieve communicatiecultuur en is hij bereid om met de politietop in gesprek te gaan om ervoor te zorgen dat agenten niet het gevoel hebben dat hun eigen leiding hen laat vallen zodra het kleinste beetje maatschappelijke ophef ontstaat?

Voorzitter. Hoe belangrijk het is dat de politietop naar zijn eigen mensen luistert, zien we ook in Amsterdam. Daar slaan agenten alarm over rivaliserende jeugdgroepen, met name uit West, die de stad terroriseren met explosies, bedreigingen en ernstig geweld. Ondertussen horen wij van Amsterdamse agenten dat ze schoon genoeg hebben van al dat gepraat over verbinding. Zij willen dat er wordt ingegrepen. De politieleiding en de burgemeester moeten eens kappen met dat geleuter over verbinding, het goede gesprek en perspectief voor deze jongeren en eens gaan luisteren naar hun eigen agenten, die de dupe zijn van deze shitzooi in hun stad.

De jaarwisseling nadert. Agenten in Amsterdam vrezen echt het ergste. Gaan we nu ingrijpen of staan we er op 1 januari allemaal — ik kijk ook mijn collega's aan — weer in rijen van drie schande over te roepen met dezelfde dooddoeners als voorgaande jaren? Is de minister bereid met Amsterdam en andere gemeenten in gesprek te gaan over de preventieve inzet van veiligheidsrisicogebieden, avondklokken en/of groepsverboden voor hardnekkige jeugdgroepen? Hoe wordt met het OM gewaarborgd dat daders daadwerkelijk worden aangepakt en waar mogelijk vervolgd?

Tot zover.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Coenradie. Dan gaan we naar mevrouw Straatman.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dank, voorzitter. Onze politiemensen zetten een stap naar voren als anderen juist een stap terug doen bij schietpartijen, rellen, verward gedrag of afschuwelijke verkeersongelukken. Dat vraagt veel van onze mannen en vrouwen in het blauw. Het is het CDA dan ook een doorn in het oog dat steeds meer politiemensen te maken krijgen met geweld, agressie en toenemende druk online en offline. Het politie-uniform verdient waardering, gezag en bescherming. Die bescherming hoort er ook te zijn als het te veel wordt. Daarom hebben wij recent ook onze initiatiefnota over PTSS verdedigd, want in een fatsoenlijk land zorgen wij goed voor iedereen die zorgdraagt voor onze veiligheid.

Voorzitter. Vandaag spreken we over het begrotingsonderdeel voor de politie en over de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

besteding van ruim 9 miljard euro. Juist omdat het CDA de politie een warm hart toedraagt, moeten we kritisch kijken naar de besteding van zulke grote bedragen aan publiek geld. De politiebegroting is de afgelopen jaren met meerdere miljarden gestegen, maar de vraag is: wat merkt de wijkagent daarvan, wat merkt de rechercheur daarvan en wat merkt de burger daarvan in zijn veiligheid? En ja, wij begrijpen ook dat de tekorten de afgelopen jaren verklaarbare redenen hebben, maar het feit dat de politieorganisatie vorig jaar, toen de nood aan de man was, in staat bleek van 850 miljoen tekort terug te gaan naar 350 miljoen tekort, geeft ook aan dat er organisatorisch nog grote stappen te zetten zijn.

Voorzitter. Het CDA is blij dat dit kabinet met 462 miljoen structureel vanaf 2030 fors investeert in de politie. Dat is nodig om de basis op orde te brengen en de organisatie wendbaar te maken voor nieuwe vormen van criminaliteit. Maar met alleen geld zijn we er niet. Ik hoorde zojuist al een aantal voetbalvergelijkingen en ik voeg daar nog een aan toe, want Johan Cruijff zei het al: ik heb nog nooit een zak geld een goal zien maken. En hoewel ik mijn wijsheden doorgaans niet in de ArenA zoek, raakt hij hier wel een belangrijk punt. Er is namelijk veel meer nodig dan een zak geld om de politieorganisatie weer gezond en bij de tijd te brengen. Daarin ziet het CDA ook een regierol voor de minister.

Voorzitter. Daarom wil ik het allereerst hebben over de kerntaken van de politie. Met de investeringen komen de basisteams op sterkte en dat is mooi, maar als de politie vervolgens extra taken krijgt of houdt die eigenlijk niet bij haar horen, dan wordt de sterkte verkeerd ingezet. Ik doel natuurlijk op de aanpak van personen met verward gedrag, waar de politie veel te veel tijd aan kwijt is, maar ook op de inzet bij evenementen, recent nog in Walibi, waarbij je je afvraagt hoe vaak het mis moet gaan voordat evenementen geen doorgang meer mogen vinden. Denk natuurlijk ook aan de grote inzet bij demonstraties, want in een wereld vol schaarste is niet alles mogelijk. Voor het CDA raakt dit aan iets groters. Het publieke geld moet primair landen in de wijken, straten en buitengebieden. Andere rechten mogen niet ten koste gaan van de veiligheid op straat, de zichtbaarheid in de wijk en de verbinding met mensen. Deelt de minister dit? Welke rol ziet de minister hier voor zichzelf? Ik weet ook: uiteindelijk zijn dit beslissingen van lokale gezagen, maar ook in het LOVP kan de minister een heel belangrijk signaal afgeven. Graag een reactie.

Voorzitter. Dan de transparantie. Ik zie dat er stappen gezet worden als het gaat om transparante boekhouding. Met een nieuw bedrijfsvoeringssysteem komt meer inzicht in de koppeling van mensen en middelen. Maar voor het CDA gaat dit niet ver genoeg. Voor ons is het ook belangrijk dat we mensen en middelen koppelen aan individuele opsporingsonderzoeken. Hoeveel capaciteit is bijvoorbeeld gemoeid met het oprollen van criminele netwerken? Hoeveel capaciteit ontbreekt er bij de opsporing van een onlinefraudezaak? Is de minister bereid met de korpsleiding te bespreken hoe dit inzicht kan worden verbeterd? Want ook voor de politie geldt: inzicht is de basis van sturing.

Voorzitter. Het is nodig dat de politie laat zien echt transparanter te willen zijn, want dat is nodig om een beweging te kunnen maken naar meer flexibiliteit in de financiering. Juist die flexibiliteit is hard nodig om de politie tijdig te laten inspelen op toekomstige ontwikkelingen. De criminaliteitsvormen van vandaag vragen namelijk niet alleen om nog meer blauw op straat. Ze vragen dat ook, maar ze vragen juist ook om meer cyberexperts en financieel experts. Investeringen in techniek zijn broodnodig om het

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

veelkoppige onlinemisdaadmonster te lijf te gaan. Mijn eerdere motie riep de minister op te verkennen wat nodig is om meer flexibiliteit te brengen in de inzet van mensen en middelen. Mijn vraag aan de minister is: hoe staat het met de uitvoering van deze motie?

Voorzitter. Dan kom ik nu bij de aanpak van digitale criminaliteit. Het digitale tijdperk vraagt een politieorganisatie die extra wendbaar is. Nog meer dan in de fysieke wereld lijkt de aanpak van de georganiseerde onlinecriminaliteit er eentje van tegen de klippen op. De maatschappelijke schade is ook niet te onderschatten, want vanachter één zolderkamerlaptop kunnen vele slachtoffers worden gemaakt. Het CDA vindt dat de aanpak van digitale criminaliteit topprioriteit moet krijgen. We zijn dan ook heel blij met de extra envelop van 44,5 miljoen voor de aanpak van onlinecriminaliteit en 15 miljoen structureel voor de aanpak van online seksuele misdrijven. Maar nu juist voor de aanpak van deze vormen van criminaliteit ook functies binnen de niet-operationele sterkte noodzakelijk zijn, ga ik ervan uit dat deze middelen vrij besteedbaar zijn. Kan de minister dit bevestigen?

Voorzitter. Hoewel de aanpak van onlinecriminaliteit al een tijdje prioriteit heeft op papier, horen wij maar al te vaak dat dit in de praktijk nog weleens anders uitpakt. Al vaker hebben wij zorgen geuit over hoe de financiering van het Openbaar Ministerie doorwerkt in de prioriteiten in de opsporing, want het Openbaar Ministerie krijgt betaald per zaak, per verdachte, per parketnummer. Een onlinefraudezaak kost gewoon meer tijd en belandt daardoor nog te vaak onder op de stapel. In Oost-Nederland wordt gesproken over een pilot om dit patroon te doorbreken en het Openbaar Ministerie op een heel andere manier te financieren. Wij vinden dit heel interessant. Ik ben ook benieuwd hoe de minister hiernaar kijkt en wat hij kan doen om deze pilot zo snel mogelijk van start te laten gaan.

Voorzitter. De razendsnelle ontwikkeling van het onlinedomein raakt niet alleen de manier waarop criminaliteit wordt gepleegd, maar ook de veiligheid van onze eigen politiemensen. Ik zei het zojuist al. Soms bepalen drie seconden film hoe er maatschappelijk over politieoptreden wordt gesproken, ook deze week weer. Online worden namen en rugnummers van agenten gedeeld. Dat laatste is gelukkig al strafbaar, maar wat het CDA betreft moet de politieorganisatie ook actiever optreden tegen socialmediaplatforms als video's van individuele agenten viraal gaan. Heeft de minister hierover gesproken met de korpsleiding of wil hij dat doen?

Voorzitter. Dat brengt mij bij geweld tegen hulpverleners, want of het nu online of offline gebeurt, geweld tegen hulpverleners mogen wij nooit normaal gaan vinden. Het is onacceptabel dat relschoppers het in hun hoofd halen om onze agenten en hulpverleners te bedreigen, te belagen of te mishandelen. Bij geweld tegen hulpverleners moeten we drie dingen doen: de daders opsporen en heel hard straffen, de schade op hen verhalen en voorkomen dat ze opnieuw de fouten gaan. We zijn dan ook blij met de herziene richtlijnen van het Openbaar Ministerie en zullen nauwlettend volgen of dit ook daadwerkelijk tot hogere straffen leidt. Maar ook heb ik vaker gezegd dat de daders de rekening van materiële en immateriële schade moeten voelen in hun portemonnee. Dat vergt wel dat we veel gerichter identificeren. De pilot met kleurstof in de waterwerpers kan hierbij helpen, bijvoorbeeld bij grootschalige rellen. Klopt het dat de politie tegen het einde van dit jaar een eerste proef kan uitvoeren? Kan de minister toezeggen dat er voor de jaarwisseling duidelijkheid komt over de inzet hiervan?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Voorzitter. Er is echter ook een maatschappelijke taak om deze relschoppers, jong en oud, opnieuw op te voeden en de normen en waarden van onze samenleving bij te brengen. In januari van dit jaar heb ik een motie ingediend over de mogelijkheden van het opleggen van een educatieve maatregel bij geweld tegen de politie en andere hulpverleners. Voor de zomer zou hierover meer duidelijkheid komen, maar we hebben nog geen update ontvangen. Hoe en wanneer gaat de minister deze aangenomen motie uitvoeren? De gewelddadigheden vorig jaar rondom de jaarwisseling waren ook de aanleiding om die motie in te dienen. Het is nu november en het einde van het jaar is weer in zicht. Persoonlijk kijk ik altijd uit naar de aankomende feestelijkheden, maar ik hoor ook dat politiemensen met andere ogen naar de jaarwisseling kijken. Vorig jaar werden meer dan 400 agenten slachtoffer van afschuwelijk geweld. Nu er komend jaar voor het eerst een vuurwerkverbod geldt, mogen we niet naïef zijn. Wat doet de minister om de jaarwisseling goed te laten verlopen? Wij horen zorgelijke signalen. Zijn de gemeenten, politie en handhaving voldoende toegerust? Welke inzet wordt er gepleegd om zwaar illegaal vuurwerk nu al te onderscheppen en wat gebeurt er met de inzet van de non-lethal weapons door de ME tijdens de jaarwisseling? Voorzitter. Dan wil ik nu aandacht vragen voor politiecapaciteit in de regio, in het buitengebied of in kwetsbare NPLV-regio's, zoals de regio Zuid-Limburg. Met de forse investeringen van dit kabinet in de politie komt de organisatie weer op volle kracht. Maar dat wil niet zeggen dat iedere regio daar ook evenredig van profiteert. We begrijpen dat de verdeling van de politiesterkte recent is bijgesteld na jaren van discussie. Daarom zoeken wij naar creatieve oplossingen om bijvoorbeeld de grensregio's met uitdagende ondermijnende criminaliteit, zoals Zuid-Limburg, te ondersteunen. De minister van Asiel en Migratie heeft per 1 oktober jongstleden een verruiming van het mobiel toezicht aangekondigd, waarbij de Koninklijke Marechaussee in een gebied tot 20 kilometer vanaf de grens intensiever mag controleren. Ziet de minister mogelijkheden om de samenwerking met de politie op dit punt te versterken en te intensiveren? Dat zou namelijk, bijvoorbeeld in delen van Zuid-Limburg die iedere keer hoog terugkomen op de ondermijningskaart, echt kunnen helpen.

Voorzitter, ik rond af. Ik begon mijn inbreng met een aantal prikkelende opmerkingen over Johan Cruijff en een oproep aan de minister om ervoor te zorgen dat de politie weer toekomt aan haar kerntaken en dat daar de inzet weer naartoe gaat. Om dan ook maar in voetbalsferen te eindigen: hier geldt ook een uitdaging als het gaat om de inzet rondom voetbalwedstrijden. Ook daar gaat namelijk veel te veel politiecapaciteit naartoe, en dat moet anders. Ik neem een voorbeeld waarbij we zien dat de uitwisseling van stewards tussen voetbalclubs kan bijdragen aan een veiligere omgeving. Dat is een heel concreet punt dat we nu kunnen toepassen. Voor de zomer heb ik een motie ingediend om de wijziging van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus snel aan de Kamer te kunnen sturen. We wachten hier al jaren op. Wanneer kunnen we deze wet eindelijk verwachten? Wanneer wordt de motie uitgevoerd?

Voorzitter, tot slot. De veiligheid in stadions gaat me aan het hart. Daarom pak ik samen met collega Mathlouti de handschoen op en werken we aan een initiatiefnota om voetbalveiligheid en de aanpak van criminele verbanden in en rondom stadions te verbeteren. Juist omdat zo veel mensen met mij wekelijks van een potje voetbal genieten, moeten we het beter organiseren. De politie staat al zo vaak in de frontlinie; laten we ervoor zorgen dat dat in ieder geval in het voetbal niet meer nodig is.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Ik heb een korte vraag aan de collega van het CDA. Het gaat over iets om te betrekken in die initiatiefnota. Ik vind het namelijk zeer terecht dat zij aandacht vraagt voor de politie-inzet bij voetbalwedstrijden. Als ik een eenvoudige zondag pak, zie ik minstens zo veel mensen naar de kerk gaan als naar het stadion, maar de politie-inzet is nogal een verschil. Mijn vraag aan de collega van het CDA is daarom ook: zouden we niet aan een organisator van een evenement ten laste moeten leggen welke politie-inzet er nodig is? Datzelfde geldt ook voor Walibi. Als je van tevoren weet dat je een risico neemt, moet je dan ook niet beter kijken waar je de financiële consequenties belegt in plaats van dat het hele collectief daarvoor opdraait, terwijl het iets terugkerends is?

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dat is een hele mooie vraag van mevrouw Bikker. Ik deel de frustratie dat er nog veel te veel capaciteit gaat, niet alleen naar het voetbal, maar breed, naar het organiseren van evenementen. Daarom noemde ik ook het voorbeeld van Walibi. Ik denk dat we zonder taboes naar heel veel oplossingen moeten kunnen kijken. Daar is dit er ook eentje van. Tegelijkertijd zie ik dat er net een nieuw rapport uit is dat heel kritisch is op deze richting. Wij willen breed kijken welke oplossingen er zijn. Ik noem er nu één, heel concreet, over de stewards. Dan denk ik: waarom spreken we hier járen over? We moeten het deze mensen makkelijker maken om onderling stewards uit te wisselen en mogelijk meer bevoegdheden te geven, zodat je ook al direct wat kan doen. De heer Mathlouti en ik hebben eerder gesproken over een taskforce als het gaat om de ondermijnende criminaliteit die we ook in de stadions zien. Het is niet alleen een voetbalprobleem, maar een maatschappelijk probleem. We denken aan een breed scala van oplossingen, waarbij we geen taboes hebben. Maar ik zeg wel tegen de minister: we hebben al een aantal hele concrete punten; laten we daar alsjeblieft nú mee aan de slag gaan, want dat duurt allemaal veel te lang.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Kort. Over die concrete punten ben ik sowieso enthousiast, daar niet van, maar ik denk dat we veel te lang te weinig genormeerd hebben. Als rotte appels telkens wordt toegestaan om zich te vermengen tussen anderen, dan moeten we ook de rekening leggen waar die hoort. Ik zou daarin graag samen optrekken met de collega van het CDA. Laten we niet achterover hangen en het op basis van vrijwilligheid doen, maar laten we daar waar rottigheid wordt uitgehaald, normeren en de rekening leggen waar die hoort.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik ben het helemaal met mevrouw Bikker eens dat we moeten normeren. Ik zie veel in het voetbal wat echt nog beter kan. Daar moeten we de voetbalbestuurders op aanspreken. We moeten ook erkennen dat wat je in de voetbalstadions ziet vaak het topje van de ijsberg is, en dat dit een veel bredere maatschappelijke discussie is. Je kunt het dus ook niet alleen bij die directeuren neerleggen. Ik denk dat we die maatschappelijke discussie aan moeten gaan. Vandaar ook het voorstel rondom die taskforce, waarmee je echt rotte appels uit het stadion weert.

De **voorzitter**:
Oké. Mevrouw Straatman was klaar met haar bijdrage. Dan gaan we luisteren naar de heer Vermeer.

De heer **Vermeer** (BBB):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Dank u wel, voorzitter. Ik werd inderdaad toch nog wel wat getriggerd door die voetbalvoorbeelden van discriminatie. De heer El Abassi gaf als voorbeeld dat je op zoek gaat naar een verdedigende speler, maar het moet toch gaan om vaardigheden en inzet? Je gaat geen homoseksuele, rechtsbenige, in Veluws dialect sprekende, luie aanvaller op de positie van linksback zetten als je een linksbenige terriër van Marokkaanse afkomst op de bank hebt zitten. Het moet gaan om vaardigheden en inzet. Dat is wat wij nodig hebben.

Voorzitter. Onze politiemensen willen …

De **voorzitter**:
Momentje, momentje. Het was natuurlijk te verwachten dat de heer El Abassi een interruptie wilde plegen.

De heer **El Abassi** (DENK):
Volgens mij is BBB het met mij eens.

De **voorzitter**:
Dan gaat meneer Vermeer verder, of niet.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik ben het er zeer mee eens dat elke vorm van discriminatie afgewezen moet worden en verderfelijk is.

De **voorzitter**:
Dan gaat u verder.

De heer **Vermeer** (BBB):
Voorzitter. Onze politiemensen willen er zijn voor de winkelier die wordt bedreigd, bewoners die bang zijn in hun eigen straat of een gezin op een afgelegen boerderij. Zij verdienen een begroting waarmee de politie haar werk kan doen. Inwoners verdienen duidelijkheid over wat de politiebegroting hun oplevert. Daar wil BBB vandaag antwoord op.

Laat ik beginnen bij de regio. De minister schrijft in zijn laatste Kamerbrief dat er 41 miljoen euro extra wordt geïnvesteerd voor meer blauw op straat en dat dat vanaf 2030 196 extra voltijdbanen voor de basisteams oplevert. Dat is wat BBB betreft zeer welkom. Volgens de minister bepalen de eenheden samen met het lokale gezag welke functies nodig zijn. Dat kunnen wijkagenten zijn, maar ook andere agenten of specialisten die bestaande agenten ontlasten. Dat klinkt allemaal heel logisch, maar een inwoner van een dorp wil vooral weten: komt er straks ook bij ons iemand bij? Daarom heb ik de volgende vragen aan de minister. Hoe worden die 196 banen verdeeld? Wat krijgen landelijke gebieden en grensregio's? Hoeveel extra politiecapaciteit op straat komt hiermee daadwerkelijk beschikbaar, ook in dorpen en buitengebieden?

Die laatste vraag stel ik met een reden. Terwijl de minister namelijk zegt te investeren in meer blauw op straat, staat er tegelijkertijd in de begroting dat de geraamde formatie van de regionale eenheden tussen 2026 en 2027 daalt met 205 fte. Die extra investering zit nog niet in de cijfers verwerkt, maar 205 min 196 levert nog altijd een krimp van de formatie op. Kan de minister daarom één compleet overzicht geven van wat er per

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

eenheid per jaar bij komt, wat verschuift en hoeveel mensen daadwerkelijk inzetbaar zijn? Dan kunnen we zien wat de regio onderaan de streep overhoudt.

Voorzitter. Daarnaast geeft de minister de basisteams de ruimte om van de extra middelen ook specialisten aan te nemen die andere agenten ontlasten. Dat kan verstandig zijn, maar hoe meten we of die bestaande collega's vervolgens ook echt vaker buiten zijn? Of is dat geen doel van deze aangekondigde investering?

Voorzitter. Mijn zorgen over de haalbaarheid van de ambitie om meer blauw op straat te krijgen, zijn niet nieuw. In het regeerakkoord van 2012 werd bijvoorbeeld al structureel 105 miljoen euro extra aangekondigd voor meer blauw op straat en voor opsporing. De Rekenkamer waarschuwde in 2014 dat niet zichtbaar was hoe dat geld daarvoor ingezet werd. Bij een latere investering over 2018 constateerde de Rekenkamer dat minder dan de helft van de 65 miljoen euro was besteed aan agenten en rechercheurs. De rest ging naar andere zaken, waaronder overwerk. Het aantal inzetbare politiemensen was intussen gedaald, ondanks de ambitie en de extra middelen. Daarom vraagt BBB nu vooraf om duidelijke afspraken. Hoe voorkomt de minister dat we over een paar jaar opnieuw moeten vaststellen dat het geld is uitgegeven, maar inwoners nauwelijks verschil merken? Welke concrete resultaten spreken we af voor de basisteams en wanneer rapporteert de minister daarover?

Voorzitter. Dan het geld zelf. Van de structureel 462 miljoen euro die deze minister jaarlijks investeert in de politie is 348 miljoen nodig voor bestaande financiële problemen. Voor nieuwe ambities blijft dan 114 miljoen over. Het is goed dat de basis wordt versterkt, maar die basis moet vervolgens wel overeind blijven. Daarover hebben wij een dringende waarschuwing ontvangen namens de regioburgemeesters. Zij wijzen op het niet uitkeren van loon- en prijsbijstelling over coalitieakkoordmiddelen in '27 en '28 en mogelijk een bredere korting op de prijsbijstelling. Volgens de regioburgemeesters dreigt daardoor opnieuw een structureel tekort van tientallen miljoenen. Laten we ervoor waken dat op het moment dat het financiële plaatje uiteindelijk klopt voor de politie, we dat plaatje ook kloppend houden. Daarom heb ik over de waarschuwing van de regioburgemeesters een aantal vragen aan de minister. Bent u bekend met de zorgen van de regioburgemeesters? Welke kortingen raken de politie precies? Over welke bedragen gaat het per jaar? Zijn deze bedragen al verwerkt in een sluitende meerjarenbegroting? De minister schrijft zelf dat het definitieve aantal extra banen mede afhangt van de loonbijstelling. Hoeveel van de aangekondigde versterking dreigt hierdoor verloren te gaan? Is de minister bereid om met Financiën te voorkomen dat de politie direct weer moet inleveren wat zij er net bij krijgt?

Voorzitter. Nu ik het toch heb over de brief van de regioburgemeesters, ga ik die gebruiken als brug naar een ander onderwerp dat ik wil aankaarten. De regioburgemeesters vragen in een brief namelijk ook om artikel 31 niet te splitsen, omdat zij ruimte willen houden om geld te verschuiven. BBB begrijpt dat lokaal maatwerk nodig is, maar tegelijkertijd waarschuwt de Rekenkamer dat wij onvoldoende kunnen controleren wat de miljardeninvesteringen aan resultaat opleveren. Beide punten verdienen een serieus antwoord. De Kamer heeft via meerdere moties uitgesproken dat zij meer inzicht wil hebben in de begroting van de politie. Volgens ons is het nu ook zo dat er een begrotingsartikel van de politie op de begroting van JenV staat waarmee de Tweede Kamer in één keer 9 miljard euro accordeert. Collega's praatten hier ook al over. BBB heeft altijd voor deze moties gestemd, omdat wij vinden dat de minister en de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

politie echt wel duidelijker mogen laten zien wat ze met die 9 miljard doen. Ook is er voor ons als Kamer geen enkele mogelijkheid om te sturen op die 9 miljard en kunnen we ook geen concrete doelen en afspraken koppelen aan die 9 miljard. De minister heeft beloofd om meer inzicht te geven in de politiebegroting naar werksoort, maar wat krijgen we precies te zien over opsporing en gebiedsgebonden politiezorg, vraag ik aan de minister. En komen naast kosten ook beschikbare mensen en resultaten in beeld?

Ruimte om te handelen vraagt ook om verantwoording van de keuzes die worden gemaakt. Dat inzicht is hard nodig bij de opsporing. De Rekenkamer constateerde over 2024 dat 52.700 aangiften vroegtijdig werden beëindigd wegens gebrek aan capaciteit bij de politie of het OM. Achter ieder dossier zit iemand die aangifte heeft gedaan en op antwoord wacht. Daarom wil ik de minister ook graag vragen: welke verbetering gaat deze begroting hierin brengen? Wil de minister per eenheid laten zien hoeveel zaken vanwege de capaciteit blijven liggen en welke maatregelen helpen om dat aantal terug te brengen, in aanvulling op de cijfers waar de Algemene Rekenkamer al mee werkte?

Die laatste vraag stel ik om een reden, want ons hebben berichten bereikt dat politie-eenheden en het OM verschillend omgaan met zaken die blijven liggen en überhaupt met het proces van het doen van aangifte, het opnemen van aangiftes en de kwaliteitsbewaking daarachter. Dat roept bij ons de vraag op of een werkwijze die in de ene regio goed werkt, ook elders kan helpen, maar daar nu niet bekend is of niet toegepast wordt. Wil de minister die verschillen in kaart brengen en ervoor zorgen dat succesvolle werkwijzen worden overgenomen, zodat de kans dat je aangifte wordt opgepakt zo min mogelijk afhangt van de regio waarin je woont?

Voorzitter. Ik kom bij de cold cases. Achter die woorden zitten families die jarenlang wachten op een antwoord. Wie heeft mijn kind vermoord? Wat is er met mijn zus gebeurd? Voor hen houdt een zaak niet op na tien jaar. Een nieuwe verklaring of een DNA-match kan veel later toch nog tot een doorbraak leiden. Dan moeten de rechercheurs ook kunnen terugzoeken wat er toen is vastgelegd. De Kamer heeft de minister er meermaals toe opgeroepen om een wettelijke grondslag te creëren om die gegevens langer te kunnen bewaren. Helaas heeft de minister net voor de zomer in een Kamerbrief laten weten dat hij geen enkele mogelijkheid zag om die wettelijke grondslag te creëren en dat hij de korpsleiding de opdracht had gegeven om over te gaan tot het vernietigen van politie-informatie. Gelukkig heeft de Kamer daar een stokje voor gestoken. Collega Van der Plas heeft daarop de stukken opgevraagd over het langer bewaren van politiegegevens. Dank aan de minister voor het openbaar maken daarvan. We hebben ze met veel belangstelling gelezen. Ze laten zien hoe belangrijk die gegevens kunnen zijn, maar ook dat er concrete mogelijkheden zijn onderzocht om gerichter te bewaren.

Voorzitter. Wij willen hier graag helder in zijn: gegevens die al een in een coldcasedossier zitten, kunnen langer worden bewaard, maar de discussie gaat over registraties uit het dagelijkse politiewerk onder artikel 8 van de Wet politiegegevens. De registratie van een verkeersongeval of een waarneming kan pas jaren later betekenis krijgen voor een moordonderzoek. Het gaat hier dus om informatie waarbij het verband eerder nog niet bekend was. Verbanden kunnen pas in de loop van de jaren ontstaan of zichtbaar worden. Hiervoor is helaas geen regel vooraf te bedenken. De politie schrijft in haar brief van 13 november 2025 dat gegevens ouder dan tien jaar bij minstens 237 cold cases van waarde waren. De politie-eenheid Amsterdam noemt daarnaast 298 zaken

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

waarin artikel 8-gegevens een rol speelden bij de selectie voor coldcaseonderzoek nadat ernstige zedenzaken daarin waren meegenomen. Dat zijn niet allemaal aantoonbaar opgeloste zaken, maar het laat wel zien dat oude informatie rechercheurs verder kan helpen. De politie beschrijft bijvoorbeeld hoe een oude ongevalsregistratie hielp om de geschiedenis van een auto te reconstrueren. Bloed van een vermoorde vrouw was aangetroffen in de auto van een ander vermoord slachtoffer. Juist de oude registratie hielp te verklaren wanneer dat bloed daar terecht kon zijn gekomen. Wie zo'n voorbeeld leest, begrijpt waarom rechercheurs deze gegevens willen behouden. Maar de minister zegt dat onvoldoende vaststaat hoe cruciaal de gegevens waren. De politie zegt dat verder onderzoek daarnaar veel recherchecapaciteit kost en daarom vooralsnog niet is uitgevoerd. Vandaar mijn vraag aan de minister: als die onderbouwing nodig is om een wettelijke grondslag te kunnen creëren om gegevens te kunnen behouden, moeten we er dan niet voor zorgen dat het onderzoek, en daarmee de onderbouwing, er komt? Wil de minister hier toch nog eens over nadenken en hier een helder antwoord op geven?

Dan heb ik ook nog een vraag over het gesprek met de Raad van State. De minister werd daar heel goed op voorbereid door zijn ambtenaren, zo is te lezen. In de voorbereiding, die openbaar is geworden, staan echt hele concrete voorstellen, zoals: beperk de soorten incidenten waarvan gegevens langer bewaard worden, kijk naar gegevens rondom een plaats delict, beperk zelfs de periode tot dagen voor en na het misdrijf. Er wordt zelfs gedacht aan een straal van 20 kilometer en het uitsluiten van circa 250 van de 900 incidentcategorieën. Dat zijn aanknopingspunten die volgens BBB serieus onderzoek vragen. De toelichting zegt dat geografische selectie volgens de politie niet haalbaar is en te weinig oplevert. Maar is ook de combinatie van plaats, een korte periode en geselecteerde incidentsoorten onderzocht? En met welke uitkomst? Is het bezwaar juridisch of technisch? Of is het een kwestie van capaciteit? Dat maakt nogal verschil voor wat er daarna nodig is. Daarom willen wij weten hoe de Raad van State op deze specifieke voorstellen heeft gereageerd. Dat antwoord vinden wij niet terug. De minister schrijft dat van het vertrouwelijke gesprek geen formeel verslag is gemaakt. Op de inventarislijst staat echter wel een document met de titel "intern verslag overleg Raad van State". Wat is het verschil, vraag ik de minister.

De **voorzitter**:
U heeft twee interrupties, meneer Vermeer. Mevrouw Mutluer was de eerste.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Wij hebben in het verleden ontzettend veel voorstellen gedaan om een beter plan van aanpak te krijgen ten aanzien van coldcasezaken, omdat het de nabestaanden en de mensen die hun geliefden moeten missen, enorm raakt. Ik kan me dus volledig aansluiten bij de vragen die zojuist door de heer Vermeer zijn gesteld. Ik heb een aanvullende vraag. Die wet moet er komen, zodat de bewaartermijnen langer kunnen zijn dan door de AP is bedacht. Maar er is meer nodig, namelijk dat de verschillende politieteams dezelfde kennis en capaciteit hebben en een eenduidige handelwijze om coldcasezaken op te lossen. Dat is namelijk niet aan de orde. Men weigert binnen de politietop … Nou, misschien zeg ik dat wel heel scherp. Dus ik ga het herformuleren. Men is nog niet zover dat men overgaat tot een landelijke coördinatie van coldcasezaken, waarbij de politieteams gespecialiseerd zijn en met dezelfde soort kennis en expertise die zaken moeten kunnen oppakken. Wat vindt mijn collega Vermeer daarvan?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **Vermeer** (BBB):
Zoals collega Mutluer wel uit mijn betoog kon horen, vinden wij dat hier echt meer energie, capaciteit en dus ook geld op gezet moet worden. Daarom stellen wij ook al die vragen over wat er volgens ons eens goed onderzocht moet worden om te weten wat de beste oplossing is. Het landelijk bundelen van expertise heb ik ook al bij het hele regioverhaal benoemd. En wat betreft het wel of niet verwerken van aangiftes: wij zijn er heel sterk voor om expertise landelijk te delen, zodat er maximaal resultaat bereikt kan worden.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik ben blij met dat antwoord. Ik ben ook nieuwsgierig naar de antwoorden van de minister. Ik kan hier best aankondigen dat de heer Ellian, uw collega mevrouw Van der Plas en wij ons aan het beraden zijn op verdere, aanvullende acties rondom cold cases.

De heer **Vermeer** (BBB):
Voorzitter. In de inventaris …

De heer **Struijs** (50PLUS):
Ho, ho!

De heer **Vermeer** (BBB):
O, sorry. Er was er nog een.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Ja, er was er nog een.

De **voorzitter**:
Ja, maar meneer Vermeer gaat toch eerst antwoorden op mevrouw Mutluer. Of niet?

De heer **Vermeer** (BBB):
Nee. Ik wilde verdergaan met mijn tekst, omdat ik het meer als een mededeling zag.

De **voorzitter**:
O, sorry. Dan gaat meneer Struijs.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Ik heb even een vraag aan de heer Vermeer. Ik vind het een uitstekend betoog, dus alle steun daarvoor. Maar als we dadelijk komen tot richtlijnen of zelfs nieuwe wetgeving, is de heer Vermeer het er dan mee eens dat we wel de definitie van "cold case" aanhouden? Een cold case is twaalf jaar of meer. Ik ken slachtoffers — volgens de politie gaat het dan om vele duizenden — die nu nog in een rolstoel zitten omdat ze bij een overval zijn mishandeld. Ik ken ook heel ernstige verkrachtingszaken waarbij vrouwen na tien jaar echt nog hopen op een doorbraak. Wil de heer Vermeer, als er een nieuwe wet komt, steunen dat deze richtlijn van twaalf jaar of meer aangehouden wordt?

De heer **Vermeer** (BBB):
Als blijkt dat dat het beste criterium is en de beste grens, dan staan wij daarachter.

De **voorzitter**:

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

U continueert.

De heer **Vermeer** (BBB):
In de inventarislijst staat echter nog wel een document met de titel "intern verslag overleg Raad van State". Mijn vraag was dus wat het verschil is. Kan dat interne verslag alsnog worden verstrekt? Als dat niet kan, wil de minister dan ten minste de juridische conclusies over deze afbakeningsmogelijkheden met de Kamer delen? Graag een reactie van de minister op deze vragen.

Ook vraag ik de minister naar de situatie in België. Daar kent de algemene nationale politiedatabank een archieftermijn van 30 jaar met beperkte toegang voor bepaalde doeleinden, waaronder onderzoek naar misdaden. Dat stelsel is niet hetzelfde als het Nederlandse, maar het bestaat wel binnen het Europese kader. Daarom vraag ik de minister welke waarborgen die bewaring daar mogelijk maakt en waarom vergelijkbare waarborgen hier niet ingevoerd kunnen worden.

Voorzitter, ik kom richting het einde van mijn inbreng, maar ik wil het ook nog graag hebben over de mensen die dit werk moeten doen. We vragen veel van onze politiemensen, dus dan moeten zij ook kunnen rekenen op goede zorg als het misgaat. Tijdens het notaoverleg over PTSS dienden collega's Van der Plas en Tseggai een motie in om bezuinigingen op de bedrijfsartsencapaciteit te voorkomen en de gevolgen voor de zorg inzichtelijk te maken. Die motie is gelukkig aangenomen. Maar de minister schrijft nu dat er niet op de formatie wordt bezuinigd, maar dat de bezetting van 40 naar 32 fte gaat. Voor een agent met psychische klachten die op een afspraak wacht, maakt dat papieren onderscheid weinig uit. Maar de gevolgen zijn heel groot. Er zijn straks simpelweg minder artsen beschikbaar. Bovendien klopt het uitgangspunt van de minister niet volgens informatie die wij hebben ontvangen, want de huidige capaciteit zou geen 40, maar 44 fte bedragen. Een afbouw van 44 naar 32 fte betekent ruim 27% minder capaciteit. Kan de minister vaststellen hoeveel bedrijfsartsencapaciteit daadwerkelijk beschikbaar is en zijn berekening zo nodig corrigeren?

Volgens diezelfde informatie is de huidige bezetting over meerdere jaren opgebouwd vanwege de hoge zorgvraag en de ingewikkelde problematiek binnen de politie. Ondertussen zijn er al wachttijden voor het spreekuur van de bedrijfsarts, die tot vele weken oplopen. Ook heeft de bedrijfsarts geen tijd voor preventie van uitval door ziekte. Waarom noemt de minister dit dan "overbezetting"? Is onderzocht hoeveel artsen er nodig zijn voor de zorgvraag van vandaag? Klopt het dat de formatie van 32 fte nog berust op aannames uit 2014?

Voorzitter. Ook hebben wij informatie dat het collectief van interne bedrijfsartsen bij de politie al maanden waarschuwt dat de kwaliteit van zorg in het geding is en dat er op de ingeslagen weg een zorginfarct binnen de politie dreigt. Zij zien mogelijkheden om de zorg te verbeteren, maar vragen daarvoor een samenhangend plan van investeringen en ongeveer drie jaar overgangstijd. De minister schrijft echter dat een efficiëntere inzet voldoende ruimte moet opleveren en dat het allemaal wel goed komt. Daar heb ik echt wel mijn vraagtekens bij. Daarom wil ik van de minister weten waar het uitgewerkte plan is dat die verwachtingen onderbouwt. Welke gevolgen zijn doorgerekend voor wachttijden, preventie en begeleiding bij PTSS? Hebben de bedrijfsartsen zelf kunnen beoordelen of de voorgestelde werkwijze verantwoord is? Of zijn de mensen uit de praktijk hier volledig genegeerd?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Wij hebben begrepen dat een proef met een andere beoordeling van zorgvragen eerst in één district in Limburg moet beginnen. Tegelijkertijd zou de afbouw van de artsencapaciteit inmiddels zijn voorzien voor 1 mei. Klopt dat? Hoe kan een proef die nog nauwelijks is begonnen, laat staan geëvalueerd, een landelijke vermindering van bedrijfsartsen rechtvaardigen? Welke extra medewerkers zijn voor deze werkwijze nodig, en wanneer zijn die daadwerkelijk beschikbaar? Ons is gemeld dat na de kritische reactie van bedrijfsartsen het overleg met hen is afgezegd en dat zij onvoldoende zijn betrokken bij de nieuwe aanpak. Inmiddels zouden gesprekken zijn hervat. Wat klopt hiervan, vraag ik de minister. Wordt er nu daadwerkelijk mét bedrijfsartsen gesproken over hun werk? Hoe wordt de centrale ondernemingsraad betrokken bij veranderingen waarvoor hun instemming nodig is?

Voorzitter. De minister kan onze motie niet als afgedaan beschouwen door te schrijven dat dit allemaal verantwoord zal gebeuren. De Kamer heeft gevraagd om inzicht in de gevolgen en om bezuinigingen op deze capaciteit te voorkomen. Wij verwachten dan een onderbouwd antwoord op de waarschuwingen van de artsen. Alleen zo kan de Tweede Kamer het kabinet controleren. BBB vraagt daarom de afbouw op te schorten totdat aantoonbaar is dat de zorg toegankelijk en verantwoord blijft. Eerst ervoor zorgen dat een andere werkwijze werkt en dat er voldoende mensen beschikbaar zijn, en pas daarna besluiten of minder artsencapaciteit verantwoord is. Wil de minister dat toezeggen? Hoe verhoudt deze afbouw zich tot eerder aangenomen moties van BBB en JA21 over een betere mentale ondersteuning en beter leiderschap? Goed werkgeverschap begint met het serieus nemen van de mensen die voor je werken. Dat geldt zeker als zij waarschuwen dat de zorg voor onze politiemensen in gevaar komt.

Ten slotte. Agenten behouden begint ook met hen ontlasten. Onze aangenomen moties over voldoende crisisopvang en passende zorg buiten de grote steden moeten daarom worden uitgevoerd. Welke regio's missen nog opvang en wanneer komt die beschikbaar, vraag ik de minister. Alleen zo kunnen mensen met onbegrepen gedrag immers passende hulp ontvangen en kunnen agenten hun politiewerk weer doen. Ook blijven wij vragen om het benutten van politievrijwilligers en mensen die al een deel van hun politieopleiding hebben afgerond. Welke mogelijkheden biedt de minister aan hen om via aanvullende scholing beter inzetbaar te worden?

De motie-Bisschop die met 133 stemmen breed door de Kamer is aangenomen, gaat uit van een norm van 10% politievrijwilligers ten opzichte van de operationele beroepssterkte, waaraan voor eind 2027 moet zijn voldaan. Acht de minister het voor 2027 beschikbare budget van 7 miljoen voldoende om deze doelstelling daadwerkelijk te realiseren? Waarom wordt in het Begroting en beheerplan Politie 2027-2031 voor 2027 wél geïnvesteerd in de instroom en opleiding van politievrijwilligers met een executief specifieke en/of een ATH-boa-aanstelling, maar wordt de executief generieke politievrijwilliger daarbij niet genoemd?

Voorzitter. Tot slot hebben we nog een punt over een informatieverzoek dat wij laatst in een pv hebben gedaan, maar dat helaas niet is doorgeleid. De Kamer heeft herhaaldelijk verzocht om een uitsplitsing van het begrotingsartikel 31 Politie. Ook de Rekenkamer heeft dit advies al meerdere keren met klem gegeven. Daarom willen wij graag voor de komende begrotingsbehandeling van JenV de volgende informatie openbaar met de Kamer gedeeld zien: alle correspondentie, gespreksverslagen en overlegstukken over

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

de mogelijke uitsplitsing van het begrotingsartikel tussen ministerie en politie en andere betrokken organisaties en alle interne nota's, ambtelijke adviezen en beslisdocumenten over de uitsplitsing en het besluit daaraan geen uitvoering te geven.

Voorzitter. Ik rond af met iets wat ik afgelopen vrijdag persoonlijk meemaakte, toen Marianne Zwagerman samen met mij een podcast aankondigde aan de oevers van de Vecht in Nederhorst den Berg. Wij zaten daar prachtig. Het was een actie tegen megaturbines, van die dingen die sommige mensen "windmolens" noemen en die 250 meter hoog zijn. En wat schetste onze verbazing? Een uur na het plaatsen van het berichtje daarover op social media werd aan mevrouw Zwagerman door de wijkagent gevraagd: wat bent u van plan, wat gaat u hier doen en kan dit allemaal wel? Ik denk toch dat we verre weg moeten blijven van een surveillancemaatschappij en mensen gewoon hun gang moeten laten gaan als zij goede initiatieven nemen die burgers helpen om in inspraak te voorzien.

Dank u wel.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik hoor een mooi betoog van de heer Vermeer, ook als het gaat om politiecapaciteit voor de regio. Zo kennen we de BBB ook. Ik denk dat dat heel belangrijk is voor de aanpak van ondermijning. Als je de meest recente ondermijningskaart ziet, zie je namelijk dat niet steden in de Randstad op één staan, maar nota bene Heerlen, samen met enkele andere gemeenten uit Zuid-Limburg. Zojuist deed ik een voorstel om te kijken hoe we de samenwerking met de Koninklijke Marechaussee kunnen intensiveren en versterken, omdat die nu toch aan de grenzen extra en in een ruimer gebied gaat controleren. Hoe kijkt heer Vermeer van de BBB ernaar om zo echt concreet iets voor die regio te kunnen doen?

De heer **Vermeer** (BBB):
Net als voor elke andere regio, vind ik dat elke hulp die de politie daar kan krijgen om de problemen met ondermijning te verkleinen, aangenomen moet worden en aangepakt moet worden. Maar het begint wel met goed beleid voor het platteland. Dat betekent dat je niet ondertussen de hele boerenstand en alle mkb'ers die daarbij betrokken zijn, de vernieling in moet helpen. Dat leidt namelijk tot leegstaande gebouwen, beperking van economische activiteit en toename van ondermijning. Van alle mensen die hier willen dat er minder ondermijning in de regio is, verwacht ik dus ook goede oplossingen rond onze voorstellen om het platteland en de boeren overeind te houden.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Het doet me deugd om te horen dat de heer Vermeer dit een goed idee vindt. Laten we dat samen oppakken. Wat betreft ondermijning op het platteland: we hadden pas nog het commissiedebat Ondermijning, waar wij als CDA hebben gezegd dat we het heel belangrijk vinden dat de vertrouwenspersonen voor de boeren blijven en dat er bijvoorbeeld ook een aantrekkelijke regeling komt voor de sloop van stallen. Daar zullen wij dus in de aanloop naar de begroting van JenV dan wel LVVN mee komen. Wellicht kunnen we daarvoor samen de handschoen oppakken. Goed om te horen dat we samen iets voor de regio doen.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik zal het CDA daar uiteraard verder op aanspreken in de gesprekken die we de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

komende weken nog gaan voeren.

De **voorzitter**:
Oké. Het informatieverzoek heb ik gehoord, en de minister ook; de minister zal daar later op reageren. Gelet op de omvang van het informatieverzoek kan ik me ook wel indenken dat dat in de procedurevergadering wellicht nog een keer besproken moet worden.

De heer **Vermeer** (BBB):
Voorzitter, ieder Kamerlid kan toch gewoon een informatieverzoek doen tijdens een debat? Dan hoeft dat toch niet in de pv weer besproken te worden?

De **voorzitter**:
Daarom zeg ik ook dat de minister erop gaat reageren. Het is een omvangrijk verzoek. Als hij ja zegt, is het afgedaan. Als hij nee zegt — ik weet niet wat hij gaat zeggen — is het logische vervolg weer de procedurevergadering of weer een debat. Dan zijn er allerlei vervolgstappen; dat bedoelde ik alleen te schetsen.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik kan me niet voorstellen dat een bewindspersoon nee zegt tegen een informatieverzoek van een Kamerlid, want volgens mij is het kabinet ertoe verplicht daarin mee te gaan.

De **voorzitter**:
Dat gaan we zien. Als ik een glazen bol had, had ik niet op deze plek gezeten, alhoewel dit een fantastische plek is. Meneer El Abassi, het woord is aan u. Daarna hebben we nog meneer Van Dijk, mevrouw Bikker, meneer Struijs en mevrouw Lammers, die nu even weg is. Meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Voorzitter. Ook ik zou willen beginnen met het geweldige optreden van de politie gisteren. Volgens mij hebben heel veel Kamerleden ook gekeken naar hoe dit allemaal zou aflopen en hoe het wellicht uit de hand zou kunnen lopen. De politie heeft het volgens mij voortreffelijk opgepakt, dus nogmaals mijn complimenten. Het is belangrijk om te blijven benoemen hoe belangrijk de politie is. Ik heb respect voor hun moed en zelfopoffering. Ze rennen naar situaties waar de meeste mensen niet naartoe durven te lopen. Ze hebben te maken met geweld, agressie, zware criminaliteit en kwetsbare mensen. Daarvoor verdienen ze onze waardering en steun.

Dan kom ik bij het inhoudelijke. Ik wil beginnen bij femicide. 1 vrouw per acht dagen, ongeveer 4 vrouwen per maand, ongeveer 43 vrouwen per jaar; zo veel vrouwen worden in Nederland willens en wetens van hun leven beroofd, puur omdat ze vrouw zijn. Begin oktober werden we geconfronteerd met de dood van de 29-jarige Hajar. Haar dood heeft ons weer doen trillen en onze haren overheid doen staan. Mijn medeleven gaat uit naar haar familie en nabestaanden, die moeten leven met dit onverschoonbare verlies. Dit had nooit mogen gebeuren. Het is oneerlijk en respectloos, vind ik, hoe er hier in de Kamer en in het debat een verschuiving plaatsvindt van de daad en de motieven van de dader naar de afkomst van de dader. Als femicide wordt uitgelegd vanuit dat oogpunt, wordt er verkeerd gekeken. Op die manier wordt het levensverwoestende geweld van daders namelijk totaal gebagatelliseerd.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Voorzitter. Afkomst is niet de reden voor de dood van vrouwen. Associatie met de geestelijke gezondheidszorg, sociaal-economische status, inkomen en opleiding zijn bijvoorbeeld wel elementen die meegenomen dienen te worden. Maar we moeten, ook in dit huis, stoppen met verwijzen naar de afkomst. Kan de minister aangeven hoe hij dit probleem gaat oplossen en hoeveel geld daarvoor beschikbaar komt? In hoeverre wordt ingezet op expertise en herkenning van signalen? Hoe wordt vervolgens onderzocht of het werkt? Worden vrouwen ook echt beschermd?

De **voorzitter**:
Er is een interruptie van mevrouw Mutluer. Meneer El Abassi, maak het maar af, als u wilt. Ik wilde niet uw betoog onderbreken.

De heer **El Abassi** (DENK):
Voorzitter. Ten aanzien … Ik was al bij een volgend stukje.

De **voorzitter**:
Dan doen we eerst de interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik had ook het idee dat er een komma kwam. Het is hartstikke mooi dat het onderwerp femicide ook door mijn mannelijke collega's wordt genoemd. In de afgelopen tijd hebben we dit onderwerp met heel veel vrouwelijke collega's op de agenda gehouden, maar gelukkig hebben we medestanders. Daar complimenteer ik u dus voor. Maar het probleem bij Hajar lag wat dieper. Wat de dood van Hajar heeft blootgelegd, is namelijk de snelheid waarmee de politie bij zorgwekkende vermissingen handelt, oftewel: hoe worden de landelijke protocollen bij vermissingen toegepast? Daar lag in mijn beleving de kern, het probleem wellicht. Wij moeten de minister bevragen over die protocollen en over de eenduidigheid van de toepassing daarvan. Deelt mijn collega dat? In mijn beleving moeten die protocollen juist vanwege het verhaal van Hajar tegen het licht worden gehouden. Deelt mijn collega de analyse die ik nu maak?

De heer **El Abassi** (DENK):
Daar ben ik het helemaal mee eens. Sterker nog, volgens mij heb ik afgelopen dinsdag een debat aangevraagd om die reden, vanwege de signalen die van Hajar richting de familie en vanuit de familie richting de politie gingen. Ik vind het frappant en ben nieuwsgierig naar de reden waarom de politie die signalen heeft genegeerd. In die zin ben ik daar dus ook nieuwsgierig naar en hoor ik dat graag van de minister.

Voorzitter. Voor seksueel misbruik van vrouwen, maar ook van minderjarigen, kun je de oververtegenwoordiging niet vaststellen. Wat wel zeker is, is dat 85% van de slachtoffers vrouw is en dat 96% van de verdachten man is, met een gemiddelde leeftijd van 31 jaar.

Voorzitter. Dan wil ik het toch hebben over etnisch profileren bij politieoptredens. We weten allemaal dat etnisch profileren verboden is. Om te voorkomen dat politieagenten zich daar toch schuldig aan maken, bestaan er verschillende maatregelen, zoals het Handelingskader Professioneel Controleren. Desondanks werken die maatregelen na jaren nog steeds onvoldoende. Dat blijkt uit ervaringen van mensen. Volgens de Veiligheidsmonitor van het CBS zou bijna 25% van de mensen die in Nederland zijn geboren, maar wier ouders niet, het vermoeden hebben dat ze worden gecontroleerd

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

om hun uiterlijk. Dan denk je dat het bij een vermoeden blijft en dat de zorgen worden weggenomen, maar nee. Volgens de politie zijn de waarborgen ter voorkoming van etnisch profileren namelijk inderdaad onvoldoende ingebed bij politieagenten. Zij zegt namelijk dat in 2023 39% van de 1.500 ondervraagden het handelingskader kende en in 2025 48%, terwijl de teller op 100% moet staan.

Voorzitter. We naderen 2027. Procentueel gezien is amper de helft bereikt. Hoe vindt de minister zelf dat het gaat? Wat vindt hij hiervan? Kan hij uitleggen hoe dat na al die jaren nog kan? Ik begrijp dat het tegengaan van etnisch profileren onderdeel uitmaakt van het politieonderwijs, maar ik begrijp niet waarom niet kan worden bepaald hoeveel geld daaraan wordt besteed. Is de minister bereid zich ervoor in te zetten dat dit voortaan wel afzonderlijk wordt geregistreerd? Zo nee, waarom niet? Wat gaat de minister anders doen om de waarborgen tegen etnisch profileren en discriminatie in 2027 beter in te bedden bij politieagenten?

Voorzitter. De keywords van de politie bij het tegengaan van etnisch profileren zijn "vertrouwen creëren". Vertrouwen krijg je ook wanneer politiegeweld noodzakelijk, proportioneel en rechtmatig is. Hoewel de politie in 2025 bij meer dan 2 miljoen, 2.674.702, incidenten slechts in 25.000 gevallen geweld gebruikte en het overgrote deel dus geweldloos verliep, hebben we dit jaar toch een aantal zaken gezien die ernstige vragen opriepen.

Denk aan de arrestatie bij het Bollendak; die werd zojuist al genoemd. Een agent schopte een vrouw en sloeg haar met een wapenstok. Hoewel een toetsingscommissie oordeelde dat de agent andere keuzes had moeten maken, volgden geen disciplinaire maatregelen. De ongeregeldheden in Den Haag zijn ook genoemd. Na de WK-wedstrijd tussen Nederland en Marokko gebruikte de politie disproportioneel geweld: iedereen die bewoog, werd met een wapenstok geslagen. Bij het azc in Zeist kwam een zwangere vrouw bij een politieoptreden hard ten val. De politie sprak daar over "leerpunten", zonder openbaarheid van de bevindingen. Denk ook aan Alfredo Goeloe. Meerdere agenten drukten hem keihard tegen de grond. Terwijl hij schreeuwde om hulp en zei dat hij suikerziekte had, werden zijn woorden totaal genegeerd door agenten. Uiteindelijk werd hij onwel en overleed hij ter plekke. We hebben denk ik ook allemaal de beelden gezien van de getaserde pakketbezorger in Amsterdam. Iedereen die de beelden heeft gezien— ik weet dat er een onderzoek loopt — zal nu denken: dat dat zomaar gebeurde, terwijl hij z'n handen ook nog eens omhoog had! Hij raakte uiteindelijk gewond aan zijn arm, zijn pols en zijn buik en heeft inmiddels aangifte gedaan tegen de betreffende agent.

Voorzitter. Ik denk dat het helpt — dat heb ik vaker geprobeerd aan te geven in dit huis — dat we in dit soort gevallen … Nogmaals, het zijn er niet veel. Als we kijken naar alle geweldsgevallen, dan zien we dat het echt enorm meevalt, maar in deze bijzondere gevallen, die enorm veel media-aandacht krijgen, zou het echt helpen als we daar onafhankelijk onderzoek naar uitvoeren. Dan bedoel ik geen onderzoek door de politie zelf — dat is de slager die zijn eigen vlees keurt — maar een onderzoek door bijvoorbeeld de Rijksrecherche. Ik zou de minister willen vragen hoe hij daarover denkt. Wat vindt hij van de gedachte om bij gevallen die uitgebreid in de media komen, standaard onderzoek te laten doen door de Rijksrecherche? Als daar iets uitkomt, helpt dat om het aan de mensen uit te leggen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik twijfelde even, maar ik ga het toch zeggen. Het punt dat ik wilde maken met die drie seconden was dat we daar een hele maatschappelijke discussie over gaan voeren online. Dat gaan we nu dus ook in de Kamer doen, terwijl al vaststaat bij het incident bij het Bollendak dat het Openbaar Ministerie onafhankelijk heeft vastgesteld dat het proportioneel en noodzakelijk was, niet onrechtmatig. Bij het azc in Zeist heeft de politie vastgesteld dat het geweld noodzakelijk was. Als het gaat om de pakketbezorger wordt hiernaar nog onderzoek gedaan. Overigens geldt ook binnen die constructie en binnen de onderzoeken die de politie doet, dat er altijd onafhankelijke mensen bij betrokken zijn. Laten we nu dus alsjeblieft niet doen wat we ook op social media doen: ook in de Kamer al die incidenten weer opnieuw recenseren en er, zelfs als er een uitspraak over is gedaan, weer opnieuw iets van vinden. Dit doet absoluut geen recht aan de agenten en alle ingewikkelde omstandigheden waarin zij moeten optreden, dus laten we daar alsjeblieft snel mee ophouden.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik probeer het punt te maken dat ik echt geloof dat de kans dat er iets misgaat bij de politie in de breedte, ook vanwege de opleiding en hun professionaliteit, kleiner is dan bij een niet-politieagent. Dat durf ik zo even te zeggen. Dat geldt wat mij betreft ook voor rechters en andere mensen die professioneel in het leven staan. Dat wil niet zeggen dat daar niets misgaat. Ik heb het over uitzonderlijke gevallen, gevallen die in beeld zijn en die bij iedereen vraagtekens oproepen. In dat soort gevallen pleit ik voor onderzoek, maar nogmaals niet voor onderzoek door de politie zelf. We hebben de Rijksrecherche, die dat heel goed kan en die dat heel onafhankelijk kan. Ik vraag me af waarom we dat niet willen. Er werden voorbeelden genoemd door het CDA. Bij het Bollendak is er vooraf een toetsingscommissie geweest. De chef heeft zich daarover uitgesproken. Er is heel veel kritiek geweest vanuit de Kamer op de uitingen van die chef. Bij het azc in Zeist valt het me op dat de bevindingen uit het rapport niet openbaar worden gemaakt. Ik ben daar wel nieuwsgierig naar. Ik zou de minister willen vragen of die bevindingen met ons kunnen worden gedeeld. Zo zie ik dat vaker bij dit soort incidenten. Ik denk dat het helpt voor de mensen thuis en voor alle ophef hieromheen als de Rijksrecherche standaard dit soort zaken oppakt. Zij kunnen dat heel professioneel. Dan haal je ook alle vraagtekens weg bij mensen die denken dat de politie hier als een slager het eigen vlees keurt. Het lijkt mij dus een goed idee om het op die manier te doen. Volgens mij willen we allemaal doen aan waarheidsvinding, ook de politie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik kan me er zeker iets bij voorstellen dat er weleens onafhankelijk onderzoek moet worden gedaan door de Rijksrecherche bij een aantal zaken. Een van de zaken waarbij ik daarvoor heb gepleit is die bij de Blauwe Haven. Maar als het gaat over het inzetten van geweld, waarbij we ook weten dat agenten het geweldsmonopolie hebben, wil ik toch echt wel voorkomen dat we straks bij alles wat zij doen steeds een onderzoek instellen, zowel intern als onafhankelijk door de Rijksrecherche. Dat maakt namelijk dat we de politie steeds meer gaan begrenzen, steeds meer gaan afkaderen, steeds meer gaan afremmen, terwijl zij gewoon opgeleid zijn om daar waar het moet geweld toe te passen. Hoe kijkt de heer El Abassi hiertegen aan?

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik gaf al aan dat er meer dan 2,5 miljoen incidenten plaatsvinden, dat er maar in 25.000 gevallen sprake is van geweld en dat bij een heel klein aantal daarvan discussie

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

plaatsvindt in de samenleving. Bij het overgrote deel van de beelden die we zien, ook online, ook als het ging om gisteren, hebben mensen het gevoel: de politie heeft terecht geweld gebruikt. Sterker nog, af en toe vinden mensen dat het nog een tikkeltje harder mag. Ik heb het over gevallen waarin echt iedereen die de beelden ziet, van rechts tot links, schrikt van de manier waarop agenten hebben gehandhaafd. Het is gewoon superverstandig om dat soort gevallen onafhankelijk via de Rijksrecherche te laten onderzoeken. Daarmee haal je alle vraagtekens weg, zowel bij rechts als bij links. Dat geldt inderdaad voor de gevallen die ik net heb voorgelegd.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik zou toch echt willen voorkomen dat we vanwege maatschappelijke ophef dan maar elke keer een onderzoek gaan instellen. Ik denk dat het goed is dat je daar objectieve indicatoren voor hebt, zoals we ook mogen verwachten van een professionele organisatie zoals de politie, en dat er een onderzoek wordt ingesteld wanneer er sprake is van ontoelaatbaar gedrag van een agent, maar niet wanneer een agent simpelweg zijn werk doet. Dat is bij het Bollendak gewoon het geval geweest. Die agent heeft zijn werk gedaan. Dat is ook aan alle kanten getoetst. Hij heeft rechtmatig gehandeld. Daarmee is de kous af. Althans, dat denken we, want de gevolgen voor deze agent en zijn gezin zijn enorm groot, omdat we elke keer weer dit soort zaken aan het oprakelen zijn en ter discussie stellen. Dat moet echt een keer afgelopen zijn. Als we hier pleiten voor de bescherming van onze dienders — ik hoorde ook het begin van het betoog van de heer El Abassi — vind ik ook dat we de daad bij het woord moeten voegen en moeten stoppen met deze discussie. Daar is al genoeg over gezegd en daar zou ik het heel erg graag bij willen laten, ook in deze Kamer.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik doe echt alle agenten in Nederland tekort als ik geen kritiek heb op individuele agenten, want dat zou betekenen dat ik domweg alle agenten maar goed vind handelen en dat is ook geen compliment meer richting de agenten die het wél goed doen. Nogmaals, er zijn uitzonderlijke gevallen onder de agenten. Van de agent van het Bollendak is nog een video verschenen, waarin hij ook op een persoon aan het losrammen was en waarin hij ook echt helemaal losging. Ik vind dat er in dit soort gevallen echt onafhankelijk onderzoek moet plaatsvinden, bijvoorbeeld door de Rijksrecherche, om de onderste steen boven te halen. Mevrouw Coenradie denkt daar anders over; dat kan.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Ik denk daar wel degelijk anders over. Ik vind woorden als "losrammen" en "helemaal losgaan op iemand" over een agent die gewoon zijn werk heeft gedaan, echt heel erg kwalijk. Het is niet zo dat alleen ik het vind of een heel groot deel van mijn achterban het vindt, maar het is ook zo beoordeeld door het OM, dus dit is ook onafhankelijk getoetst. Ik vind dat woordgebruik echt heel erg kwalijk. Deze agent heeft gewoon goed gehandeld, conform zijn bevoegdheden en conform wat hij moet doen. Sterker nog, als hij dat niet had gedaan — dat geldt ook voor andere voorbeelden — was het misschien op een andere manier uit de hand gelopen en dan waren we allemaal verontwaardigd geweest omdat hij niet had doorgepakt. Ik vind dit gewoon selectieve verontwaardiging en ik heb daar een enorme hekel aan.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik ben het helemaal met mevrouw Coenradie eens dat dat selectieve verontwaardiging

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

is. Vandaar dat ik ook pleit voor een onafhankelijk onderzoek. Het is bekeken door een toetsingscommissie. Volgens mij pretendeert die ook onafhankelijk te zijn. Die heeft al aangegeven die trap disproportioneel te vinden. De politiechef heeft zich daar ook over uitgelaten. Als we het dus hebben over het alleen maar kijken naar de uitspraak van het Openbaar Ministerie en over selectieve verontwaardiging, dan maakt mevrouw Coenradie zich daar inderdaad schuldig aan.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Op het punt van de individuele agenten sluit ik me helemaal aan bij de woorden van mevrouw Coenradie: dat is, denk ik, totaal niet gepast en doet geen recht aan de ingewikkelde situatie waar mensen voor staan en aan de manier waarop deze individuele agent heeft gehandeld. Maar het gaat ook om de feiten en de heer El Abassi doet nu alsof er helemaal geen onafhankelijk onderzoek plaatsvindt. Maar wat is het beoordelingsproces? Ik lees het maar gewoon voor. "Als geweld heeft geleid tot zwaar lichamelijk letsel of de dood, of wanneer het vuurwapen is gebruikt en daardoor enig letsel is ontstaan, wordt altijd het Openbaar Ministerie in kennis gesteld. De officier van justitie bepaalt of de Rijksrecherche of de afdeling interne onderzoeken van de politie een onderzoek instelt." Het gebeurt dus al.

De heer **El Abassi** (DENK):
Volgens mij ging de discussie over het Bollendak over de vraag of dat onderzoek gedaan moest worden door de politie zelf, door het Openbaar Ministerie, dat vooral naar het strafrechtelijke deel kijkt, of door de Rijksrecherche. Ik vind dat het onderzoek in dit soort gevallen door de Rijksrecherche gedaan moet worden. Volgens mij kunnen we heel veel vraagtekens uit de wereld helpen als we daarin hier in de Kamer gewoon een lijn trekken. Ik zou zeggen dat we in gevallen waarin de beelden in ieder geval schokkend zijn, waarin menigeen schrikt van de manier waarop agenten handhaven — denk aan het taseren van een man in Amsterdam laatst — en waarin we geen beelden hebben die het tegendeel laten zien, gewoon moeten pleiten voor een onafhankelijk onderzoek, zodat Nederland mee kan kijken. Tegelijkertijd wil ik ook aangeven dat uit een onderzoek van Controle Alt Delete gebleken is dat er een enorme oververtegenwoordiging is van mensen met een migratieachtergrond als het gaat om geweldsincidenten met de dood tot gevolg. In bijna 80% van de gevallen komt een persoon met een migratieachtergrond te overlijden. Dat soort signalen en onderzoeken moeten serieus genomen worden, zou ik richting het CDA willen zeggen. Dat gevoel speelt ook binnen de maatschappij. Een onafhankelijk onderzoek door de Rijksrecherche zou wat mij betreft heel veel spanningen binnen de samenleving weg kunnen halen.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik rond af door alleen maar te concluderen dat zo'n beleid er al ligt. Op het moment dat er iets gebeurt waarvan zwaar lichamelijk letsel of de dood het gevolg is, wordt het Openbaar Ministerie erbij betrokken. De heer El Abassi doet nu alsof al die onderzoeken die gedaan zijn, allemaal niet onafhankelijk zijn of agenten wegkomen met iets waar ze eigenlijk niet mee weg zouden mogen komen. Ik denk dat dat heel erg kwalijk is en geen recht doet aan de ingewikkelde discussie waar mensen voor staan. Hij zegt: in bepaalde situaties moet onafhankelijk onderzoek komen. Volgens mij is iedereen het daarmee eens, maar dat gebeurt al. De Rijksrecherche wordt in bepaalde gevallen ook gewoon erbij betrokken. Dan beslist niet social media of de maatschappij naar aanleiding van drie seconden. Nee, dan beslist de officier van justitie, die het volledige dossier heeft.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik kan in herhaling vallen. Ik kan weer aangeven dat ik … Volgens mij zou het CDA dit in dit geval ook gewoon moeten kunnen steunen. Die onderzoeken dienen onafhankelijk gedaan te worden. Ik denk dat ik het CDA wel aan mijn zijde heb als ik zeg dat het bij de politie echt wel een gevalletje is van de slager die zijn eigen vlees keurt. We weten allemaal dat het Openbaar Ministerie ook niet helemaal onafhankelijk opereert en op een andere manier naar zaken kijkt dan de Rijksrecherche zou doen. Nogmaals, als we in dit soort gevallen transparantie willen hebben en echt de waarheid aan het licht willen hebben, dan snap ik niet waarom partijen in dit huis daartegen zouden pleiten.

De **voorzitter**:
Ik denk dat de heer El Abassi verdergaat met zijn betoog.

De heer **El Abassi** (DENK):
Voorzitter. Ik noemde al de cijfers. Uit onderzoek is gebleken — dat had ik al aangegeven — dat bij 38 politieoptredens met dodelijke afloop tussen 2016 en 2022 mensen met een migratieachtergrond met 80% oververtegenwoordigd zijn. Dat speelt ook in de samenleving. We moeten met z'n allen wat doen met die geluiden

Voorzitter. Juist vanwege het feit dat de politie een geweldsmonopolie heeft, moet elk gebruikt geweld eerlijk getoetst worden. Dat gebeurt naar mijn mening niet altijd. Vaak blijft het bij een interne toetsing, terwijl de maatschappij steeds meer behoefte heeft aan een onafhankelijke toetsing. Ik weet dat we het Openbaar Ministerie en andere manieren van toetsen hebben, intern en via commissies, maar volgens mij moeten we waarborgen dat dit echt onafhankelijk gebeurt. Dat wil ik de minister vragen. Ik weet dat de Rijksrecherche heel onafhankelijk opereert. Zijn er ook andere manieren om in dezen onafhankelijk te opereren?

Voorzitter. Dan de bescherming van gebedshuizen en religieuze instellingen. Ik zou de minister willen vragen hoe het daarmee gaat. In de eerste zes maanden van dit jaar telden we 31 incidenten tegen moskeeën: haatbrieven, dreigtelefoontjes, vernielingen en andere soorten van agressie. Het feit dat er een meldpunt is gekomen dat moslimhaat bijhoudt, betekent in mijn ogen nog niet dat onder andere gebedshuizen ook worden beschermd. Sterker nog, het meldpunt is niet van de overheid. Om maar even door te pakken: de overheid kan nog steeds geen inzicht geven in landelijke cijfers over de gepleegde strafbare feiten rond moskeeën. Daarom wil ik van de minister weten wat de stand van zaken is met betrekking tot een aantal moties. Heeft de minister bijvoorbeeld al overlegd met moskeekoepels? Wat heeft hij daarna concreet gedaan? Ik heb ook gevraagd om onderzoek naar aanvallen op moskeeën en islamitische instellingen. Wanneer komt dat onderzoek, door wie wordt het uitgevoerd en hoe wordt het uitgevoerd? Welk bedrag wordt daarvoor apart gelegd?

Voorzitter. Daarnaast zou de minister verkennen hoe aanvallen op moskeeën centraal en landelijk kunnen worden geregistreerd. Wat is de stand van zaken daaromtrent? Wat gaat de minister doen om door te pakken naar daadwerkelijke bescherming, net zoals terecht wordt geïnvesteerd als het gaat om antisemitisme?

Voorzitter. Dan de religieuze ontmoetingen bij de politie. We hebben het er al vaker over gehad. Er worden bijeenkomsten door de politie georganiseerd zoals tijdens de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

ramadan, kerst, Pasen, Chanoeka, Poerim en Holi Phagwa; sorry als ik het verkeerd uitspreek. Die dragen positief bij aan het bereiken van verschillende mensen, het versterkt het vertrouwen en signalen kunnen beter worden opgepikt, aldus de politie. Dit soort input draagt bij aan de legitimiteit en effectiviteit van hun werk. Ik zou de minister willen vragen: waarom zou je het contact verbreken? In de brief lees ik dat het organiseren van zulke bijeenkomsten intern wel mogelijk is. Dan snap ik het niet meer. Extern organiseren mag niet; daar wordt neutraliteit als argument genoemd. Intern mag wel. Een interne iftar mag dus wel; dan is de politie kennelijk nog steeds neutraal. Maar als er een derde bij komt, dan is het niet neutraal. Ik snap dat niet. Kan de minister dat toelichten? In contact staan met de buitenwereld mag niet, maar intern dus wel.

Voorzitter. Tot slot de politiecapaciteit en het geweld dat de politie alsmaar … Het geld; sorry. Ik weet niet waarom ik het woord "geweld" gebruik. Tot slot de politiecapaciteit en het geld dat de politie alsmaar blijft vragen. Ik denk ook echt wel dat er meer geld nodig is richting de politie, maar ik ben vooral nieuwsgierig of we dat wel goed uitgeven. Er gaan miljarden extra richting de politie, maar we merken dat het steeds minder efficiënt gebruikt wordt. In tien jaar steeg het politiebudget van 5,2 miljard naar 8,8 miljard. Maar ook het aantal rechercheurs nam flink toe, terwijl — dat vind ik opvallend — het aantal opgeloste geweldsmisdrijven en het ophelderingspercentage juist daalden. Kan de minister toelichten hoe dat komt?

Voorzitter. Dan had ik een laatste stuk, maar daar hebben we het eigenlijk al over gehad. Dat kan ik skippen.

Daar wilde ik het bij houden, voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer El Abassi. Ik kijk rond. We gaan door naar de heer Diederik van Dijk namens de SGP.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Dank, voorzitter. Verschillende collega's hadden hele mooie voetbalquotes in het debat, dus ik heb ook zitten speuren in mijn geheugen of ik nog wat kan toevoegen, maar ik blijk op dat punt niet zo belezen te zijn. Daarom dus maar de simpele constatering dat de overeenkomst tussen voetbal en politiek is dat de enige mensen die precies weten hoe het spel werkt, helaas allemaal al in de media werkzaam zijn. Laat ik het maar bij die simpele overeenkomst houden.

Voorzitter. Ik begin met een ander citaat. "De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven." Zo luidt de omschrijving van de politietaak in de Politiewet. Maar wat nu als het bevoegd bezag de politie belet in het handhaven van de rechtsorde en de geldende rechtsregels? De SGP maakt zich zorgen over de handelingsverlegenheid die steeds vaker optreedt bij de politie, zoals bij demonstraties waarbij horden agenten aanwezig zijn om de openbare orde te handhaven en de demonstratie in goede banen te leiden. Deze demonstraties leggen een steeds groter beslag op de politiecapaciteit. Kan deze capaciteit niet efficiënter worden benut? Hoe stroomlijnen we de vele demonstraties met een hoog escalatierisico, waarbij het eigenlijk niet meer gaat om demonstranten maar om notoire relschoppers? Hoe voorkomen we

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

handelingsverlegenheid bij de politie bij evidente schendingen van het strafrecht, zoals het supporten van Hamas en het scanderen van antisemitische leuzen? De politie roeit met de riemen die zij heeft wat betreft capaciteit; het is aan de korpsleiding en de politiek om haar de juiste handvatten en prioritering mee te geven.

Voorzitter. In de begroting die voorligt, krijgt de politie miljarden om Nederland veilig te houden. Het gaat echter niet alleen om de vraag of de politie voldoende middelen krijgt om haar werk te doen, maar ook of deze middelen worden besteed aan de juiste zaken. De politie staat voor grote veiligheidsopgaven, maar financiële tekorten zijn een terugkerende kwaal. Aangiften blijven liggen en er ontstaan steeds meer vragen over de keuzes die binnen de politietop worden gemaakt. Het is zaak dat we niet enkel kijken naar de cijfers op de begroting, maar ook naar de impact die die cijfers hebben op agenten op straat en op de veiligheid van burgers.

Voorzitter. De miljardenbegroting die voorligt, vraagt om meer duidelijkheid in de te maken keuzes. Ondanks de miljarden die naar de politie vloeien, blijft er sprake van financiële restproblematiek, die zonder aanvullende maatregelen oploopt tot structureel honderden miljoenen euro's. Het kabinet trekt vanaf 2027 oplopend tot structureel meer geld uit voor de politie. Een deel daarvan is bedoeld om de financiële opgaven op te vangen en 114 miljoen is bedoeld voor aanvullende ambities, zoals meer agenten in de wijk en de aanpak van onlinecriminaliteit. Dat is een belangrijke stap, maar daarmee zijn de problemen niet direct opgelost. Hoe voorkomt de minister dat het op orde brengen van de financiën ten koste gaat van de operationele slagkracht? Kan de minister inzichtelijk maken hoeveel geld er naar de verschillende politietaken gaat, hoeveel capaciteit daarmee beschikbaar komt en wat die inzet oplevert? De Kamer moet kunnen controleren of publiek geld doelmatig wordt besteed en welke resultaten daartegenover staan.

De nieuwe Veiligheidsagenda 2027-2030 benoemt belangrijke prioriteiten, waaronder onlinecriminaliteit, georganiseerde misdaad, geweld tegen vrouwen en mensenhandel. Hoe worden die prioriteiten vertaald naar de inzet van mensen en middelen? Hoe wordt voorkomen dat ambities op papier niet-uitvoerbaar blijken door een gebrek aan capaciteit? En hoe krijgen deze prioriteiten een plek in de politieopleiding? Tijdens een recent werkbezoek hoorde ik bijvoorbeeld dat huiselijk geweld minder aandacht zou krijgen tijdens de politieopleiding. Is dat juist? Hoe verhoudt dat zich tot de omvang en de ernst van huiselijk geweld? Er wordt tijdens de opleiding ook uitdrukkelijk aandacht geschonken aan het herkennen van mannenmishandeling, wat nagenoeg even vaak voorkomt als vrouwenmishandeling. Gaat de minister zich er sterk voor maken dat dit onderwerp breed opgevat terugkomt op de academie?

Voorzitter. Wat de capaciteit betreft, liet de Rekenkamer eerder dit jaar zien dat zo'n 10.000 aangiften niet zijn opgepakt. De minister heeft inmiddels gemeld dat politie, Openbaar Ministerie en Rekenkamer de cijfers met elkaar hebben afgestemd en dat er een herbeoordeling van een representatieve selectie van zaken volgt. Dat is een stap vooruit, maar wat verandert er concreet voor de slachtoffers? Hoe wordt voorkomen dat ook nieuwe aangiften niet worden opgepakt? De minister trekt incidenteel 1,5 miljoen euro uit voor de herbeoordeling en heeft maatregelen aangekondigd om de opsporing te versterken. Wanneer verneemt de Kamer wat die herbeoordeling heeft opgeleverd? Hoe wordt geborgd dat ernstige zaken zorgvuldig worden beoordeeld en dat slachtoffers duidelijkheid krijgen over wat er met hun aangifte gebeurt? De minister noemt ook

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

betere registratie, sterkere screening en meer transparantie over gemaakte keuzes. Kan de minister nader inzicht geven in deze keuzes en hoe wordt voorkomen dat de kans op onderzoek te veel afhankelijk is van de regio waarin iemand woont?

Voorzitter. Vrijgemaakte middelen kunnen niet onbegrensd besteed worden. Eerder stelde de SGP Kamervragen over door de politie georganiseerde iftars en de inzet van publieke middelen daarvoor. In de beantwoording liet de minister blijken dat er geen publiek geld naar de organisatie hiervan zou gaan. Later bleek uit een Woo-verzoek dat er lokaal wel middelen beschikbaar waren voor het organiseren van onder meer iftars. Inmiddels heeft de minister kenbaar gemaakt dat de politie geen religieuze vieringen meer zal organiseren dan wel faciliteren. Hoe ziet de minister erop toe dat er ook met lokale budgetten geen iftars meer worden georganiseerd? Kan de minister toezeggen dat er geen discrepantie meer bestaat tussen hetgeen de minister toezegt en wat er binnen de politieorganisatie daadwerkelijk gebeurt?

Voorzitter. Er worden ook meer middelen vrijgemaakt voor een goede uitrusting van politie, boa's en ME. Dat enkel middelen niet genoeg zijn, blijkt uit de praktijk voor groene boa's. De Kamer heeft breed steun uitgesproken voor een oplossing waardoor zij hun werk veilig kunnen blijven doen, ook waar het gaat om verlenging van vergunningen voor geweldsmiddelen. Toch zijn er in de praktijk nog steeds gevallen bekend waarin ervaren groene boa's hun middelen dreigen kwijt te raken door onzekerheid rond regelgeving. Het ministerie blijft in beroep gaan tegen werkgevers die hun boa's veilig met een vuurwapen op pad willen sturen. Hoe verklaart de minister dat dit probleem nog steeds speelt ondanks aangenomen Kamermoties? Kan de minister toezeggen dat verlengingen van vergunningen, onder meer voor vuurwapens, zonder onnodige bureaucratie toegewezen zullen worden? Wanneer komt er een structurele oplossing, zodat ze hun werk veilig en rechtmatig kunnen uitvoeren?

Voorzitter. Tot slot leg ik de vinger bij de collectieve feestdagen bij de politie. Het schrappen van tweede paasdag, Hemelvaartsdag en tweede pinksterdag als vanzelfsprekende collectieve vrije dagen roept bij de SGP vragen op. Deze dagen zijn diepgeworteld in de Nederlandse geschiedenis en traditie. Waarom is hiervoor gekozen? Is de minister bereid hierover kritisch met de korpsleiding in gesprek te gaan?

Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Bikker namens de ChristenUnie.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Voorzitter, dank u wel. Dank ook dat we dit debat hier kunnen voeren. Het moment dat de agent aanwezig is op straat, op school, bij het dorpsfeest en op al die plekken waar je hem of haar tegenkomt, is voor mij ook een moment dat ik veiligheid voel. Het gaat niet alleen om cijfers, het gaat om zichtbaarheid. Ik wil vandaag allereerst mijn waardering uitspreken voor al die mannen en vrouwen die namens ons in uniform er eigenlijk voor zorgen dat ons land veilig is. Dank jullie wel. Dank dat jullie dag en nacht waakzaam en dienstbaar zijn, bij wat je ook meemaakt.

Voorzitter. We kunnen hier wel constateren dat het, ondanks de investeringen, piept en kraakt. Collega's, en zeker de rapporteurs, hebben al het nodige gezegd over de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

bedrijfsvoering bij de politie. Ik kom daar zo ook nog op terug met een aantal aanvullende vragen. Ik wil echter ook iets zeggen over de veranderende samenleving. Er gebeurt gewoon veel in ons land en dat stelt uitdagende eisen aan de politie. Neem de drugscriminaliteit, niet alleen in de grote stad of in de grote haven, maar ook in de haarvaten: de rustige dorpen, boerenerven. Op elk feestje dat van enige omvang is: voor je het weet, lijkt drugsgebruik erbij te horen. Of neem de meldingen van personen met verward gedrag. In 2012 waren het er zo'n 44.000, inmiddels zijn het er 169.000. Of neem de demonstraties die ontsporen. Ik denk aan het Malieveld onlangs, ik denk ook aan de geweldexplosies bij evenementen. De politie zegt het zelf: wijk, web en wereld, het loopt voortdurend in elkaar over.

Voorzitter. Ik noem allemaal zaken waar de politie niks aan kan doen, maar er wel heeft te staan. Daarom opnieuw mijn waardering voor de politie. Maar het heeft ons wel wat te zeggen, ook als politiek. Want de politie moet steeds vaker opruimen wat wij eerder hadden moeten normeren, als samenleving en als overheid. Drugsgebruik is namelijk niet normaal en je veroorzaakt er een keten van ellende mee. Ik ben VWS-woordvoerder en ik zie hoe het maar duurt en duurt dat de ggz tekortschiet en dat het niet lukt om elkaar te vinden. Naar elkaar verwijzen, ook politiek gezien, brengt uiteindelijk de agent op straat in problemen, naast de persoon die zorg nodig heeft in plaats van een cel.

Voorzitter. Het heeft ook te maken met wetgeving die uitblijft. Denk aan de demonstraties en die wapperende Hamasvlaggen. Als wij het hier hebben over al die incidenten waar de politie bij betrokken is — ik heb de afgelopen uren nogal wat voorbeelden gehoord — laten wij dan allereerst kijken waar wij hadden moeten normeren en de regelgeving op orde hadden moeten brengen.

Voorzitter. Ik kom to the point. Ik heb een aantal punten die ik graag bij de minister neerleg. Ik heb gezien dat er extra wordt geïnvesteerd, juist ook in de gebiedsgebonden inzet van de politie. Daar ben ik blij mee. Ik zie burgemeesters van kleinere gemeenten die uren kwijt zijn aan het bevechten van een minimum aan wijkagenten. Maar als ik dan toch even inzoom: die 462 miljoen voor de politie is goed nieuws, maar 348 miljoen daarvan is toch de reparatie van het gat van gisteren. Als we het hebben over de agenten in de wijk, komt er 41 miljoen bij. Vanaf 2030 is het pas volledig en het is nog niet volledig verwerkt in de politiebegroting. Bovendien blijft de formatie van de gebiedsgebonden politie, als ik het goed zie, tot en met 2029 helemaal gelijk op 22.030 fte. Ik maak me dus zorgen. Ik maak me er zorgen over dat we eventueel, heel misschien, wel de norm van één wijkagent op 5.000 inwoners halen, maar dat een gemiddelde is en het er op heel veel plekken toch anders uitziet. Ik maak me er zorgen over wat die 41 miljoen nou daadwerkelijk betekent voor de inzet van de wijkagent. Wanneer staat die daadwerkelijk gericht op de politiebegroting, en hoeveel extra wijkagenten levert dat per jaar op? En waarom blijft de gebiedsgebonden formatie gelijk als er meer geld komt? Hoe wil de minister jaarlijks per gemeente rapporteren hoeveel wijkagenten er zijn en hoeveel uur zij in de wijk actief zijn?

Voorzitter. Dan benoem ik een punt dat nog geen van mijn collega's heeft aangeraakt — dacht ik, maar ik wil niemand tekortdoen. Dat is het punt van de politievrijwilligers. Het WODC was daar eerder dit jaar helder over: vanuit het perspectief van maatschappelijke welvaart is het raadzaam om capaciteit te creëren om jaarlijks een of zelfs drie klassen generiek-executieve politievrijwilligers op te laten leiden en daarmee de nettogroei, die momenteel negatief is en dus eigenlijk een nettodaling, om te buigen naar een gezonde,

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

positieve netto-instroom. Ik denk dat er niks mooier is dan een gezond aantal politievrijwilligers, mensen uit je gemeenschap voor je gemeenschap. Dat is trouwens ook de visie van de ChristenUnie op het goede samenleven. En ja, de motie-Bisschop is al wat langer geleden — ik kan me bijna alleen collega Van Dijk als justitiewoordvoerder herinneren, maar daarvoor was collega Bisschop er — maar die sprak al uit dat 10% van de capaciteit in 2027 uit vrijwilligers moet bestaan. De ChristenUnie regelde extra geld in 2021. Volgend jaar is het 2027; daarover gaat deze begroting. Is 10% van de politiecapaciteit dan vrijwillig aanwezig? Ik vraag het me af. Het beheerplan dat ik heb gelezen, spreekt van een bedrijfsplan, een normbedrag en een absorptievermogen. Ik vraag om extra vrijwilligers. Hoe staat het met die 10%-norm en welke investering gaat de minister doen? Heel concreet: welke cijfers koppelt hij aan dit voornemen?

Voorzitter. Dan de onlinedreiging. De politie schrijft zelf: politiemensen zijn de oren en ogen van de samenleving als het gaat om maatschappelijke stabiliteit. Maar wat zien we online? Jongeren die binnen weken radicaliseren of door statelijke actoren worden geronseld voor sabotage. Ik denk aan de aanslagen bij de synagoges. We zien criminele uitbuiting die verschuift naar het scherm, met steeds jongere daders en slachtoffers. Een op de twee jongeren krijgt te maken met online seksueel misbruik of intimidatie. Een op de twee! Stelt u zich voor. Wat betekent dat voor onze politie? Wel, dat vraagt een heel ander soort agent. Ik ben ook blij met de inzet die geleverd wordt, want er zijn meer specialisten nodig. Maar ook op dat punt stel ik de vraag: hoeveel specialisten levert de 44,5 miljoen extra inzet voor onlinecriminaliteit op, of de 15 miljoen voor online seksuele misdrijven, of de 5 miljoen voor hybride dreigingen? En per wanneer? Zorgt de minister ervoor dat die expertise in de basisteams terechtkomt?

Voorzitter. Dan mensenhandel en online kindermisbruik. Het wordt landelijk een thema in de Veiligheidsagenda. Daar ben ik heel blij mee. Dank voor die inzet. Maar komen er ook meetbare doelen en een geoormerkte capaciteit bij? Als ik door de begroting blader, zie ik namelijk geen eigen formatieregel.

Voorzitter. Velen hebben al genoeg gezegd over het geld dat blijft liggen door onderbesteding, maar ik zie wel een patroon dat zich herhaalt. Ik sluit me daarom ook van harte aan bij de inzet van onze rapporteurs en ben benieuwd naar de beantwoording van de minister. Want een sluitende begroting betekent niet dat de problemen zijn opgelost of aangepakt. Juist daarom ben ik blij dat de minister ook in zijn laatste uitgebreide brief uitgebreid neerzet wat zijn inzet is. Maar het zal ook een jaar worden van leveren, leveren en nog eens leveren.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
U bedankt, mevrouw Bikker. Dan gaan we luisteren naar de heer Struijs namens 50PLUS.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Dank, voorzitter. Ik neem u even kort mee in het verhaal van Theo. Theo is een ME'er die oprechte dank uitsprak voor het feit dat de Kamer regelmatig het politiewerk steunt, maar ook zegt dat het wel heel complex is. Theo is wijkagent en ME'er en springt regelmatig bij in de opsporing. Verantwoording in de begroting wordt in dat geval nog een hele klus. Graag een reactie van de minister. Ik onderschrijf het rapport dat de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

collega's namens de commissie hebben gemaakt. Ik vond dat een uitstekend rapport. Het geeft heel veel handvatten. Ik ga elke motie steunen die tot meer transparantie leidt, zodat wij als Kamer meer kunnen sturen. Maar Theo geeft ook aan dat hij van het weekend in Den Haag was en ontzettend blij was met de noodverordening rondom het Centraal Station, zodat maatregelen rondom gezichtsbedekking, bevel en vordering en dergelijke snel konden worden genomen. Theo geeft, zoals vele mensen in het land, aan dat ze de dingen die ze daar hebben voorkomen, ondanks de vele ellende die er ook is gebeurd, niet terugzien in de statistieken. In die statistieken zie ik ook de andere GBO's in het land niet terug die door hun zichtbare aanwezigheid en een uitstekend netwerk op het digitale domein echt dingen hebben voorkomen in de grote steden. Dat mogen we hier ook weleens benoemen, want we hebben het vaak over de incidenten die wel zichtbaar zijn, maar door deze grote inzet is het niet helemaal uit de hand gelopen — en dat is een beetje een eufemisme. Ik vraag hier elke keer bij de minister aandacht voor. Hoe kunnen we onder de aandacht blijven brengen wat we hebben voorkomen?

Ik deel ook de zorgen, abstraherend van Theo, dat Theo niet meer in zijn wijk is. Overigens is Theo niet zijn eigen naam, want hij is al twee keer gedoxt. Hij zegt dat hij dingen kan voorkomen als hij in zijn wijk is, want zijn zichtbaarheid is hartstikke belangrijk. We zitten al zeven of acht jaar in een forse discussie hier in de Kamer over hoe we het beoogde effect krijgen van 80% aanwezigheid in de wijk. Dat gaat de komende tijd ook niet lukken. Wat voor actie onderneemt de minister extra binnen deze begroting om de wijkagent zichtbaarder te laten zijn in de wijk? Ik zie dat er 41 miljoen is vrijgemaakt, maar is dat voldoende? Gaat het misschien niet alleen om geld, maar ook om andere dingen?

Dat brengt mij op het volgende. Als je kijkt naar de niet-operationele sterkte en de operationele sterkte binnen de politie, dan zie je dat we veel te veel beleidsmedewerkers hebben. Daarover zijn alle uitvoerende politiemensen het eens. Natuurlijk heb je beleidsmedewerkers nodig, maar dat je er zo veel in het Politiedienstencentrum hebt, en ook nog eens bij de staf van de korpsleiding en dan ook nog eens in de omgeving van de minister bij het DG Pol en dergelijke, is een beetje te veel. Nu ben ik op zoek naar mogelijkheden — die schijnen er te zijn — om af te bouwen op de niet-operationele sterkte, met name binnen beleid, en dat over te hevelen naar de operationele sterkte. Dat is complex, maar met de goede mandaatstelling, hetzij bij de korpsleiding, hetzij in de omgeving van de minister, is hier echt winst op te behalen. Dat lukt niet meteen van vandaag op morgen, maar met natuurlijke afvloeiingsregelingen gaan we winst pakken. Als die winst wordt gepakt, moeten we nadrukkelijk kijken naar de ophoging van de capaciteit voor recherche en zedendelicten, want het is toch wel schrijnend dat daar nog steeds onvoldoende capaciteit is. Graag krijg ik een reflectie van de minister of daar een mogelijkheid voor is.

Dan wil ik nog even terugkomen op de brief van de 1.700. Ik heb begrepen dat er een verdiepingsslag is gemaakt onder operationele politiemensen, waarop hun frustratie ook zat. Dat levert mooie inzichten op, heb ik begrepen. Ik noem onder andere de wachttijden als je geweld hebt toegepast en je beoordeeld wordt, hetzij in de vaste kamer in Utrecht, hetzij door de Rijksrecherche, hetzij door het OM, hetzij door andere commissies. Die doorlooptijden zijn extreem. Dat brengt ontzettend veel onzelfverzekerdheid met zich mee. Een tweede richting die ik hoor is gewoon steun. Men wil steun van direct leidinggevenden. Die moet niet meteen in de beoordeling zitten, maar er moet gewoon steun zijn. Iemand kan met drie geweldsdelicten zitten omdat hij

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

nu eenmaal meerdere keren geweld heeft moeten toepassen, omdat hij bij de ME zit. Zo iemand zit soms jaren te wachten op uitsluitsel. Dat maakt zo iemand onzelfverzekerd.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Wat de heer Struijs zegt is heel interessant: hoe kunnen we de middelen die vrijkomen zo gericht mogelijk inzetten voor de operationele capaciteit? Is de heer Struijs het met mij eens dat de huidige splitsing bij de politie tussen operationeel en niet-operationeel ervoor zorgt dat er ook mensen onder het kopje niet-operationeel vallen, die wel direct bijdragen aan de operationele capaciteit? Als we dat zo vormgeven, vraagt dat eigenlijk ook wel om een andere definitie van wat dan operationele capaciteit is. Anders snijden we in delen waarin we juist niet zouden moeten willen snijden, bijvoorbeeld in de aanpak van digitale criminaliteit.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Dat is een heel terechte vraag. Vandaar ook dat ik met name de beleidsmensen noem. Ik vind dat je wel degelijk een hele forse bijdrage aan de operatie levert als je op een politiemeldkamer zit of bij het 0900-nummer op intake en service. Bij de vraag hoe die definitie eruitziet, zouden we echt nog een keertje stil moeten staan, zodat we wat ruimhartiger over operationele sterkte kunnen praten. Ik ben het daar volledig mee eens.

Ik had het even over de onderliggende gevoelens. Is door het diepgaandere onderzoek naar de frustratie bij politiemensen al wat meer bekend geworden over waarom zij zich niet altijd gesteund voelen? Kan de minister een terugkoppeling geven? Kunnen wij daar op een gegeven moment wat meer over horen?

Naar aanleiding van de discussie over old en cold cases wil ik toch even bij het volgende stilstaan. Wij hebben een digitaal probleem. De politie heeft de goede weg ingeslagen door steeds meer informatiedragers een plaats te geven. Die data zijn op meer dan twintig grote plaatsen opgeslagen. Dat is te veel. Onder die twintig zitten dan weer verschillende plaatsen. Om aan de commissie even een beeld te geven, noem ik het volgende. De politie neemt jaarlijks ongeveer tussen de 40.000 en 60.000 telefoons in beslag. Dat zijn informatiedragers. Die slaan ze ergens op. Daarbij zijn er twee onduidelijkheden. Een: wat zijn nu echt de spelregels? Recent is bijvoorbeeld een vriendin van een crimineel aangehouden; zij beschikte over data die ook voor een ander onderzoek hartstikke belangrijk waren. De ene officier van justitie zegt dan "je moet aan mij toestemming vragen", terwijl de ander zegt "nee, vraag het maar aan de rechter-commissaris". Kunnen we in de toekomst wat meer duidelijkheid krijgen over de spelregels die gelden bij data? Dat is momenteel immers in elk onderzoek heel cruciaal. Of is de minister van mening dat die spelregels al duidelijk genoeg zijn?

Dat brengt mij op het volgende. De politie is momenteel bezig met een project voor het opzetten van datacenters. Het liefst heeft men er twee, waarin alles geclusterd wordt conform duidelijke spelregels. Hoe staat het ervoor? Kunnen we wat meer gas geven op dat dossier? De commissie-Schneiders heeft immers al eerder aangegeven dat je hier werk van moet maken. Dat is alweer een paar jaar terug. Waar staan we nu? Kunnen de minister of de Kamer daar wat versnellers in aanbrengen? Dit is immers dagdagelijks werk geworden. Deze digitale informatie is cruciaal, bij demonstraties, bij opsporing, bij femicide. Dat moeten we op orde krijgen op geconcentreerde plekken en met goede spelregels waar we ons allemaal in kunnen vinden. Daar vraag ik echt urgentie voor.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Ik wil het hierbij laten, want hier zijn een heleboel goede dingen gezegd die ik zeker ga steunen. Graag hoor ik een antwoord op mijn betoog, minister. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dan gaan we naar mevrouw Lammers luisteren.

Mevrouw **Lammers** (Groep Markuszower):
Dank u wel, voorzitter. Een overheid die van burgers verlangt dat zij de wet naleven, moet hen ook beschermen wanneer anderen die wet overtreden. Wie wordt verkracht, zwaar wordt mishandeld of slachtoffer wordt van bendegeweld moet erop kunnen rekenen dat de politie optreedt. Daar begint gerechtigheid: aan de voorkant, bij de politie. Want als aan de voorkant dingen schorten of falen, dan heeft dat grootse gevolgen voor de slachtoffers. Er rust dus een grote verantwoordelijkheid op de schouders van deze politiemannen en -vrouwen, en dat weegt zwaar. Voor de manier waarop zij zich dag in, dag uit inzetten voor Nederland hebben wij de grootste waardering.

Voorzitter. Ik wil het toch nog hebben over de jonge vrouw die recent op brute wijze is vermoord. Ik ben mij ervan bewust dat het onderzoek nog loopt, maar juist om eventuele volgende slachtoffers te kunnen voorkomen, moet er mijns inziens wél gepraat worden over de protocollen, waar mevrouw Mutluer het net ook al over had. Ik wil mijn medeleven uitspreken aan de familie en de nabestaanden van deze jonge vrouw. Op zondagochtend 4 oktober heeft zij een berichtje gestuurd waarin stond: "Help me. Now. He is killing me." Duidelijker kan een noodkreet niet zijn. Diezelfde avond meldde haar familie haar als zijnde vermist, maar die vermissing werd niet als urgent beoordeeld. De familie kreeg te horen dat zij 24 uur moesten wachten. Hoe kunnen deze appjes geen aanleiding zijn om een vermissing als urgent te bestempelen? Wat is het voor bizarre regel om 24 uur te wachten? Waarop moet er 24 uur gewacht worden? Kan de minister dat misschien toelichten? Als deze regel bestaat, willen wij dat deze vandaag nog wordt geschrapt. Als hij niet bestaat, waarom kreeg de familie dat dan te horen? Pas de volgende avond werd de zaak urgent verklaard, en pas negen dagen later vroeg de politie het publiek om hulp. Op 16 oktober werd de jonge vrouw helaas levenloos gevonden. En dat terwijl nota bene op de eigen website van de politie juist staat dat bij vermissingen de eerste 24 tot 48 uur cruciaal zijn. Dat blijkt ook uit het onderzoek Vermisten op het spoor van Bureau Beke, waarin staat: "De eerste 24 uur kunnen cruciaal zijn in het redden van het leven of het binnenhalen van de juiste informatie." Dat maakt mij echt woedend, want als we dat met z'n allen al weten, waarom wordt er dan bij zo'n noodkreet niet onmiddellijk landelijk een vermissingsbericht of een signalement verspreid?

Erger nog, het geweld hield niet op bij deze jonge vrouw. Na het verhoor van de verdachte werd hij weer vrijgelaten en ging hij de volgende ochtend naar Spierdijk om zijn voormalige pleegvader te lijf te gaan, die vervolgens in het ziekenhuis belandde. Deze verdachte heeft veel te lang vrij op straat kunnen rondlopen, zonder te worden aangehouden en zonder dat er snel een breed verspreid signalement werd uitgegeven. Hij had nog veel meer kwaad kunnen aanrichten, hij had nog veel meer mensen kunnen mishandelen of erger. Ik vraag aan de minister: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Gaat de minister hier onderzoek naar doen? Gaat de minister ook onderzoek doen naar hoe het kan dat een zaak pas na 24 uur als urgent wordt behandeld, terwijl uit de informatie op de website van de politie en uit onderzoeken het tegenovergestelde blijkt?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Voorzitter. Dan wil ik het nog hebben over een debat dat wij enkele weken geleden hebben gevoerd. Toen debatteerden wij over de ruim 10.000 ernstige zaken die in 2024 zijn blijven liggen. Wij dienden drie moties in, die met brede steun zijn aangenomen. De minister heeft inmiddels gereageerd en over de uitvoering van twee moties ben ik niet tevreden. Mijn eerste motie ging erover dat ernstige fysieke criminaliteit hoofdprioriteit moet krijgen. De minister zegt dat dit al staande praktijk is, en daarmee beschouwt hij de motie als afgedaan. Maar terwijl een jonge vrouw op gruwelijke wijze wordt vermoord en duizenden ernstige zaken op de plank blijven liggen, besteedde de politie wél tijd en capaciteit aan het uitpluizen van de vraag of Jan Roos en Dennis Schouten jaren geleden iets onaardigs over een vrouw zouden hebben gezegd in een online programma. Dat is dus precies een voorbeeld waaruit blijkt dat de prioriteiten bij de politie totaal verkeerd liggen. Zolang mensen worden vervolgd voor satire of belediging terwijl ernstige criminaliteit blijft liggen, denk ik: waar zijn we nou mee bezig met elkaar? Hoeveel politiecapaciteit is er aan die zaak besteed? Wat gaat de minister concreet veranderen om ernstige fysieke criminaliteit werkelijk voorrang te geven? Zolang dit staande praktijk is, is onze motie namelijk niet afgedaan.

Voorzitter. Dan de tweede motie. Die ging over de herbeoordeling van de ernstige zaken die zijn blijven liggen. Deze motie is unaniem aangenomen. De opdracht was glashelder: beoordeel de ernstige aangiften opnieuw en neem ze in behandeling, zonder dat nieuwe aangiften daaronder lijden. De minister laat alle levensdelicten en ernstige zedenzaken onderzoeken, maar neemt bij andere ernstige zaken slechts een steekproef. Onze motie was veel breder. Ook wanneer een zaak volgens de regels wegens capaciteitsgebrek is beëindigd, kan er een dader vrij rondlopen die opgespoord had kunnen worden. Waarom krijgt het ene slachtoffer wel een herbeoordeling en het andere niet? De minister stelt 1,5 miljoen euro incidenteel beschikbaar, maar dat is voor DNA onvoldoende. Wij dienen daarom een nieuwe motie in om dat bedrag te verhogen tot wat daadwerkelijk nodig is voor de volledige uitvoering. Ik wil vandaag ook weten wanneer alle betrokken ernstige aangiften opnieuw inhoudelijk worden beoordeeld. Hoeveel recherchecapaciteit is daarvoor nodig? Hoe garandeert de minister dat nieuwe aangiften niet blijven liggen?

Voorzitter. Dan de Rode Lijndemonstratie van aanstaande zondag. Op 7 oktober zagen we in Amsterdam opnieuw afschuwelijke taferelen: spandoeken met "we support Hamas" en leuzen waarmee de slachtpartij van 7 oktober werd toegejuicht. Dit is verheerlijking van terrorisme en openlijke steun aan Hamas, en er werd niet tegen deze uitingen opgetreden. Zondag komen opnieuw duizenden demonstranten naar Amsterdam. Als de eindeloze stroom aan antisemitisme opnieuw losbarst, mag de politie niet toekijken. In oktober 2023 werden bij een pro-Palestijnse demonstratie vooraf duidelijke voorschriften opgesteld: geen vlaggen van Hamas of Hezbollah en geen gezichtsbedekkende kleding. Dat moet zondag opnieuw gebeuren. Wij hopen dat de politie eindelijk mag optreden tegen deze terreurverheerlijking.

Voorzitter, tot slot. Ik ben op werkbezoek geweest bij de meldkamer. Daar heb ik gehoord hoe het C2000-systeem verouderd en niet betrouwbaar is. Kan de minister aangeven wat hij hieraan gaat doen? Waar blijft zijn structurele oplossing?

Dank u wel, voorzitter.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Dank. Ik zal tot slot even de inbreng namens de VVD doen. Zal ik dat gewoon even kort doen? Er is al een hele hoop gezegd.

Uiteraard sluit ik me aan bij de zeer nuttige opmerkingen van de rapporteurs. Die hebben goed werk geleverd, zeg ik met een knipoog. Voor de VVD-fractie zit de essentie eigenlijk in de vragen van de rapporteurs. We krijgen hier een belangrijk begrotingsartikel. Het is een groot begrotingsartikel, met een heel groot bedrag. Het is ook het grootste begrotingsartikel van de hele rijksbegroting dat op deze manier geaccordeerd wordt. Ik wil zeggen dat dat geen probleem hoeft te zijn aan de voorkant. Alleen, ik denk dat de realiteit is dat de essentie van het ongemak dat de Kamer voelt, is dat ze zo'n groot bedrag accordeert zonder precies te kunnen zien tot welke resultaten het leidt. Daarbij teken ik meteen aan dat ik niet van plan was om dat per politieauto per eenheid te gaan controleren. Maar als je spiegelbeeldig kijkt naar Defensie — deze minister heeft een rijke ervaring bij dat departement — zie je dat die begroting anders is ingericht. De sturing is natuurlijk ook anders, maar het roept wel de vraag op: past het op deze manier presenteren van het begrotingsartikel, de daarbij behorende brieven en het beleid nog bij deze tijd? Ik denk dat een groot deel van de vragen van de collega's daarop ziet; dat geldt eigenlijk voor alle vragen, los van de specifieke gevallen die langs zijn gekomen.

Waarom is het zo belangrijk? Dat is omdat ik denk dat eenieder hier uiteindelijk vanuit zijn of haar verantwoordelijkheid richting de inwoners in Nederland wil kunnen uitleggen wat we doen om Nederland veiliger te maken. Soms is dat een beetje ingewikkeld. Ik weet in alle oprechtheid ook niet meer goed wat ik in mijn eigen stad, Almere, moet zeggen — ik weet dat dat voor anderen ook geldt — als men mij vraagt: waarom hebben wij maar een politiecapaciteit op het niveau van 160.000 inwoners? Ik kan dan uitleggen "je hebt een verdeelsleutel en het zit zus en zo", maar mensen vinden dan toch: ja maar, jij bent daar in Den Haag en dit is toch een beetje onrechtvaardig. Ik zeg dan dat een andere stad een ander probleem heeft, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik het niet helemaal goed kan uitleggen.

Daarbij staat altijd de grote waardering die wij allen hebben voor de inzet van de politie voorop, of dat nou afgelopen weekend is of bij voetbalwedstrijden. Dat beluisterde ik ook vandaag bij iedereen. Ik was overigens ook ooit voetbaltrainer, meneer El Abassi. Dat kunt u zich niet voorstellen, maar ik heb me daaraan gewaagd. De politie doet heel veel. Het roept ook wel de vraag op, die ik niet helemaal heb gehoord vandaag, of we met elkaar een reële verwachting hebben van wat de politie kan leveren. We hebben het over: we maken 9 miljard over en wat krijgen we ervoor terug? Dat is een faire vraag; daar zijn we voor. Daartegenover staat ook de vraag: hebben we een eerlijke en reële verwachting? De politie kan simpelweg niet alles doen. Ik denk dat we het gesprek over wat daartussenin zit scherp moeten voeren.

Die waardering staat dus voorop. Zoals ik altijd doe op deze momenten wil ik uiteraard vanuit persoonlijke ervaring alles en iedereen bedanken die betrokken is bij het garanderen dat iemand als ik — dat geldt ook voor officieren van justitie, rechters, journalisten en een heleboel anderen — zijn werk kan doen. Ik besef dat dat geen vanzelfsprekendheid is. Als ik hier dan zit in ons mooie huis van de democratie — het is spreekwoordelijk mooi, maar esthetisch iets minder — en het toch lukt dat wij dit debat kunnen voeren en dat ik daaraan kan deelnemen, ben ik de politie en anderen altijd

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

diep-, diepdankbaar. Ik weet dat dat voor anderen ook geldt.

Dat geldt ook voor een hele specialistische dienst, die niet genoemd werd vandaag. Die dienst heeft altijd een beetje bijzondere aandacht van mij en mijn collega's. Dat is de Dienst Speciale Interventies, een superbelangrijke dienst en uniek in de wereld, omdat die een samenwerking is tussen politie en Defensie. Ze kunnen razendsnel ter plaatse zijn bij terroristische dreigingen, aanhoudingen, voortvluchtigen en helaas tegenwoordig ook bij personen met verward gedrag die wel een ernstige dreiging kunnen opleveren. Ze doen megaveel.

De vraag die ik namens de VVD-fractie wil stellen is de volgende. De Dienst Speciale Interventies gaat met zijn tijd mee, maar het gaat zo snel en de hoeveelheid inzetten die de dienst moet plegen is zo groot. Creëren wij voldoende mogelijkheden voor de dienst om dit belangrijke werk te kunnen blijven doen, bijvoorbeeld als het gaat om trainingen? Ze kunnen natuurlijk niet overal trainen; dat snapt iedereen. Een deel moet heimelijk. Als zij nieuwe spullen nodig hebben, moet dat allemaal heel snel. Ze kunnen niet altijd wachten op alle processen die bij de overheid misschien normaal zijn. Ik ben benieuwd of de minister daar iets over kan zeggen, want wij zien in toenemende mate dat de Dienst Speciale Interventies een beetje overvraagd wordt, maar we hebben die keihard nodig en we moeten die mensen ook helpen om inzetbaar te blijven.

Dan de gevolgen van het grote debat, recent, en de aangiften. We zien dat de minister daarin stappen zet. Is de minister, in vervolg op wat mevrouw Lammers vraagt, content met het aanbod dat hij nu heeft neergelegd bij de Kamer? Wat kunnen we op welke termijn verwachten? Misschien is het goed als de minister daar nog iets over zegt.

Daar ga ik het bij laten, want een heleboel dingen zijn al gezegd.

Dan ga ik, als u het goedvindt, weer even wisselen van pet en de voorzittersrol weer op me nemen. Ik denk dat het goed is dat iedereen even een broodje eet, de minister uiteraard ook. Hoelang heeft u nodig, minister? Ik stel voor dat we schorsen tot … Zullen we tot 14.00 uur schorsen? Dan kan iedereen ook even de benen strekken. We gaan, lieve collega's, in ieder geval vandaag de eerste termijn wel afronden. De minister gaat zo meteen antwoorden. Deze minister ken ik; hij kan dat best ordentelijk en staccato doen. Uiteraard heeft u ruimte voor interrupties, maar we gaan het wel afronden. Voor de minister is ietsje uitloop mogelijk. Ik vrees dat we die tijd wel nodig hebben. We ronden de eerste termijn vandaag af. De tweede termijn wordt waarschijnlijk volgende week dinsdagavond ingepland, maar dan hebben we in ieder geval één deel vast gehad.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik wil even melden dat de eindtijd van 16.00 uur voor mij wél geldt, omdat ik nog andere afspraken heb staan.

De **voorzitter**:
Ik begrijp dat helemaal. We gaan ons best doen om zo veel mogelijk richting 16.00 uur te gaan. Als we ietsje uitloop nodig hebben, dan pakken we die mee. De collega's die weg moeten, gaan gewoon weg; dat begrijp ik.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Als de minister duidelijk antwoordt, zijn we zo klaar. Die tip geef ik mee.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Ja, dan kan het snel gaan; zo is dat. Dan gaan we nu even schorsen.

De vergadering wordt van 13.16 uur tot 14.00 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Dames en heren, ik heropen deze vergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid. We zijn nog steeds bij het wetgevingsoverleg over Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie. We zijn aanbeland bij de eerste termijn van de zijde van het kabinet. Die gaat de minister van Justitie doen. Ik meld vast dat we volgende week dinsdagavond dit wetgevingsoverleg voortzetten met de tweede termijn. Ik wil er echt alles aan doen om deze termijn nu af te maken. De minister heeft, denk ik, een korte inleiding en daarna mapjes. Ik vraag hem om de onderwerpen met ons te delen. Ik heb veel ruimte gegeven voor het debat onderling. U wilde dat per se, zeg ik tegen de collega's. Ik heb u gezegd: u kunt het beter bewaren voor het debat met de minister. We moeten het nu kort houden met elkaar. Minister, neem ons mee alstublieft.

Minister **Van Weel**:
Dank u, voorzitter. Dank aan de leden voor hun inbreng in dit WGO. Ik begin inderdaad met een korte inleiding. Dan reageer ik kort op de rapporteurs. Daarna ga ik wat uitgebreider in op de politiebegroting en financiële onderwerpen in een volgend blokje. Daarna komen we op capaciteit, fte's, OS-NOS en alle vragen daarover, daarna de opsporing en daarna de organisatie en het werkgeverschap. Daar zit bijvoorbeeld ook de neutraliteit in. Vervolgens kom ik bij geweldsmiddelen en bevoegdheden, de cold cases, demonstraties en overige. Het is best veel, maar er zit ook best veel overlap in. Ik hoop er dus pragmatisch met u doorheen te kunnen wandelen.

Voorzitter. Wie bij de politie werkt, kiest voor een bijzonder beroep, een beroep waarin je er bent voor anderen en een beroep waarin je moet ingrijpen. Politiemensen doen hun werk niet onder makkelijke omstandigheden. Ze worden geconfronteerd met agressie, bedreigingen, geweld en soms ronduit levensgevaarlijke situaties. Ze moeten beslissingen nemen terwijl de spanning hoog oploopt, in onvoorspelbare situaties die een korte reactiesnelheid vereisen. Wel of niet ingrijpen is een enorme verantwoordelijkheid die wordt gevoeld door politiemensen, want de samenleving verwacht dat de politie komt en dat de politie handelt. Politiemensen moeten hierbij soms zelfs geweld gebruiken. Dat is een bijzondere bevoegdheid die daarom aan strenge regels is gebonden. Geweld mag binnen de gestelde kaders worden toegepast als dat noodzakelijk en proportioneel is en als er geen andere opties zijn, rekening houdend met de veiligheid van zichzelf, met de collega's en met de mensen daaromheen. Ga er maar eens aan staan, zou ik willen zeggen tegen ons allen.

Als een agent geweld gebruikt, wordt dat onderzocht. Als het beter had gekund, wordt daarvan geleerd. Deze beoordeling moet zorgvuldig gebeuren op basis van alle feiten en omstandigheden en niet uitsluitend op basis van de eerste beelden die op social media verschijnen. Die beelden laten nagenoeg nooit goed zien wat er echt is gebeurd. Een zorgvuldig onderzoek kost ook even tijd. Daar vraag ik ook uw begrip voor. Steeds vaker zien we dat het werk van politiemensen gepaard gaat met agressie, geweld en intimidatie, online of in het echte leven, of publieke veroordeling. Dit zijn geen normale risico's. Dit is onacceptabel. Soms zijn de gevolgen daarvan ook ernstig; een aantal van

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

u refereerde daaraan. Politiemensen raken gewond. Soms houden zij blijvend letsel over aan hun werk en soms lopen zij trauma's op.

We mogen veel vragen van onze politiemensen. Ze kunnen erop rekenen dat wij achter hen staan, niet kritiekloos maar wel met begrip en waardering voor het moeilijke werk dat zij voor ons doen. We hebben ook een verantwoordelijkheid naar hen toe, van de politieorganisatie, die goed voor haar medewerkers moet zorgen, en van de politiek, die moet zorgen voor goede randvoorwaarden op het gebied van bevoegdheden en middelen. Dit kabinet investeert daarom in de politie en daarmee ook in onze veiligheid.

In het commissiedebat van 9 september jongstleden en de technische briefing van 13 oktober is al gesproken over inzicht in de politiebegroting. De korpschef heeft uw Kamer toegelicht stappen te willen zetten bij het verbeteren van de managementinformatie. We hebben een tijd achter de rug waarin we het vorig jaar nog hadden over structurele tekorten bij de politie. Ik ben blij dat het kabinet wederom geld heeft uitgetrokken voor de politie. Daarmee kan de politie aan de slag. De korpschef heeft gezegd na te denken over hoe zij de kostensoorten, onder andere gekoppeld aan de opsporing en de gebiedsgebonden politie, beter inzichtelijk kan maken. Ik heb u al toegezegd een extern onderzoek uit te zetten voor de doorlichting van de politiebegroting. Ik verwacht u daarover medio komend jaar te kunnen informeren. Ik kom zo verder terug op de reactie van de rapporteurs. U kunt zich voorstellen dat daar nog meer tekst in staat.

Vanuit het coalitieakkoord is er, oplopend tot structureel 462 miljoen vanaf 2030, geïnvesteerd in de politie. Zoals enkelen van u zeiden en zoals ook in de beleidsbrief staat, wordt hiervan 348 miljoen structureel ingezet om de financiële opgave bij de politie in te vullen en daarmee de slagkracht van de politie te verbeteren. Dan blijft er 114 miljoen over voor ambities uit het coalitieakkoord voor de politie. In de JenV-ontwerpbegroting is aangegeven dat voor de politie in 2027 op de volgende posten wordt geïntensiveerd.

Om de politie goed verankerd te houden in onze samenleving en de openbare orde op straat en in onze wijken te handhaven, wordt geïnvesteerd in meer agenten in de wijk door versterking van de basisteams. De aanpak van onlinecriminaliteit krijgt een impuls door de uitbreiding van capaciteit voor de aanpak van zowel gedigitaliseerde criminaliteit als cybercriminaliteit. De aanpak van online seksuele misdrijven wordt versterkt door intensivering van en investering in politiecapaciteit. Online seksuele misdrijven nemen schrikbarend toe in omvang en impact, met ingrijpende gevolgen voor met name minderjarigen en andere kwetsbare groepen.

De geopolitieke onrust en de opkomst van nieuwe hybride dreigingen vormen een belangrijke aanleiding om te investeren in het operationeel vermogen van de politie om de weerbaarheid van Nederland tegen ongeautoriseerde droneactiviteiten te versterken. Ook vinden investeringen plaats voor de opgaven die voortvloeien uit EU-verplichtingen voor politiële samenwerking, zoals de geautomatiseerde gegevensbevraging en gegevensuitwisseling.

De Wet veilige jaarwisseling leidt tevens tot een investering in de politie om de logistieke en operationele capaciteit voor de inname en de verwerking van vuurwerkbeslagen goed te laten verlopen. Tevens zijn incidentele middelen vrijgemaakt voor de mogelijke realisatie van de ambitie tot de uitbreiding van de afdoening door de politie van

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

overtredingen en geselecteerde strafbare feiten: de politiebeschikking.

Agenten moeten hun werk veilig kunnen doen. Daarom is het van belang om te investeren in een goede uitrusting. Er zijn daarom extra incidentele middelen vrijgemaakt voor de aankoop van bodycams en gewelds- en verdedigingsmiddelen voor de ME. Daarnaast wordt specifiek voor de jaarwisseling ingezet op bescherming van politiemedewerkers met hoogwaardige gehoorbescherming, een betere samenwerking tussen de gebiedsgebonden politie en de ME, verbeterde tactische concepten en het vergroten van de mogelijkheden om afstand te creëren tussen politiemensen en relschoppers.

Naast de veiligheid van agenten bij de taakuitvoering is de veiligheid op straat ook een prioriteit van mij. Ik wil benadrukken dat het onaanvaardbaar is wanneer bewoners zich onveilig voelen in hun eigen wijk. Het uitgangspunt is dat iedereen altijd veilig over straat moet kunnen. De primaire verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de lokale driehoek, maar de politie zet vanuit haar rol op verschillende manieren in op het terugdringen van de overlast, waar nodig en mogelijk in goede samenwerking met het sociale domein. Hier liggen verantwoordelijkheden bij verschillende partijen binnen het veiligheidsdomein, maar ook binnen de samenleving als geheel, want de norm bewaken we samen.

De politie staat midden in de samenleving, maar loopt voorop als het erop aankomt. Dat vraagt moed, karakter en een ongekend groot verantwoordelijkheidsgevoel. Daarvoor heb ik enorme waardering.

Voorzitter, tot zover mijn inleidende tekst.

Dan kom ik bij mijn reactie op de rapporteurs. Ik heb u goed gehoord, zeg ik. Enkelen refereerden aan mijn Defensieachtergrond en ik herken vanuit dat verleden de enorme worsteling met de vraag hoe je een hele grote uitvoerende organisatie, waarvoor de Kamer vanzelfsprekend ook haar budgetrecht op een goeie manier wil uitvoeren, in kaart brengt. We hebben gekozen voor een politiebestel waarbij het beheer centraal is belegd bij de minister en waarbij de gezagen gaan over de verdere toedeling aan taken, maar dat levert onherroepelijk ook de spanning op die velen van u hier te berde hebben gebracht, waaronder de rapporteurs. Dan kunnen we blijven hangen in het punt dat de regioburgemeesters het niet willen, dat de Kamer het wél wil, dat de minister te kleine stapjes zet of dat het te lang duurt. Die discussie duurt al heel lang, zeg ik tegen de heer Vermeer, want het raakt ook aan zijn informatieverzoek. Daar zijn we inmiddels al zo'n zes jaar mee bezig en ik denk dat het tijd is dat we daar een aantal stappen in gaan zetten.

Daarom zeg ik u toe dat ik hiermee aan de slag ga, omdat ook voor mij het budgetrecht van uw Kamer en een adequate informatievoorziening zeer belangrijke uitgangspunten zijn. Ik kom terug op uw informatieverzoek.

De heer **Vermeer** (BBB):
Mag ik het zo interpreteren dat de minister dit ook als aanmoediging ziet?

Minister **Van Weel**:
Als dat de uitvoering voorkomt, dan zeker. Zo niet, dan zal ik aan het einde van dit blokje even aangeven welke uitdagingen we zien, niet alleen met het verzoek, maar ook met

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

het tijdpad dat u daarbij had geschetst.

De **voorzitter**:
Eén vraag van mij: hoe dik is dit mapje ongeveer?

Minister **Van Weel**:
Twee pagina's. Anderhalf.

De **voorzitter**:
Ik wil namelijk eigenlijk proberen om de interrupties per blokje te doen. Spaart u even uw interrupties, want dat gaat, denk ik, toch de bespreking bespoedigen. Dan kan de minister gewoon even in één keer een verhaal houden.

Minister **Van Weel**:
Dit gaat dus alleen over artikel 31. Natuurlijk komen we in het volgende blokje uitgebreider te spreken over de individuele posten.

Enerzijds verzoekt u om een indeling in doelstellingen en prestaties en anderzijds om een indeling van artikel 31 met verschillende opties en de bijbehorende voor- en nadelen. Als ik het goed begrijp, verzoekt u mij om aan de hand van 2027 al een oefening te doen, ook met het oog op de begroting voor 2028, en om het inhoudelijk inzicht voor uw Kamer te vergroten. Ik zeg u toe dat ik daarmee aan de slag ga met de relevante partners. Ik trek ook graag samen met de Kamer op. Ik zie dit ook als een joint effort.

Daarnaast — dat noemde ik eerder al — heb ik ook toegezegd om de hele begroting uitgebreid te laten doorlichten, als opvolging van het verzoek van uw Kamer. Ik heb ook de korpschef gevraagd om voor de grootste werksoorten, bijvoorbeeld opsporing en gebiedsgebonden politie, nader aanvullend inzicht te geven in de politiebegroting 2028-2032 en het jaarverslag, zodat de onderliggende kosten ook zichtbaar worden. Zij heeft aangegeven dat zij dat inzicht graag wil verschaffen.

We zullen in dit opzicht dus niet van 0 naar 100 gaan. Dat is lastig. Dit vraagt stappen, maar ik wil wel toezeggen — ik hoop dat u dat ook begrijpt uit mijn reactie — dat ik nu echt stappen wil maken om de kloof die we ervaren te dichten. Dat wil ik dus graag met u doen. Ik wil dat ook graag met de regioburgemeesters doen. Ik denk dat het ook goed is als we hen bij een gezamenlijk gesprek betrekken om te kijken waar ieders rol ligt en hoe we kunnen komen tot iets wat uiteindelijk voldoet aan alle vraagstukken.

Ten slotte wellicht nog het informatieverzoek van de heer Vermeer. Zoals ik zei, is dit een vrij omvangrijk informatieverzoek. Dat gaat over correspondentie binnen de justitieorganisaties en daarbuiten van de afgelopen zes jaar. Er is hierover natuurlijk veelvuldig gewisseld. Ik zal u nooit uw grondrecht op informatie ontzeggen, maar hoop dat u ook ziet dat met de beweging die we nu hebben ingezet, mijn blik vooral voorwaarts gericht is op hoe we dit op een andere manier kunnen gaan doen. Dat leidt mij dus tot de vraag of dat informatieverzoek in die omvang nodig is of dat we u kunnen helpen met een nadere inkadering van welke specifieke stukken en adviezen u het liefst zou willen ontvangen en over welke periode. Hoe beperkter dat is, zeg ik erbij, hoe makkelijker het is om dat ook op korte termijn te doen. In de omvang waarin het er nu ligt, hebben we er maanden en een heleboel mensen voor nodig om door al die

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

systemen heen te spitten. Dan wordt het lastig.

De **voorzitter**:
Ik stel voor dat we even naar de heer Vermeer kijken, want het gaat om zijn verzoek.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik vind het heel lastig om dat nu te beperken, omdat in het halfjaarbericht van de politie ook al de ambitie stond om meer inzicht te geven in de politiebegroting. Ik zou dan liever een vraag terugstellen. Wat vindt de minister wel een redelijke termijn? Als ik moet kiezen, vind ik de compleetheid van het informatieverzoek belangrijker dan het moment waarop ik de informatie krijg.

Minister **Van Weel**:
Terugkijkend op Woo-verzoeken van dezelfde omvang heb je het dan al snel over een halfjaar voordat je al die informatie op een adequate manier boven water, geordend, geselecteerd en eventueel op privacygronden gelakt hebt. Dat is mijn eerste inschatting daarvan.

De heer **Vermeer** (BBB):
Dat zou betekenen dat we dit uiterlijk 1 mei krijgen. Ja, dat is ... Ik zou de minister echt willen vragen om daar een tandje bij te doen.

Minister **Van Weel**:
Dit vereist ontzettend veel capaciteit. Het gaat hier om duizenden documenten die uit verschillende systemen moeten worden gehaald. Ik vergelijk het nu: dit is een Woo-verzoek dat u doet, maar dan in de vorm van een informatieverzoek. Ik hanteer dus de werkwijze zoals die ook daar wordt gehanteerd. Daar gaat gewoon veel tijd en veel capaciteit in zitten.

De **voorzitter**:
Op dit punt, mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Hoewel ik het verzoek van de heer Vermeer begrijp, moeten we ons ook even afvragen, gezien de beperkte capaciteit overal, of we dit wel moeten willen. Ik vraag dus in alle redelijkheid — ik kijk nou even beiden aan — of we dit nou wel op deze manier moeten willen. Volgens mij hebben we namelijk nog zo veel andere dingen te doen, met nog zo veel meer prioriteit. Is er misschien een andere manier om dit aan te pakken in plaats van bijvoorbeeld voor de hele zes jaar?

De **voorzitter**:
Een beetje vreemde figuur dit, maar ik sta het even toe.

De heer **Vermeer** (BBB):
Wij willen boven tafel krijgen waar die weerstand tegen het uitsplitsen van artikel 31 vandaan komt. Ligt die bij de politie, bij andere organisaties, bij het ministerie, bij de minister zelf? Omdat wij daar geen antwoord op krijgen, moeten wij dan zelf maar de conclusie trekken. Daar hebben we die stukken voor nodig, want wij kunnen anders niet bepalen welke bezwaren dan blijkbaar zwaarder wegen dan de argumenten die de Kamer steeds inbrengt voor de reden dat we dit willen hebben. Als de minister zelf al

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

precies weet hoe het zit, dan mag hij dat nu ook zeggen. Dan kunnen we dat aanpakken.

De **voorzitter**:
Mevrouw Faber wil iets zeggen en dan kom ik bij u, minister.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Als het erom gaat om te weten of het aan de politie of aan de minister zelf ligt, kan de minister nu volgens mij antwoord geven op de vraag aan wie dat ligt. Dan zijn we er toch ook? Dan hoeven al die ambtenaren niet een halfjaar aan het werk gezet te worden.

Minister **Van Weel**:
Mag ik met een compromis tussen die beide komen? Dan zeg ik een brief toe voor de begrotingsbehandeling van JenV, waarin ik u schets wat de krachtenvelden zijn geweest de afgelopen periode waardoor we niet verder zijn gekomen in de discussie over het splitsen van artikel 31. En ja, dat zit deels bij de politie vanuit de beheersverantwoordelijkheid. Er is natuurlijk een angst dat op die manier via amendementen continu binnen de organisatie geschoven zal worden, wat natuurlijk voor de continuïteit van de bedrijfsvoering niet altijd goed is. Ja, er zit een angst bij de regioburgemeesters, die zeggen: op dit moment ben ik verantwoordelijk om binnen het budget dat ik toegewezen krijg mijn taken uit te voeren, en als daar dan in gestuurd wordt, dus als er binnen mijn regio bijvoorbeeld capaciteit verplaatst wordt, strookt dat niet met de wettelijke verantwoordelijkheid die ik heb. Nou, zo kan ik u uitleggen wat het hele speelveld is en waar die weerstand vandaan is gekomen in de discussie hiernaartoe. Dat neemt niet weg, zoals ik u net heb gezegd, dat ik die nu graag met open vizier met de Kamer aanga. Maar wellicht is zo'n brief nuttig.

De heer **Vermeer** (BBB):
De Kamer heeft het budgetrecht en moet het kabinet controleren. Het is publiek geld. Dat de burgemeesters en al die mensen dit heel lastig vinden, snap ik, maar daar heeft iedereen mee te maken die publiek geld te besteden heeft. Of ze moeten zelf bronnen vinden; dan mogen ze het lekker zelf weten. Maar ik vind dit een goed voorstel. Als dat onbevredigend is, zullen wij bij de begrotingsbehandeling JenV hetzelfde verzoek opnieuw indienen.

De **voorzitter**:
Oké, dan doen we het zo. De minister zegt een brief toe over de beweegredenen en de achtergronden van artikel 31 en waarom dat tot op heden niet is uitgesplitst. Die krijgen we voor de begrotingsbehandeling. Meneer Vermeer zegt: daar wacht ik dan even op en dan kijken we tijdens de begrotingsbehandeling verder. Bon.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Eén kleine opmerking aan de minister. Dat bedoel ik niet vervelend, maar alleen om vervelende situaties te voorkomen. Schrijft u alstublieft wel een duidelijke brief, dus niet eromheen, maar gewoon zoals het is.

De **voorzitter**:
Het is de insteek van de minister om altijd duidelijke brieven te schrijven; ik help hem maar even.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Minister **Van Weel**:
Ja. Ik begin nu te twijfelen in hoeverre dat geslaagd is tot nu toe, maar ik neem deze ...

De **voorzitter**:
Daar heb ik ook wisselende ervaringen mee, zeg ik in alle eerlijkheid.

Minister **Van Weel**:
Ik zeg toch even tegen u, mevrouw Faber, dat zoals ik het net duidde ... Deze argumenten zijn ook intern zo gewisseld. Ik denk dat we daar heel open en eerlijk over kunnen zijn, want dat vergemakkelijkt alleen maar de discussie over de weg naar voren.

De heer **Vermeer** (BBB):
Zoals altijd gaat het niet alleen om de argumenten, maar om wie dan welk besluit neemt en dus afweegt welk argument het zwaarst weegt, want dat is natuurlijk bepalend. Dan kunnen wij daar onze politieke mening wel over geven en dan zien we wel wat de volgende stap is.

De **voorzitter**:
Ik denk dat de minister goed begrijpt wat er in die brief moet komen. Dat hebben we genoteerd als toezegging. Dan waren de inleiding en de reactie op de rapporteurs en het informatieverzoek afgerond. Daar waren we. Dat is klaar, denk ik, voor nu. Dan kijk ik mevrouw Mutluer aan; zij wil iets zeggen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Het volgende vanuit het rapporteurschap: het is, denk ik, vrij helder dat wij willen controleren en sturen op doelstellingen en de prestaties van de politie. Het lijkt mij fijn als we daarmee kunnen beginnen. Maar het is wel een gegeven dat wij hebben gevraagd om te kijken naar verschillende indelingen. Het kan zijn dat het budget de sturing naar gezag op wettelijke taken volgt, dat het budget de organisatie-inrichting volgt of dat het budget de financiële administratie volgt. Ik weet dat de Algemene Rekenkamer de voorkeur heeft uitgesproken om het budget de sturing te laten volgen naar gezag op wettelijke taken. Ik begrijp dat daar wat bezwaren tegen zijn. Wij willen gewoon dat de voor- en nadelen inzichtelijk worden gemaakt. Uiteindelijk is het echt aan de Kamer om een duidelijke keuze te maken, want we hebben een belangrijke taak; dat wil ik wel even benoemd hebben.

Minister **Van Weel**:
We gaan die voor- en nadelen in kaart brengen. We hebben nu eenmaal gekozen voor een vrij complex stelsel, moet ik er wel bij zeggen. Destijds zat ik bij Defensie, toen de krijgsmacht een Commandant der Strijdkrachten kreeg en in het ministerie werd ingepast. Dat waren voorheen aparte onderdelen op afstand. Dat heeft ook zijn uitdagingen gekend. Je kreeg daarmee wel transparantie, maar je zag ook wel heel veel vermenging van beleid, politiek en uitvoering. Bij de politie hebben we gekozen voor een beetje een hybride organisatie. Daarbij hebben we wettelijk vastgelegd dat het beheer en de kaders centraal belegd zijn, maar dat het gezag nog zeer veel vrijheid heeft om binnen die kaders invulling te geven aan hoe zij de capaciteit inzetten. Die discussie zie je nu ook weer terug. Ik denk dat als we aan het einde van dit traject tot de conclusie komen dat het stelsel vraagt om enige aanpassingen, we de evaluatie van de Politiewet, die er komend jaar aankomt, kunnen aangrijpen om het daar verder in mee te nemen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaat u naar het kopje politiebegroting.

Minister **Van Weel**:
Ja. Mevrouw Mutluer vroeg of ik vind dat de politie nu de financiën op orde heeft. Dat is een hele brede vraag. Zij vroeg ook wat we eraan gaan doen om dit proces op orde te brengen. Ik moet eerlijk zeggen: toen we twee jaar geleden de hele exercitie deden en uiteindelijk vroegen wat er allemaal nog in de donkere kelder lag, schrok ik me een ongeluk. Dat telde uiteindelijk op tot een bedrag van 800 miljoen; dat weet u nog. We hebben ervoor gekozen om hoe dan ook niet die hele 800 miljoen over te maken, omdat er verkeerde trends in zaten, zoals stijgende kostensoorten, die uiteindelijk zouden leiden tot nog veel hogere en permanent stijgende kosten voor de politieorganisatie. Ik vind dat die ombuigingsexercitie goed loopt. In die zin zien we dat ook het tekort dat aan het begin van het jaar speelde — volgens mij was dat 86 miljoen — uiteindelijk uitmondt in waarschijnlijk een licht positief resultaat. Daarbij is de noodgreep die we aan diverse eenheden hebben aangeboden niet nodig geweest. We hadden gezegd: als u er niet uitkomt met de voorgestelde besparingsopties en u moet inleveren op de operationele sterkte, dan moet u aan de bel trekken. Dat is eigenlijk niet gebeurd. Dat betekent dat men toch in staat is geweest om die financiële sturing ook op eenheidsniveau beter vorm te geven om beter grip te krijgen op de IV-posten. We zijn er nooit en we zullen altijd keuzes moeten maken in schaarste, maar ik denk dat we wel op de goede weg zijn wat het financiële beheer van de politie betreft. Ik hoop dat dat ook volgende week komt.

Krijgen we dan nooit meer tegenvallers of meevallers? Jawel. Ik denk dat het dreigende niet uitkeren van de loon- en prijsbijstelling een van die eerste tegenvallers zou kunnen zijn. Ik zal me er natuurlijk hard voor maken dat dat middel niet nodig is, omdat er breder binnen de coalitie andere keuzes gemaakt kunnen worden. We houden het echter nauwlettend in de gaten en ik kom er in het voorjaar op terug.

De **voorzitter**:
Ik wilde de minister eigenlijk eerst zijn verhaal laten doen, mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik wil, zeg ik via u, voorzitter, gewoon iets weten. De minister zegt dat hij het nauwlettend in de gaten houdt en er in een brief op terugkomt. Ik verzoek …

De **voorzitter**:
"Wanneer komt de brief?"

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Nou, even los van de komst van die brief, want dat is prima. Is de minister bereid om iets steviger te kijken hoe de financiën op orde gesteld worden? Hoe ziet hij zijn taak daarin? Het is hartstikke goed dat we die brief ontvangen, zeg ik via u, voorzitter, maar ik denk dat het verzoek iets zwaarder is.

Minister **Van Weel**:
Toen we het licht aandeden in die donkere kelder, heb ik zelf het zijlicht ingesteld, zodat er ook vanuit de afdeling Financieel-Economische Zaken van JenV wordt meegekeken met de politie. Dat gebeurde voorheen niet. Ik denk dat dat ook geholpen heeft. Het heeft de politie ook geholpen aan een aantal inzichten in hoe je begrotingstechnisch

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

anders kunt omgaan met bepaalde kostenposten en uitgaven. Dat wil ik ook in stand houden. Het is mijn extra hendel.

Dat is dus een van de sporen. Zoals gezegd, gaan we een gezamenlijk spoor aan, namelijk de doorlichting. Die loopt en die zal ons zo rond de zomer inzicht geven. Ik denk dat dat ook het moment is dat al onze inspanningen bij elkaar moeten komen in een voorstel voor de begroting voor 2028 en verder. Dat geldt dus ook voor het transparantiespoor, zoals de korpschef heeft toegezegd.

Mevrouw Straatman vroeg of je ook capaciteiten en middelen kunt koppelen aan individuele opsporingsonderzoeken, om zo inzicht hierin te krijgen. We nemen dat graag mee in de doorlichting die wordt gedaan, maar dit is wel complex. De informatiesystemen geven namelijk niet per se die informatie per casus. In sommige casus, zoals die van heer Leijdekkers, om er maar eentje te noemen, gaat heel veel capaciteit zitten, maar dat is ook niet zonder reden. Dat is vanwege het gevaar dat deze man vormt voor onze nationale veiligheid, wat vereist dat we extra inspanningen doen. Ik denk dat je nooit een model krijgt, maar we zullen kijken hoe diep we kunnen gaan in het inzicht op basis van de systemen.

De heer Van Dijk vroeg hoe we voorkomen dat het op orde brengen ten koste gaat van de operationele slagkracht. De operationele capaciteit hebben we niet hoeven begrenzen. Ik ben er heel blij mee dat dit onder het vorige kabinet is gelukt door op andere posten te bezuinigen voordat de bezettingsgraad dusdanig hoog werd dat we tegen de stuitnokken aanliepen. Nu hebben we met de 347 miljoen hopelijk een organisatie die in balans is en kan de operationele sterkte dus verder groeien, zelfs verder en meer groeien op basis van de intensivering met de 114 miljoen dan was geraamd.

Dit antwoord gaat over motie 31 … O nee, dit gaat over artikel 31! Motie 31 gaan we vast ook halen, maar dat is weer wat anders.

Over de prijsbijstelling hebben we het gehad. Tegen het voorjaar komen we daarop terug. Hopelijk materialiseert zich dat niet. Anders zullen we inderdaad moeten kijken hoe we dat opvangen.

Dan de bedrijfsartsen. We hebben daar eerder over gesproken met uw Kamer, ook over het transitieplan. Ik moet eerlijk zeggen dat ik u goed hoor, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Vermeer en mevrouw Mutluer. Ik ga er even goed naar kijken en kom daar dit jaar op terug in het halfjaarbericht politie. Dat hoeft niet lang te duren. En het speelt acuut.

Dan de bezuiniging op Offlimits. Ik heb uw amendement gezien. Vorig jaar heb ik dat ook geapprecieerd. Ik ben nog steeds van mening dat we dit langdurig zouden moeten kunnen inbedden, maar ik snap op dit moment uw amendement. Ik ga nog niet vooruitlopen op de appreciatie daarvan, maar die krijgt u in het licht van de begrotingsbehandeling.

Er is 130 miljoen teruggevorderd op de onderbesteding op de bijzondere bijdrage. Is dat nou niet vervelend in tijden van begrotingstekort? Ja, zeg ik als minister van Justitie en Veiligheid; nee, zou de minister van Financiën zeggen, want u krijgt buiten uw reguliere

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

budget extra gelden om bepaalde taken uit te voeren; denk aan de NAVO-top in 2025. Als daar te ruim is begroot of het geld niet wordt opgemaakt, snap ik ook wel dat de minister van Financiën zegt: mooi, maar dan wil ik dat ook wel terug — al was het maar omdat je geen false incentive wilt geven voor het te hoog ramen van dit soort bijzondere opdrachten.

Waarom is het antidiscriminatie-initiatief niet zichtbaar in de begroting, vroeg mevrouw Faber. Het kabinet-Schoof heeft 6,6 miljoen geïnvesteerd in de politie. Daar bent u op 14 november 2024 over geïnformeerd. Daarmee werd onder andere dat Expertisecentrum Aanpak Discriminatie-Politie structureel gefinancierd. In de politiebegroting en de jaarverantwoording van de korpschef heeft u de verantwoording daarvan kunnen teruglezen. Dat is dus in lijn met andere organisaties, maar ook hier zeg ik weer: in het licht van de exercitie die we nu gaan maken en de uitsplitsing van artikel 31, als we daartoe komen, is een van de vragen natuurlijk hoe diep je daar uiteindelijk in wil duiken. Dat gaan we gezamenlijk aan.

Mevrouw Straatman vroeg naar de flexibiliteit in de inzet van mensen en middelen. Dat wordt onze worsteling: hoe geef je nou meer inzicht in de politiebegroting, terwijl je tegelijkertijd die flexibiliteit, die we ook allemaal willen zien, wel behoudt? Daar hebben we gesprekken over gevoerd en dat licht ik nog nader toe in het halfjaarbericht. Dat kan dan ook weer input zijn voor ons gezamenlijk traject in de aanloop naar de politiebegroting.

U had het ook nog over de pilot in Oost-Nederland. Daar ben ik mee bekend en dat vind ik interessant. Ik ben ook voor initiatieven waarbij wordt gekeken of je het op een andere manier beter kunt financieren. Ik geloof dat ze geen drempels hebben om daarmee te beginnen, maar ik zal het OM even vragen om daarin te duiken.

Dat waren de begroting en de getallen, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik ga even kijken. Steekt u allemaal uw handen op. Mevrouw Faber.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik zal de vraag kort stellen. De minister geeft aan dat het expertisecentrum niet in de begroting stond, maar in een later bericht. Maar dat soort zaken willen we wel graag in de begroting hebben, want dan kun je er ook nog een amendement of iets dergelijks op indienen. Dus het dringende verzoek om dit soort zaken wel op te nemen in de begroting. Dat kan ook zonder een wetswijziging.

Minister **Van Weel**:
Waar het onder artikel 31 valt … Ik kan nu even niet terughalen of we het met deze middelen ook hebben gedaan, maar wat we vaak doen, is bij intensiveringen wel degelijk heel duidelijk weergeven, in beleidsbrieven dan wel begrotingen, wat we van plan zijn om te gaan doen met dat geld. Dat hebben we bij die 114 miljoen nu bijvoorbeeld wel gedaan. Daarna is er een moment dat dat indaalt in een organisatie. Dan wordt er uitvoering aan gegeven en dan verdwijnt dat inzicht langjarig. Meneer Mathlouti heeft onder anderen gevraagd: hoe kunnen we dat terugzien; kunnen we na een jaar dan ook weten wat daarmee gebeurd is en of dat gematerialiseerd is? Ik zie dat als onderdeel van die route. Ik geef u heel eerlijk mee dat regioburgemeesters natuurlijk

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

absoluut niet houden van geoormerkt geld, omdat dat hun binnen hun eigen eenheden minder flexibiliteit geeft om te doen wat ze willen of om in te spelen op een trend die zij zien ontstaan. Tegelijkertijd bestaat er, als ergens een impuls aan is gegeven, vanuit de Kamer natuurlijk de wens om te weten of dat dan ook gebeurd is en of ze dat kan terugzien. Vanuit die hoedanigheid snap ik uw vraag heel goed.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Het was al bekend dat dit geld daarnaartoe zou gaan. Dat was bekend. Het is niet later pas bekend geworden, toen men dat geld zou krijgen in het totale budget. Het was bekend. Dan kan dat toch gewoon gemeld worden? In een begroting zie je bij bepaalde posten wel vaker uitgesplitst waar het naartoe gaat. En het was bekend. Vandaar mijn vraag om het dan wel gewoon in de begroting te melden.

Minister **Van Weel**:
Ja.

De **voorzitter**:
Even kijken. Dan de heer Struijs.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Ik heb een vraag aan de minister. Ik heb er behoefte aan dat we dingen op hoofdlijnen inzichtelijk krijgen. Laten we kijken naar de salarissen van politiemensen. Er zijn cao's afgesproken. Die hebben tot een aanzienlijke verhoging van het salaris geleid. Hoe langer je bij de politie zit, hoe meer je verdient. Ik verwijs naar cao's van jaren geleden. Dan nemen de personeelskosten inherent toe. Ik zie het bij het achterstallige onderhoud aan C2000 en de ICT en dergelijke, waar terechte vragen over waren. Ik ben op zoek naar meer inzicht. Als hier een motie wordt ingediend om bijvoorbeeld de zedenpolitie te versterken, zie ik het geld toch regelmatig verdampen in allerlei achterstallig onderhoud. Kan de minister iets meer garanties geven dat precies dat meer inzichtelijk wordt? Als de Kamer een motie indient, die geapprecieerd en uitgevoerd dient te worden, dan zouden we daar meer zicht op moeten hebben. Ik heb oude begrotingen bekeken. Ook met mijn achtergrond moet ik heel hard puzzelen om te zien waar het geld van een motie heen gaat. Gaarne een reactie.

Minister **Van Weel**:
De heer Mathlouti zit bijna in uw slipstream volgens mij. Dit verzoek begrijp ik. Natuurlijk is het bedrijfsvoeringstechnisch in een uitvoeringsorganisatie makkelijker om het geld in ontvangst te nemen en te zeggen: in een volgend jaar maak ik toch een andere afweging omdat ik grotere prioriteiten heb in mijn beheersstructuur. Maar dat zou het primaat van de Kamer tekortdoen waar het gaat om het alloceren van middelen voor een organisatie. Hoe we de uitwerking van de begroting verder ook vormgeven, er moet dus een mechanisme komen waarbij in ieder geval het minste zou zijn dat je een terugrapportage krijgt over de output van een specifieke motie waarmee middelen beschikbaar zijn gesteld aan de organisatie.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik heb inderdaad min of meer dezelfde vraag als de heer Struijs. In mijn bijdrage vroeg ik expliciet naar extra middelen voor zedenrechercheurs. Die zie ik nu niet terug. Maar ik begrijp dat dat antwoord dus nog komt. Helder.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Oké. Dan was mevrouw Straatman.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dank aan de minister voor het spreken van warme woorden over die pilot in Oost-Nederland. Het is denk ik heel belangrijk dat het rond bijvoorbeeld digitale criminaliteit echt een doorbraak kan zijn. Er zijn toch wat onzichtbare krachten die maken dat het in de praktijk minder prioriteit lijkt te krijgen. De minister zegt dat het wat hem betreft snel mag starten en dat hij zich er niet van bewust is dat daar knelpunten zitten. Ik denk dat het goed is om die boodschap nog een keer over te brengen omdat het ook in de afstemming zit tussen het ministerie en het Openbaar Ministerie. Zou de minister de stand van zaken op dit punt in het halfjaarbericht mee kunnen nemen? Mochten er dan wel knelpunten zijn, dan kunnen we daar verder het gesprek over voeren.

Minister **Van Weel**:
Ja. Doen we.

De **voorzitter**:
Oké. Dat noteren we als toezegging.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dan een tweede punt, namelijk de koppeling van mensen en middelen aan individuele opsporingsonderzoeken. Het is heel goed dat de minister zegt dat hij gaat verkennen of dat al uit de systemen kan rollen. Maar dat vraagt ook een net iets andere manier van rapporteren. Er loopt natuurlijk al een pilot in Oost-Nederland. Is de minister bereid om in Oost-Nederland of elders bij een districtsrecherche te bekijken hoe je met een andere manier van rapporteren ervoor kunt zorgen dat die managementinformatie er daadwerkelijk uitrolt? Dat is niet om te kijken waar het meeste naartoe gaat en te zeggen dat dat niet mag, maar wel om te kijken of we sturen op de strafbare feiten waar de politiek van zegt dat ze prioriteit hebben. Zou de minister willen bekijken of daarover met pilots of anderszins op een andere manier gerapporteerd kan worden?

Minister **Van Weel**:
Ik zit even te denken. Ik wil deze vraag eigenlijk heel graag betrekken bij het deltaplan voor de strafrechtketen. Dit gaat niet alleen over de capaciteit die daar in eerste aanleg door de politie op wordt gezet, maar ook over het OM, de rechterlijke macht, DJI en de reclassering. We zien nu — dat is onderdeel van het probleem dat we hebben met de strafrechtketen — dat de juiste managementinformatie ontbreekt om over al die pilaren heen te sturen. Ik denk dat het begint bij uw verzoek, maar dat het zeker ook nuttig zou zijn om te bekijken of je door die hele keten heen hetzelfde verhaal kunt houden. Daar betrek ik het dus graag bij, zeg ik u toe.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dat is goed. Heel concreet: wanneer kunnen we daar dan een vervolgreactie op krijgen? Dat vraagt natuurlijk ook aan de voorkant iets anders van de politieorganisatie. Wil de minister dat eerst afwachten en daarna eventueel starten met een pilot? Of zegt hij: die kan ik nu al starten en daarover rapporteer ik in brieven over de strafrechtketen?

Minister **Van Weel**:
Ik ben een beetje huiverig om pilots te starten die raken aan het deltaplan, zonder dat ik,

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

één, in mijn onderzoek inzichtelijk heb waar het probleem ligt en, twee, ook heb nagedacht over wat dat betekent, over wat we dan anders in moeten richten, want alle inspanningen die we verder in pilots doen, moeten volgens mij in dat licht komen te staan.

De **voorzitter**:
Het was zeer ruim, maar goed, mevrouw Straatman, gaat uw gang.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Heel kort dan, voorzitter. Zou de minister dit punt dan heel concreet willen meenemen in de brief over het deltaplan? Ik denk dan aan de manier van rapporteren, de opsporingstijd en waar die wel of niet aan besteed wordt.

Minister **Van Weel**:
Ja. Dat gaan we doen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Bikker.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Dank, voorzitter; u bent er maar druk mee. Ik heb toch een vraag aan de minister. Ik heb met zorg geconstateerd dat de politiebegroting alleen sluitend is doordat de formatie nu voor 98,5% wordt gefinancierd en doordat gerekend wordt op onderbesteding en op meevallers. Kan de minister garanderen dat dit na 2031 echt verleden tijd is? Hoe ziet hij dit zelf? Stel dat de formatie toch op 100% komt — dat zou ik heel erg mooi vinden, ook gezien alle eerdere pleidooien, ook van mijn collega's — wat gaan we dan beleven?

Minister **Van Weel**:
De voor 100% gevulde grote organisatie bestaat alleen op papier. Wat dat betreft wordt nu door de politie een systematiek gehanteerd die ook in andere grote uitvoerende organisaties wordt gehanteerd, namelijk dat je altijd een frictieruimte hebt. Je hebt altijd vacatures, je hebt altijd mensen die weg zijn of die nog niet binnen zijn. Daardoor zul je in de praktijk die 1,5% in een ontzettend goed gevulde organisatie altijd wel hebben. Datzelfde geldt voor onderbesteding en onderrealisatie. Zeker bij dit soort grote organisaties mag je er op basis van historische gegevens van uitgaan dat een aantal zaken niet tot realisatie zullen komen. Dan kun je vooraf wel heel vroom plannen, maar daarmee doe je jezelf dus eigenlijk tekort, want in de praktijk kun je meer doen met het geld dat aan jou is toebedeeld. Dit zijn nou net een aantal van die zaken die vanuit het zijlicht van het ministerie zijn aangedragen bij de politie: hiermee doe je je organisatie dus niet tekort en ben je nog steeds realistisch aan het plannen, maar kun je wel toewerken naar een gevulde organisatie.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
In elke organisatie zijn er weleens mensen die met zwangerschapsverlof gaan of al die dingen meer. Dat snap ik helemaal. Dat is mijn pleidooi ook helemaal niet. Dat vind ik alleen maar goed. Maar als ik naar het geheel kijk, zie ik dat het nu wel echt overal zo positief mogelijk rekenen is om rond te komen, terwijl het geld door onderbesteding op de plank blijft liggen. Dat is mijn zorg. De minister noemde het prettige voorbeeld van de NAVO-top. Dat is zeer te begrijpen, maar we zien ook op andere plekken niet-bestede bijzondere en overige bijdragen. Naar mijn gevoel gaat het in het komende jaar wel goed

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

komen, maar staan we wel voor een uitdaging die breder is, ook als ik naar de bedragen kijk en zie hoe er nu rondgerekend moet worden. Dat wil ik hier wel gemarkeerd hebben. Ik vind het ook voor een voorjaarsnota belangrijk dat de minister zich gesteund voelt door deze Kamer en terug kan komen als deze aannames toch net wat anders liggen en een reparatie nodig is. Ik gun hem van harte dat het goed komt, maar ik zit hier wel met zorg. Vandaar.

Minister **Van Weel**:
Dank voor de zorg. Nogmaals, ik denk niet dat we al snel tegen een vulling zullen aanlopen die boven die 98,5% uitgaat, maar als dat gebeurt, dan is dat alleen maar mooi. Dan zal ik daar niet voor gaan liggen. Dan gaan we daarvoor knokken.

De heer **Vermeer** (BBB):
Volgens mij was dit het blokje begroting; daar zaten opeens de bedrijfsartsen in. Alleen al over de begroting heb ik achttien vragen gesteld en over de bedrijfsartsen ook een stuk of vijftien, denk ik. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het gevoel heb dat ik op nul daarvan een antwoord gehad heb, behalve dan het antwoord dat er een gesprek is met regioburgemeesters en bedrijfsartsen. "Kamerbrief" hoor ik nu. Betekent dat dat al die antwoorden in de Kamerbrief komen en dat dat nu gewoon klaar is? Want dan weet ik niet wanneer ik daar weer op kan reageren. Die Kamerbrief krijgen we dan vóór de tweede termijn, neem ik aan.

De **voorzitter**:
Ik kijk even naar de minister.

Minister **Van Weel**:
Ik heb in de brief antwoorden gegeven op die vragen. U stelt daar nu in het debat vervolgvragen over. Ik vind dat terechte vragen. Dat leidt er bij mij toe dat ik u nu niet met een kluitje in het riet stuur, maar juist zeg: ik duik daarin. Ik wil ook antwoorden op die vragen hebben. Daar kom ik in het halfjaarbericht dus op terug; zo heb ik dat net gezegd. Dat is nog voor het einde van het jaar.

De heer **Vermeer** (BBB):
De bedoeling is niet dat er in het halfjaarbericht op teruggekomen gaat worden, maar dat ik in tweede termijn terug kan komen op die antwoorden. Sorry hoor, maar op deze manier gaat het veel te lang duren. Net heb ik al geprobeerd om heel coulant te wezen over het informatieverzoek, maar wat heeft een WGO voor zin als we toch geen antwoorden krijgen? Dan kunnen we in het vervolg beter een schriftelijk overleg hebben, die vragen stellen en dan een keer per halfjaar een antwoordrondje doen. Ik ben het er dus gewoon niet mee eens. Ik weet niet of de voorzitter nu per direct een aanmaning wil sturen aan de minister om gewoon te antwoorden.

De **voorzitter**:
De voorzitter probeert even precies te begrijpen op welk onderdeel ... Meneer Vermeer had achttien vragen over de begroting en vijftien vragen over de bedrijfsartsen. Heeft meneer Vermeer het nu over de bedrijfsartsen?

De heer **Vermeer** (BBB):
Nee. Ik heb het ook over die achttien vragen over de begroting, want dit blokje is nu blijkbaar afgerond, maar voor mij is het nog niet afgerond.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Dan kijk ik even naar de minister. Meneer Vermeer stelt in totaal om en nabij de 30 vragen gesteld te hebben waar hij graag antwoord op zou willen. Ik probeer even te kijken hoe we dit nu kunnen doen. Heeft de minister een suggestie? Hij zegt: ik kom met een brief, maar die komt bij het halfjaarbericht.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik ondersteun het verzoek van de heer Vermeer omdat sommige onderwerpen, zoals bijvoorbeeld die bedrijfsartsen, ook wel haast behoeven. Wachten op een halfjaarbericht en daarna op een politiedebat kan lang duren. Ik deel dus de behoefte om daar eerder antwoorden op te hebben, zodat we daar voorstellen voor kunnen doen, hetzij bij de tweede termijn, hetzij bij de begrotingsbehandeling. Het zijn best veel vragen en ik snap echt wel dat de minister het moet uitzoeken; daar moet hij ook alle ruimte voor krijgen, want wij willen ook gewoon gedegen antwoorden. Maar iets van perspectief, zoals "dan kom ik vóór de begrotingsbehandeling bij jullie terug", zou ook al helpen. Dan kunnen wij tijdens de begrotingsbehandeling al voorstellen doen.

De **voorzitter**:
Ik probeer het zelf toch even deels uit elkaar te halen. Meneer Vermeer heeft vragen gesteld over de bedrijfsartsen. Daarvan begrijp ik heel goed dat hij zegt: daarover wil ik wel snel wat antwoorden hebben, want dat is een belangrijk onderdeel van mijn betoog en ik wil weten of ik daar tijdens het WGO een motie over moet indienen of niet. Dat volg ik. Daarnaast heeft meneer Vermeer net als andere collega's ook allerlei vragen gesteld over de politiebegroting in zijn geheel. Daarbij zoek ik even naar waar de antwoorden dan zouden ontbreken of wat we daarmee moeten doen. Meneer Vermeer?

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik heb achttien vragen gesteld waarop naar mijn mening de antwoorden ontbreken. Voor het overleg heb ik die vragen allemaal gedeeld met de minister. Er was dus ook meer tijd. Het allerbelangrijkste is dat we volgende week over die begroting moeten stemmen. Sorry, volgende week stemmen we over het Belastingplan.

De **voorzitter**:
Maakt niet uit.

De heer **Vermeer** (BBB):
Er zijn ook deadlines die niet zo snel gaan, maar ik bedoel dat er nog een begroting JenV komt waar we stemmingen over hebben. Dan kun je niet met een halfjaarbrief aankomen. Dit gaat over begrotingen, niet over de voortgang van hoe het bij de politie allemaal gaat. Dat zijn volgens mij andere debatten.

De **voorzitter**:
Oké. Ik kijk naar de minister.

Minister **Van Weel**:
Ja, dat zijn andere debatten, maar die komen hier ook allemaal weer langs. Ik kan vóór de begrotingsbehandeling komen met een brief over de bedrijfsartsen. Als ik u nu antwoord geef, geef ik u het antwoord dat ook in de brief staat die drie dagen geleden is verzonden. Als u mij nu dus verdiepende vragen stelt, zullen we toch weer diep de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

organisatie in moeten om de antwoorden daaruit op te halen. Dat gaat mij lukken voor de begrotingsbehandeling, maar niet nu in een halfuur tijd. Dat is te veel. Ik kom hier dus voor de begrotingsbehandeling op terug.

De **voorzitter**:
Dat wordt, denk ik, gewaardeerd.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ja, zeker. Dat is wat anders dan een halfjaarbericht.

De **voorzitter**:
Helder. Dan hebben we dat opgehelderd met elkaar. Er komt een brief. We gaan even kijken hoe we dat formuleren, maar dat komt goed. Dan hebben we iedereen gehad bij het blokje politiebegroting. Dan gaan we nu naar capaciteit en fte's. Is dat correct, minister?

Minister **Van Weel**:
Ja, correct. Ook daarbij zal ik kijken hoe ik een balans kan vinden tussen alle vragen beantwoorden en toch enigszins tijd kopen.

De **voorzitter**:
Gaat uw gang.

Minister **Van Weel**:
De heer Struijs vroeg hoe ik aankijk tegen het versterken van de operationele capaciteit. Hij vroeg of we het aantal beleidsfuncties kunnen verminderen ten gunste van de operationele capaciteit. Ik ben daar zeker niet tegen als dat kan. Natuurlijk heeft een korps ook beleidsfuncties nodig. Je kunt dat niet alleen maar centraal beleggen, bij JenV. De huidige situatie is dat de niet-operationele functies overbezet zijn. Die moeten worden teruggebracht. Als daar beleidsfuncties tussen zitten, denk ik dat we daar absoluut in moeten meegaan. Operationele capaciteit staat natuurlijk ook bij mij voorop.

De heer Vermeer vroeg naar de geraamde formatie voor de regio, die tussen 2026 en 2027 afneemt met 205 vte. Hij vroeg of ik een overzicht kan geven van wat er per eenheid en per jaar bij komt. Wat verschuift er en hoeveel mensen zijn daadwerkelijk inzetbaar? Ik zie wat de heer Vermeer bedoelt. In de raming van de formatie neemt de operationele sterkte van de regionale eenheden wat af. De formatie van de totale operationele sterkte neemt wel toe. De operationele formatie van de landelijke eenheden stijgt bijvoorbeeld met 200 fte. De verschillen bestaan uit veel verschillende elementen. Het zijn verschuivingen en het is de afloop van een tijdelijke uitbreiding, maar het is ook structurele groei. De verschillen zoals die hier genoemd worden, zijn dus het gevolg van vele plussen en minnen. Al de verschillen tussen de operationele sterkte in 2026 en in 2027 zijn opgenomen in tabel 12.1 van de politiebegroting voor 2027-2031. Ik kan u nu niet zo snel een uitsplitsing geven van wat er per eenheid bij komt. Dat zal ik u echt in een volgend halfjaarbericht, zeg ik dan toch weer, moeten geven.

Voorzitter. De vraag is wellicht of dit soort wetgevingsoverleggen door een schriftelijke ronde vooraf zouden moeten worden gegaan. Dat geeft namelijk meer ruimte dan twintig minuten om dit soort vrij gedetailleerde vragen te stellen. Ik kan nu niet in twintig minuten in een keer andere dwarsdoorsnedes van een begroting laten uitzoeken.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Laten we proberen er nu het beste van te maken met elkaar. Volgens mij zijn er een heleboel goede vragen gesteld. Ik weet dat de minister en natuurlijk zijn ondersteunende ambtenaren allemaal hun best doen om de vragen te beantwoorden. Ik zei net al tegen de griffier dat dit volgens mij de tweede keer is dat we dit WGO doen. Dat vloeit toch vooral voort uit jarenlang ongemak over artikel 31. Ik denk dat het goed is dat wij even gas terugnemen en, na een strategische pv voor deze commissie, kijken hoe we dit met elkaar gaan inrichten. Ik snap namelijk best dat het aan alle kanten wat onbevredigend kan zijn, dus we gaan daar een keer naar kijken. We moeten dit toch op een andere manier inrichten.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik zou toch willen vragen of de minister de "zoek en vervang"-knop kan toepassen op zijn antwoorden en overal waar hij "halfjaarbericht" heeft staan, die term kan vervangen door: in de brief voorafgaande aan de begrotingsbehandeling JenV. Dit gaat namelijk allemaal over begrotingen. Wij moeten beoordelen of wij deze begroting kunnen steunen of niet. Daarom willen beter weten waar deze 8 miljard aan besteed wordt en willen we kijken of de prioriteiten die onze partij in ieder geval stelt, gehonoreerd kunnen worden of dat we zaken moeten bijstellen.

De **voorzitter**:
De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen — wie ben ik als inval-interim-voorzitter? Maar ik doe dat met plezier — dat ik aan de ene kant helemaal begrijp dat hij zegt: wauw, echt heel veel diepgang in de vragen is best lastig. Aan de andere kant begrijp ik het punt van meneer Vermeer ook wel in enige mate. Ik hoop dus dat we ergens in het midden kunnen uitkomen en dat de minister probeert zo veel mogelijk vragen die hij nu niet kan beantwoorden, mee te nemen in een soort brief. Ik denk dat het door iedereen erg gewaardeerd zou worden als die brief er voor de begroting komt. Dat is nog twee weken. Is zoiets een idee, minister?

Minister **Van Weel**:
Ja, daar wil ik wel naar kijken. Ik moet toch ook even opkomen voor het apparaat. Er wordt keihard gewerkt, ook gedurende dit soort debatten. De schorsingstijd is beperkt, maar dat betekent ook dat, zeker met gedetailleerde informatieverzoeken, je niet alles boven water kunt krijgen in zo'n korte periode.

De **voorzitter**:
Laat er geen misverstand over bestaan dat de Kamer de inspanning van het apparaat zeer waardeert en dat we begrijpen hoeveel mensen nu bezig zijn om ons in staat te stellen dit debat te voeren. Het gaat wel ergens over. Laten we kijken hoever we kunnen komen met elkaar. U was nog steeds bij capaciteit en fte's, toch?

Minister **Van Weel**:
Ja. De heer Vermeer vroeg waarom er wel geïnvesteerd wordt in de instroom en opleiding van executief specifieke politievrijwilligers en ATH-boa-politievrijwilligers, maar de executief generieke politievrijwilliger daarbij niet wordt genoemd. Ook de komende jaren wordt ingezet op het opleiden van nieuwe politievrijwilligers. Dat betreft inderdaad het opleiden van, zoals de heer Vermeer zegt, de executief specifieke en de ATH-boa-politievrijwilligers. De grootste belemmeringen voor het opleiden van generieke

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

politievrijwilligers zijn de beperkte opleidingscapaciteit bij de Politieacademie, de begeleidingscapaciteit bij de eenheden en de veel langere opleidingstijd ten opzichte van die andere twee soorten. Die is namelijk vier keer zo lang. Daarom zetten we wat betreft het opleiden van generieke vrijwilligers vooral in op de werving van uittredende beroepsmedewerkers, want zij beschikken natuurlijk al over de basisvaardigheden die daarvoor nodig zijn.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Ik heb een interruptie. Of was het blokje politievrijwilligers nog niet af?

Minister **Van Weel**:
Nee, nog niet.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Dan luister ik rustig.

Minister **Van Weel**:
Mevrouw Bikker vroeg: wat gaan wij doen om een capaciteit van gezonde netto-instroom te creëren? Het totaalaantal politievrijwilligers neemt al jaren gestaag toe. In 2019 waren het er 2.367; in 2026 zijn het er 2.816. Die toename komt met name door de twee soorten aanstellingen die zojuist genoemd zijn: de executieve specialist en de boa-politievrijwilliger. We blijven inzetten op het aantrekken van nieuwe politievrijwilligers. In 2027 is er opleidingscapaciteit beschikbaar voor vier klassen ATH-boa-politievrijwilligers en vier klassen ESI-politievrijwilligers.

Hoe staat dat in relatie tot de 10%-norm en de motie-Bisschop? Er is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het behoud, de verbreding en de vergroting van de inzet van politievrijwilligers. Momenteel werkt de politie onder andere aan een bedrijfsplan en een strategische personeelsprognose voor politievrijwilligers. Afhankelijk daarvan en van het absorptievermogen van de politieorganisatie, het aantal politievrijwilligers en de arbeidsmarktanalyse gaan we berekenen in hoeverre de 10%-norm, zoals die destijds in de nota stond, gerealiseerd kan worden. Daarbij staat goede borging van de aanwezigheid van politievrijwilligers in de organisatie voorop. Ik kan u nu niet vertellen of we on track zijn, maar dat gaan we wel spoedig horen.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Ik begrijp dat de minister geen ijzer met handen kan breken, maar de 10%-norm is er dan denk ik wel eentje voor de Kamer om te hernemen en eventueel te bekrachtigen. Die norm is namelijk destijds met reden uitgesproken. In mijn motie van destijds is er geld voor vrijgemaakt om de opleidingscapaciteit te verstevigen. Collega Bisschop heeft destijds de 10%-norm nog eens verankerd in een motie. Mijn zorg is dat we, ondanks alle goede bedoelingen en alle prachtige inzet, uiteindelijk die 10% uit beeld zien verdwijnen. Ik zou de minister daarop om een hele harde toezegging willen vragen. Het kan ook met een aanmoediging via een motie van de Kamer; dat maakt me niet uit. Ik vind echter dat we die 10% wel in gedachten moeten houden en dat we moeten kijken hoe we daarnaartoe gaan werken.

Minister **Van Weel**:
Waarvan akte. Nogmaals, voor ons is die niet buiten beeld. Met de enorme groei van de organisatie zijn er natuurlijk wel prioriteiten gelegd binnen de capaciteit die beschikbaar

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

was op de Politieacademie. Dat heeft specifiek voor generieke vrijwilligers mogelijk een dempend effect gehad, maar ik sta met u nog steeds achter die doelstellingen.

Dan de vraag van de heer Mathlouti over het aantal extra wijkagenten dat wordt gerealiseerd en of de Kamer daar blijvend over kan worden geïnformeerd. De capaciteit wordt in overleg met de regioburgemeesters toegewezen aan de basisteams. Daarbinnen zitten natuurlijk wijkagenten, maar ook noodhulp, handhaving en toezicht. Die vrijheid laten we wel aan ze, maar in navolging van het vorige punt wil ik er wel bij u op terugkomen door ook in de verantwoording te laten zien hoeveel daadwerkelijke wijkagenten er zijn gekomen en hoeveel er bij de basisteams zijn gekomen om u daar meer inzicht in te geven. Het aantal wijkagenten komt bij de kerncijfers politie die we meesturen met het halfjaarbericht.

De heer **Mathlouti** (D66):
Misschien even een korte vraag. We krijgen dit structureel steeds van u mee? Dit is niet eenmalig? Oké, dank.

Minister **Van Weel**:
We gaan daar structureel over rapporteren in het halfjaarbericht.

De heer Vermeer vroeg naar de 196 nieuwe banen. Wat gaat er naar de landelijke gebieden en wat gaat er naar de grensregio's? Hoeveel komt hiermee daadwerkelijk beschikbaar? De 196 agenten zijn verdeeld over de eenheden. Het aantal fte's dat structureel met deze middelen kan worden toegekend is ook afhankelijk van de nadere cijfers van de loon- en prijsbijstelling over 2027 en 2028. Dat hebben we u ook medegedeeld. Hoe dit dan binnen de eenheden wordt verdeeld, is aan de hoofdofficier van justitie en aan alle burgemeesters van de eenheid. Zij zullen de komende maanden de keuze gaan maken hoe zij die capaciteit binnen hun eenheden verdelen over de diverse gemeentes. De korpschef heeft u in een technische briefing op 13 oktober een extra technische briefing aangeboden over de werking van die systematiek na de toekenning op eenheidsniveau. Ik kan de korpschef ook vragen om deze vragen daarin mee te nemen, zodat u daar meer inzicht in krijgt.

De heer Vermeer vroeg ook hoe we, als we extra middelen aan basisteams geven, weten of ze ook daadwerkelijk vaker buiten zijn of dat dit geen doel is. Het gaat ons er niet om letterlijk te meten hoe vaak ze buiten zijn. Het is wel de bedoeling dat deze capaciteit daadwerkelijk ten goede komt aan het gebied waarin deze agenten actief zijn. Via de monitoring gaan we terugzien hoeveel er daadwerkelijk vertaald zijn in wijkagenten en hoeveel in andere functies van een basisteam, maar wel daar in de buurt.

De heer **Vermeer** (BBB):
Voor burgers in Nederland is het aantal uren dat iemand daadwerkelijk buiten is, hoeveel blauw er op straat zichtbaar is, toch wel degelijk van belang. Misschien dan een ander type vraag: wordt dat in dashboards bij de politie niet bijgehouden? Ik weet dat er in mijn eigen gemeente, Harderwijk, nu een hele discussie speelt rondom boa's, waarbij we wel te horen kregen welke meldingen er in een bepaalde wijk zijn maar niet of men überhaupt in een bepaalde wijk patrouilleert. Als burgers het belangrijk vinden dat er blauw op straat is en zichtbaar is, moet dat toch een criterium zijn, een KPI die je probeert weer te geven in een dashboard? Zo kun je mensen, ook je eigen

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

medewerkers, daarop sturen zodat er een goede spreiding is. Hoe werkt dat bij de politie?

De **voorzitter**:
Dashboards en KPI's.

Minister **Van Weel**:
Daar ben ik altijd een groot voorstander van, maar er wordt nu niet bijgehouden hoe vaak agenten tijdens hun dienst daadwerkelijk op straat zijn en waar dan. Op dat niveau wordt er dus niet gestuurd. Mensen hebben een dienst. Ze hebben daarin een functie en reageren op meldingen. Als er geen meldingen zijn, zijn ze op patrouille of ze zijn wijkagentfuncties aan het uitvoeren. Dat is meer de generieke taakomschrijving van agenten bij de gebiedsgebonden politie, maar er wordt niet vastgelegd dat iemand een bepaald aantal uur per dag door de wijk heen moet lopen.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik zeg ook niet dat er een doel moet zijn voor het aantal uur per week dat ze moeten lopen, maar — zo ben ik het in ieder geval in het bedrijfsleven gewend — als je medewerkers hebt en evaluatie-, beoordelings- en jaargesprekken voert, dan wil je daarin toch de vraag behandelen waarom ze nooit in een bepaalde buurt komen? Iemand van de leidinggevenden moet dat bijhouden, of zeg ik nu iets heel raars?

Minister **Van Weel**:
Ik denk dat iedere teamchef en eenheidschef continu bezig is met de vraag hoe hij zijn capaciteit zo goed mogelijk verdeelt over de hem toegezegde gebieden, of dat nu gaat over spoedeisende hulp of patrouilles of omdat hij weet dat er bepaalde inbraakgolven zijn in een bepaalde buurt waardoor daar wat vaker doorheen gereden moet worden. Ik ben zelf twee weken geleden met de burgemeester van Rotterdam bij De Esch geweest, waar men heel lang overlast heeft gehad van jongeren met hun dure auto's in de avond. Ik vind het een beetje de generieke taak van zo'n lokale eenheid om te sturen op de vraag of de capaciteit ingezet moet worden voor de problemen die mensen in het gebied ervaren.

De heer **Vermeer** (BBB):
Ik kan dan bijna niet anders dan constateren dat zichtbaarheid voor iedere burger in Nederland geen concreet doel is.

Minister **Van Weel**:
We hebben wijkagenten. Dat is de politie die men kan benaderen en die zich verantwoordelijk voelt voor een bepaald gebied en die dus ook van bewoners ophaalt wat ergens op een gegeven moment speelt en wat men daarmee kan doen. Dan hebben we mensen die rondrijden in de patrouilles. Die doen dat generiek, om te zorgen dat ze overal komen. Die doen dat meer specifiek, dus als er bepaalde meldingen zijn van overlast. Daarnaast wordt er gereageerd op spoedmeldingen die überhaupt opkomen. U kunt zich voorstellen dat er langs mijn huis ook iets vaker wordt gereden. Zo wordt er een indeling gemaakt van de capaciteit die je hebt in zo'n lokaal gebied, maar daarmee is het niet zo dat elke straathoek evenveel politieagenten moet hebben gezien in een bepaalde periode. Het pure zichtbaar zijn is dus niet een van de hoofdmeetdoelstellingen, zou ik willen zeggen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Wie was de volgende? Dat was de heer Struijs.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Dit raakt de kern van de verwachting die de Tweede Kamer heeft en de complexiteit … Ik noem Theo dan maar weer even, want hij werd dit weekend ingezet omdat er vijf auto's in de brand waren gestoken en er bij de opsporing geen capaciteit was om die aangiftes op te nemen. Hij moest daar dus even hulp verlenen en vervolgens moest hij naar Den Haag omdat hij ook ME'er was. Het liefst loopt Theo in zijn wijk. Ik hoef het niet van Theo te weten, maar je zoekt toch naar een verantwoordingsvorm waarin je ziet dat de wijkagent voor 80% in zijn wijk moet zijn en dat niet haalt omdat er 30% ME-inzet is geweest en 40% — ik noem maar wat — opsporingsinzet. De nettocapaciteit, die vaak ook met zichtbaarheid gepaard gaat, is dus in de wijk. Nou begint de complexiteit van de verantwoording. Al jaren vraagt de Kamer nu om zo'n soort verantwoording. We hoeven niet te weten wat Theo doet, want die doet naar eer en geweten zijn werk. Dat geldt ook voor zijn chef; die zit elke dag de schaarste te verdelen. Maar dat geeft op een gegeven moment wel inzicht in de vraag waar we nu echt tekortkomen. Dat is overal, zou je bijna zeggen. Ik zoek dus een beetje met de heer Vermeer naar die verantwoordingscyclus en de grip die wij willen hebben in de Kamer. Tot nu toe is dat echt een grijs gebied. Ik steek dus ook een beetje de hand uit naar de minister. Als we ook maar iets kunnen doen om dat iets zichtbaarder te maken en we wat meer grip hebben, vindt u mij aan uw zijde.

Minister **Van Weel**:
Dit moeten we dan echt betrekken bij die exercitie naar het inzicht in de politiebegroting, want dat hangt hiermee samen. Op dit moment sturen wij daar, zoals u weet, in het geheel niet op. Dat gebeurt allemaal binnen de eenheden. Onder het gezag van de regioburgemeester wordt vervolgens die afweging gemaakt of Theo op een bepaald moment wordt uitgeleend aan Den Haag voor ME-taken of niet. Dat inzicht hebben we nu dus niet, zeg ik met de heer Struijs en de heer Vermeer. Laten we dat dus meenemen in die exercitie om te bepalen waaraan behoefte is, hoe we dat inzichtelijk kunnen maken, wat dat kost aan flexibiliteit en welke normen we daaraan hangen. Die uitgestoken hand neem ik aan.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Nog even over de zichtbare capaciteit buiten. Wat ik, even gekscherend, van veel dienders terughoor — ik zeg het ook een beetje plat — is dat eigenlijk alles vanaf schaal 9 binnen zit; die mensen zien we eigenlijk nooit buiten. Dat zijn een beetje de eerste leidinggevenden. Ik zal niet zeggen dat alle leidinggevenden die houding hebben, maar men heeft er vooral behoefte aan dat veel meer van dit soort leidinggevenden, die heel direct op die dienders zitten, ook veel meer buiten zichtbaar zijn, al was het maar om feeling te houden met wat zich buiten afspeelt en om daadwerkelijk een diender in de operatie bezig te zien. Daardoor kunnen ze, denk ik, ook veel beter beoordelen hoe de diender zijn werk doet. Is de minister bereid om het gesprek aan te gaan met de politieorganisatie om eens te kijken of daarin wat meer een kentering zou kunnen plaatsvinden, waarbij leidinggevenden juist ook wat meer buiten zichtbaar zijn, vanwege de doelen die ik net heb omschreven?

Minister **Van Weel**:
Ja, dat wil ik zeker doen. Ik doe dat zelf ook met alle plezier, juist omdat je op de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

werkvloer ziet wat er gebeurt. Dat lijkt me essentieel voor iedereen op elk niveau in de organisatie.

De **voorzitter**:
Oké, de minister gaat verder. Waar zijn we inmiddels?

Minister **Van Weel**:
We zijn iets over de helft van het kopje capaciteit.

De **voorzitter**:
Oké.

Minister **Van Weel**:
De zedenrechercheurs. De heer Mathlouti vroeg waarom die niet zijn opgenomen in deze verdeling. Dit kabinet investeert extra in de aanpak van online seksuele misdrijven. De middelen zullen in tranches vrijkomen. We beginnen met 3,5 miljoen voor 2027, oplopend tot 15 miljoen euro in 2030. Vanaf 20 miljoen euro worden de beleidskeuzes apart bij de Kamerbrief opgenomen, conform de regels. Onder de 20 miljoen euro hoeft dit niet op basis van de Comptabiliteitswet, vandaar dat u die bijlage daarbij niet aantreft. Maar ik heb in de brief ter voorbereiding op dit debat wel een aanvullende toelichting gegeven op de manier waarop we dat gaan doen. Ik heb ook gezegd dat dit echt een enorm toenemend onderwerp is met hele grote en ingrijpende gevolgen. We moeten ons daar dus op voorbereiden.

Indicatief kunnen we met deze …

De **voorzitter**:
Sorry, Mathlouti heeft een vraag. Ik ga één ding zeggen tegen de collega's, en dat bedoel ik niet belerend. Tot nu toe — het is 15.05 uur — zijn er 90 interrupties in dit debat gepleegd, maar ik weet dat u het een belangrijk onderwerp vindt.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ja, het is zeker belangrijk. Ik heb een vraag ten aanzien van die zedenrechercheurs. Ik heb die passage in de brief, denk ik, even gemist, maar het gaat mij er gewoon om dat we hier meters maken. Ik noemde Offlimits in mijn eerste termijn. Die doen volgens mij heel goed werk, maar in de ideale wereld, of niet eens in de ideale wereld, is het ook gewoon een kerntaak van de politie om juist die zedencriminaliteit keihard aan te pakken, ook gezien de ontwikkeling die deze door het internet doormaakt. Ik ben gewoon benieuwd naar dat groeipad. Waar willen en moeten we over een aantal jaar staan om het aantal zedenrechercheurs gewoon goed op niveau te hebben? Volgens mij is de brief nog niet zo uitgebreid dat die daar precies op ingaat. Dat is ook een grote vraag, maar dat is wel waar we naartoe moeten, hoop ik. Graag toch een korte reactie van de minister daarop.

Minister **Van Weel**:
Zeker, dit is een groeipad. Uiteindelijk hopen we met dat gereserveerde bedrag zo'n 61 zedenrechercheurs aan te kunnen nemen. Die gaan we verdelen over de landelijke en regionale eenheden. Maar dit onderwerp is er om te blijven. Dat geldt ook voor de cyberrechercheurs, want die hangen daarmee samen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Over de openstaande recherchevacatures vroeg mevrouw Coenradie: hoe snel kunnen we die opvullen? De korpschef en ik verwachten dat de opsporing binnen een paar jaar op sterkte is. Het ging eind 2025 in totaal om zo'n 1.400 fte. In de cijfers bij het halfjaarbericht dat begin december naar uw Kamer gaat, verwacht ik al een behoorlijke groei te kunnen laten zien daarin. De exacte termijn verschilt per eenheid. In de meeste eenheden ging het eind 2025 om tientallen. In Den Haag en Amsterdam ging het om meer dan 200. Er zitten dus wel verschillen tussen de regio's. In de antwoorden bij de begroting gaan we hier ook nog meer specifiek op in, conform verzoeken.

Is die 1.400 dan voldoende? Nou, het is in ieder geval heel belangrijk om die vacatures te vullen, maar er komen ook nog uitbreidingen vanuit de 114 miljoen. We hebben daarnet al een aantal genoemd die ook ten goede komen aan de opsporing, met name ten aanzien van de onlinecriminaliteit en de seksuele misdrijven. Dat is allemaal opsporingscapaciteit die ons verder gaat helpen.

Hoe borgen we dan dat die ook in de toekomst voldoende beschikbaar blijft, ook gelet op de uitstroom, was weer een vraag van mevrouw Coenradie. Daar houdt de korpschef rekening mee. Die weet wat het uitstroompad is van medewerkers die op leeftijd zijn. Op basis daarvan wordt ieder jaar de behoeftestelling qua opleiding in kaart gebracht. Het onderwijs volgt in die zin ook wat er gebeurt met de cohorten die langzamerhand de dienst uit gaan. Nieuwe rechercheurs krijgen een opleiding waarin kennisoverdracht plaatsvindt. Daarna worden ze door ervaren rechercheurs ingewerkt. Dat moet dus wel binnen de eenheden geborgd worden.

De heer Struijs vroeg naar onlinecriminaliteit, met name onder jongeren. Zijn daar meer specialisten bij nodig? De politie heeft voor onlinecriminaliteit inmiddels een plan uitgewerkt. Een groot deel van de versterking binnen dat plan gaat naar de Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies. Daarnaast gaat een significant deel van de investeringen naar regionale eenheden voor de bestrijding van onlinecriminaliteit. Dat gaat indicatief om 75 fte. Wat het definitieve aantal wordt, hangt weer van de loon- en prijsbijstelling af. Dat moet ik nu nog even boven de markt laten hangen.

Mevrouw Straatman vroeg: voor een aantal vormen van criminaliteit moet ook niet-operationele sterkte worden benut; hoe werkt dat? Dat staat ook in het plan. Een bepaald deel van de personele uitbreidingen ziet ook op de niet-operationele sterkte, daar waar je specifieke specialismen nodig hebt.

Over de motie-Bisschop hebben we het gehad.

Voorzitter. Ik denk dat dit de vragen op het gebied van capaciteit waren.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Valt onder dit kopje ook het selectiebeleid van de Politieacademie? Dat komt later, zie ik.

De **voorzitter**:
Bon. Dan gaan we verder naar de ARK en opsporing.

Minister **Van Weel**:
Dank, voorzitter. Ik begin met een vraag van de heer Ellian van de VVD. Ben ik content met het aanbod dat ik nu heb neergelegd in de Kamer? We hebben daar een modus in

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

moeten vinden, zeg ik ook tegen mevrouw Lammers. Hoe kunnen we nou op een goede manier opvolging geven aan de motie, aan de wens van de Kamer, aan het onbevredigende van wat hier nu is blijven liggen, en tegelijkertijd zorgen dat het niet ten koste gaat van of alle capaciteit opsoupeert die we nodig hebben voor aangiftes die binnenkomen? Daarom hebben we een prioritering aangebracht in hoe we dit nu gaan oppakken, dus de moordzaken en de ernstige zedenzaken als eerste. Ja, zeg ik daarbij, dat zijn de getallen — ik geloof dat het mevrouw Faber of mevrouw Coenradie was die de getallen aanhaalde — zoals opgenomen, waarbij we bij zedenzaken nu wel de prioriteit hebben gelegd bij fysieke zedenzaken, omdat dat de zaken met de grootste impact zijn. Daar gaan we dus volledig door zowel de meldingen als de aangiftes heen. Voor het overige gedeelte doen we een representatieve steekproef.

De vraag was: wat als daar nu zaken uit komen die toch wel te denken geven? Dan hebben we een hele nieuwe situatie. Dan kom ik weer terug naar uw Kamer. Dat vraagt namelijk om twee dingen. Eén. Hoe breiden we dan die steekproeven uit en hoe gaan we capaciteit vrijmaken om door die hele bak heen te gaan? Twee. Wat betekent het voor de toekomst als er, blijkbaar, in het systeem zaken zijn blijven liggen waarvan we dat niet vinden? Dan komen al heel snel het selectiviteits- en objectiviteitskader en alle processen daaromheen in beeld. Dat ga ik dus ook doen. Ik ben wel blij dat we in ieder geval overeenstemming hebben weten te krijgen over het cijferbeeld. Helaas is dat destijds niet vóór het debat gelukt, maar het geeft in ieder geval een goede basis om verder te werken.

Komen onze prioriteiten — dit zeg ik tegen mevrouw Mutluer — dan volledig overeen met de Crime Harm Index van de Algemene Rekenkamer? Dat denk ik niet. Overigens verwacht de Algemene Rekenkamer dat ook niet per se. Die zegt dat ze dit een handig middel vindt om zaken in kaart te brengen, maar niet per se dat je dit als sturingsinstrument zou moeten gebruiken. Ik noem maar een van de verschillen. We geven — we hadden het er net over — nu veel aandacht aan onlinecriminaliteit, waaronder online seksuele misdrijven en onlinefraude, omdat we daar een enorme toename van zien. Die vallen weer niet binnen de scope van de Crime Harm Index, dus het komt nooit helemaal overeen, maar op hoofdlijnen denk ik wel degelijk dat de thema's mensenhandel of online seksueel kindermisbruik overeenkomen met wat de Rekenkamer ziet als belangrijke thema's.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Kort, hoor. Gaat er wel iets veranderen, ook in lijn met datgene wat de Algemene Rekenkamer heeft gezegd, zodat we de eerstvolgende keer niet zo'n verschrikkelijk debat hebben met elkaar over waarom bepaalde aanbevelingen niet zijn opgevolgd en de discussie niet opeens gaat over de systematiek? Dat willen we niet meer. Mijn concrete vraag is dus: wat gaat er dan veranderen?

Minister **Van Weel**:
Ook ik hoef niet heel vaak dit soort debatten met de Kamer te voeren, dus geloof me dat ik gemotiveerd ben. We zijn nu in gesprek met de Rekenkamer; ik denk dat dat het belangrijkste is. Dat is belangrijk voor de harmonisering van de cijfers, maar daarmee is het nog niet klaar. Dat doen we ook voor het vervolg. Ook hier ligt weer een link met het deltaplan, omdat de keuzes in de opsporing uiteindelijk bepalend zijn voor wat er in de keten terechtkomt. Daar nemen we de Rekenkamer volledig in mee.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer Vermeer vroeg welke verbetering deze begroting nou gaat bieden om te voorkomen dat zaken op de plank blijven liggen. We investeren structureel 462 miljoen in de politie, waarvan een deel gaat naar "de basis op orde". Die basis hebben we nodig. Er zitten ook versterkingen aan, ook in de opsporing, zoals net al genoemd werd. Het gaat dus om de bestrijding van online seksueel misbruik en onlinecriminaliteit; dat zijn allemaal uitbreidingen in de formatie. Het gaat niet alleen over de middelen. Dat zei ik net ook al in antwoord op een vraag van mevrouw Mutluer. We gaan ook opvolging geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Mochten er inderdaad uit steekproeven of uit het doorzoeken van oude zaken nog zaken volgen, zeg ik in reactie op de motie-Lammers, dan kan dat ook meegenomen worden in de opsporing.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik heb een korte vraag over dat laatste antwoord. De ambitie is volgens mij heel duidelijk vanuit het coalitieakkoord. Daarin is bijvoorbeeld ook genoemd dat gemeenten met aanmeldcentra structureel extra politie-inzet kunnen verwachten. Die ambitie zie ik nog nergens terug. We hebben daar vanuit D66 Kamervragen over gesteld, maar een concrete invulling daarvan zie ik nog niet. Kan de minister daar iets over zeggen?

Minister **Van Weel**:
Nee, daar zal ik in de tweede termijn op moeten terugkomen, meneer Mathlouti.

De heer Vermeer vroeg of we per eenheid inzichtelijk kunnen maken hoeveel zaken er zijn blijven liggen. Dat kan ik op dit moment nog niet. We hebben nu met de Rekenkamer de eerste slag gemaakt om in ieder geval de totaalaantallen boven water te krijgen. Naarmate we in die zaken gaan duiken, komen ze wel per eenheid terug. Ik verwacht u daar dus op korte termijn, als we door al die zaken heen zijn — dan hebben we het over begin 2027 — meer inzicht in te kunnen geven.

De heer Van Dijk vroeg wat er nu verandert voor de slachtoffers. Voor de zaken die we volledig gaan wegen, maken we in ieder geval nog een keer de afweging of hier terecht is gestaakt met het onderzoek of niet. Ging het alleen maar om capaciteitsproblemen? Wat betekent dit nu, gelet op de ernst van die zaak, voor het verder oppakken ervan? Dat geeft ons, denk ik, ook een beeld van in hoeverre we de slachtoffers van de aangiften en meldingen die zijn blijven liggen hier gerechtigheid mee geven. Zoals gezegd, zullen dat voor alle overige zaken selectieve steekproeven zijn. Ook de bevindingen daarvan kunnen weer aanleiding zijn om meer te gaan doen.

Zowel mevrouw Lammers als de heer Van Dijk vroeg hoe we voorkomen dat ook nieuwe aangiften niet worden opgepakt. Dat doen we ten eerste door een selectie te maken in de 10.000, waardoor het behapbaar blijft om daarnaast ook gewoon het werk te kunnen blijven doen dat nodig is voor alle aangiften die nu binnenkomen. Ik hoop dat we natuurlijk ook lessen leren over welke verkeerde zaken binnen de huidige kaders zijn blijven liggen, zodat we dat kunnen aanpassen voor de toekomst en zodat die zaken in ieder geval niet meer op de plank blijven liggen. Ik zei dat die herbeoordeling begin 2027 komt. Voor de zomer van 2027 kom ik met alle bevindingen en met wat daarvan de opvolging zou moeten zijn.

Dat was het blokje Rekenkamer, voorzitter. Dan kom ik bij organisatie en werkgeverschap.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Er zijn een aantal vragen gesteld over de iftars, te beginnen met die van mevrouw Faber. Zij vroeg naar de budgetten op lokaal niveau. Ook de heer Diederik van Dijk refereerde daaraan. In dit geval waren er binnen de regio Midden-Nederland inderdaad budgetten beschikbaar voor het houden van bijeenkomsten, wat ook iftars hadden kunnen zijn. Dat zijn echter geen geoormerkte budgetten die vanuit de korpsleiding worden gegeven. Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat we nu gewoon een nieuwe lijn hebben getrokken, namelijk dat de politie dit soort religieuze bijeenkomsten niet meer zelf organiseert. Ik zeg daarbij ook tegen de heer El Abassi: dat wil niet zeggen dat je niet intern, als men dat wil, als eenheid wel zo'n bijeenkomst kunt organiseren. Het verschil zit erin dat je als politie als organisator iemand extern uitnodigt voor een religieuze bijeenkomst. De korpsleiding heeft gezegd dat dat zich slecht verhoudt tot de neutraliteit die zij als organisatie wil uitstralen. Daar komt dit nieuwe kader, dat meteen vanaf 2027 geldt, dan ook vandaan.

De heer **El Abassi** (DENK):
Kan de minister mij helpen het toch te begrijpen? Stel dat er intern een iftar wordt georganiseerd in Amsterdam, dat er wat niet-moslims binnen de organisatie zitten die misschien liever geen iftar hebben, die dan kijken naar wat er plaatsvindt binnen de politieorganisatie, en dat derden dan weten dat er bij zo'n organisatie een interne iftar plaatsvindt. Ik snap even niet wat dan het verschil is tussen zo'n interne en een externe iftar.

Minister **Van Weel**:
Het verschil is welke rol je als organisatie precies inneemt. Wat mij betreft geldt er een hogere graad van vrijheid, ook voor het personeel, bij wat je binnen je organisatie doet om zaken te organiseren die je wil organiseren, of dat nu een kerstmis of een iftar is. Daarbij moeten medewerkers ook altijd de mogelijkheid hebben om er niet aan deel te nemen als ze daar geen prijs op stellen. Dat vind ik echt wat anders dan dat je als organisatie extern mensen uitnodigt voor een religieuze bijeenkomst. Dat gaan we dus niet meer doen. Daar ligt de knip.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik mag hopen dat er intern ook mensen worden uitgenodigd, want anders weten ze nooit van zo'n iftar of een andere religieuze bijeenkomst af. Ik heb hier ook de Woo-stukken over doorgenomen. Volgens mij is er nergens sprake van dwang of wat dan ook. De politie nodigt uit, en vervolgens bepalen de instellingen zelf of ze wel of niet aanwezig zijn. Dat geldt volgens mij intern niet anders. Bij mij wordt de vraag nog steeds niet weggehaald. Een iftar is religieus, maar het zou ook kunnen gaan om kerst of Pasen. In alle gevallen gaat het om een religieuze bijeenkomst. Dat wilden we juist weghalen, althans niet wij als partij, want wij zijn daarop tegen, maar partijen in dit huis wilden het weghalen. De minister was het ermee eens dat we de uitstraling van een religieuze bijeenkomst moesten weghalen. Dan wordt er ineens voor gekozen dat we het extern wel weg willen halen, maar intern niet, terwijl het allebei gaat om religieuze bijeenkomsten. Ik wil toch de minister vragen in welke zin dan de neutraliteit, zoals die hier genoemd wordt, weggehaald wordt als het gaat om extern niet, maar intern wel.

Minister **Van Weel**:
Ik blijf toch een beetje hetzelfde herhalen. Er is een groot verschil tussen intern of extern. Er is een groot verschil tussen wat personeel intern als personeelsbeleving wil neerzetten dan wel wat je als politieorganisatie formeel naar buiten toe uitstuurt in een

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

uitnodiging. Daar zit echt een verschil tussen. Dat verschil markeren we dus in dit beleidskader.

De heer **El Abassi** (DENK):
Daarover verschillen we dan van inzicht. Dan is het toch gewoon een politieke keuze? Ik zou net zo goed kunnen bepleiten dat ik helemaal geen iftars, kerst of Pasen bij de politie wil, ook intern niet. Daar is de politie helemaal niet voor in het leven geroepen. Dat is toch te idioot? Die mensen moeten zich bezighouden met criminelen tegenhouden of weet ik veel wat. Sterker nog, ik kan nog beter uitleggen dat ze naar een externe religieuze bijeenkomst gaan, want dan kunnen ze nog informatie ophalen, kunnen ze nog voor verbinding met derden zorgen. Dat kan ik veel beter uitleggen. Maar geld verspillen aan zo'n interne religieuze bijeenkomst lijkt mij veel moeilijker te verdedigen dan zo'n externe. Ik probeer echt de minister te begrijpen, maar ik zie iets totaal anders kennelijk.

Minister **Van Weel**:
Ik voel een motie aankomen, voorzitter.

De **voorzitter**:
Niet vandaag, in ieder geval! Gaat u verder.

Minister **Van Weel**:
Ik vind dat daar echt een groot verschil tussen zit. De politie als externe organisator van een religieuze bijeenkomst is ook datgene waar een groot deel van de kritiek op heeft gezien. Die kritiek snap ik ook. Die heeft de korpsleiding ook ter harte genomen, dat de politie zo niet moet worden gezien. Wat het personeel intern, zonder dat dat zichtbaar is voor de rest van de wereld, wil organiseren om iets te vieren, vind ik van een andere orde.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik stel voor om de interne iftars dan ook maar af te schaffen, want dan is in ieder geval meneer El Abassi wat minder verward en is het in ieder geval duidelijk.

De **voorzitter**:
Oké, de minister gaat verder.

Minister **Van Weel**:
Twee moties, of een gezamenlijke wellicht!

De heer **El Abassi** (DENK):
Als mevrouw Faber het niet alleen had over de interne iftars, maar over alle religieuze bijeenkomsten, dan kon ik nog zeggen dat ze consequent was. Dan was het wat mij betreft wel duidelijker geweest. Maar u weet wat het standpunt van DENK is, zeg ik via de voorzitter. Wij zijn tegen het verbieden van alle religieuze bijeenkomsten, of het nou gaat om iftars, kerst of Pasen. Ik snap überhaupt niet waarom we daar zo'n gedoe van hebben gemaakt hier in de Kamer. Maar goed, dat wil ik even gezegd hebben.

De **voorzitter**:
De minister gaat verder. Hoever zijn we in dit blokje, dit mapje?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Minister **Van Weel**:
Niet lang meer.

De heer Diederik van Dijk vroeg nog waarom tweede paasdag, Hemelvaart en tweede pinksterdag geen collectieve vrije dagen meer zijn. Dit is echt iets wat in het Centraal Georganiseerd Overleg Politie tussen vakbonden en werkgevers wordt overeengekomen. Daarbij is besloten om deze dagen toe te voegen aan de individuele keuze voor medewerkers, omdat daar blijkbaar behoefte aan is. Ik ga daar verder ook niet het gesprek over aan met de korpsleiding. Dit is de uitkomst van de cao-onderhandelingen.

Dan het selectiebeleid en het de voorkeur geven aan kandidaten met een migratieachtergrond. Ik vind dat de overheid, ook de politie, behoort te selecteren op objectieve geschiktheid, competenties, integriteit en het vermogen om het politiewerk professioneel uit te voeren, punt. Dat is de kern van mijn betoog. Daarnaast kan de culturele achtergrond van politiemedewerkers wel relevant zijn voor de taakuitvoering. Ik heb al eerder gezegd dat ik geen voorstander ben van de lijn die eerder is gekozen. Van streefcijfers is niet langer sprake. Maar de website die werd aangehaald door mevrouw Faber heeft wel degelijk nog in zich dat de voorkeur wordt gegeven aan kandidaten met een migratieachtergrond. Ik weet dat de politie bezig is met een nieuw selectiekader, waarin ze ook dit vraagstuk adresseren. Ik heb gevraagd om het deel dat ziet op dit vraagstuk nog voor het einde van het jaar af te ronden. Dan kan ik u erover berichten hoe dat eruitziet. Zoals gezegd: mijn eerste zin is de kern van hoe ik hierin sta, los van het feit dat ik helemaal niet tegen diverse teams ben. Ik denk dat het hartstikke goed is dat teams bestaan uit mannen en vrouwen en mensen met verschillende achtergronden, religies en competenties. Ik denk dat de politie daar beter van wordt. Maar dat moet geen strikte dwang zijn.

De **voorzitter**:
Wie op dit punt allemaal? Mevrouw Faber stak als eerste haar hand op.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Ik dacht eerst dat ik moest wachten tot het einde van het blokje, dus ik dacht, ik wacht even.

De **voorzitter**:
Ja, ik heb dat weer losgelaten.

Mevrouw **Faber** (PVV):
U heeft het losgelaten. Oké. Mag ik dan hieruit concluderen dat de minister het ermee eens is dat er gewoon alleen op competenties moet worden geselecteerd en niet op migratieachtergrond, en dat het gaat om de beste persoon op de beste plek? En als dat het geval is, wil de minister de politie daar dan ook op wijzen? Het kan natuurlijk niet zo zijn dat er op de site van Kombijdepolitie iets heel anders staat.

Minister **Van Weel**:
Nee. Daarom heb ik de korpschef gevraagd om voor het einde van het jaar al te komen met dat deel. Ik hoop u daarover te informeren. Mijn standpunt is dat bij gelijke geschiktheid niet altijd degene met een migratieachtergrond de voorkeur zou moeten krijgen — want zo staat het er eigenlijk. Ik vind dat geen goed uitgangspunt.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik ben het daar eigenlijk niet mee eens. We hebben inmiddels 65.000 politieagenten. Ik stel daadwerkelijk de vraag hoeveel daarvan vrouw zijn, een beperking hebben, een lhbti-achtergrond hebben of een migratieachtergrond hebben. Ik weet dat we dat niet meer mogen opschrijven of noteren, maar ik durf te zeggen dat daaruit zal blijken dat onze politieorganisatie niet eens zo divers is, terwijl de samenleving daar wel naar snakt. Ook de politie, die van en voor iedereen is, hoort een weerspiegeling te zijn van de samenleving. Daarom ben ik het niet eens met de minister, zeg ik heel eerlijk. Tijdens mijn bijdrage heb ik ook het rapport aangehaald dat een aantal jaren terug hier in de Kamer is besproken over agenten die een andere achtergrond hebben. Meneer Struijs weet het nog. Toen was er een hele discussie over de blauwe familie. Daarbij werd gezegd: als ze eenmaal in de politieorganisatie zijn, vertrekken met name de nieuwelingen binnen drie jaar, omdat ze zich geen onderdeel voelen van de blauwe familie. Dus ik roep de minister toch op om alles op alles te zetten. In de ideale situatie zou je alleen maar naar de competenties kijken, maar de praktijk is weerbarstiger. Je kiest in je organisatie vaak de mensen die op je lijken, terwijl je juist wil … Dat blijkt uit de cijfers.

De **voorzitter**:
U bent het niet eens met de minister.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Misschien kan ik de minister niet op andere gedachten brengen, maar ik werp dit wel even op, want ik vind het een zorgelijke ontwikkeling.

De **voorzitter**:
De minister heeft zijn overwegingen toegelicht, maar nog één keer kort.

Minister **Van Weel**:
Heel kort. Ik ben absoluut voor een diverse politie. Ik ben er ook zeker voor dat er meer mensen solliciteren die de politie dat diverse karakter zouden kunnen geven, vanuit welk oogpunt dan ook, of dat nou geslacht, religieuze overtuiging of afkomst of wat dan ook is. Wat ik niet goed vind, is het neerzetten van de vrij harde regel dat bij gelijke geschiktheid altijd degene met een migratieachtergrond de voorkeur heeft. Dat is de passage die mevrouw Faber noemde. Ik vind dat ze daar terecht vraagtekens bij stelt. Mevrouw Coenradie bracht dat trouwens ook op. Daar zit voor mij de nuance.

De heer **El Abassi** (DENK):
Een keiharde regel dat je altijd iemand met een migratieachtergrond moet voorstellen? Ik ben wel nieuwsgierig naar die regel. Kan die met ons gedeeld worden? Staat dat ergens? Altijd? Het woord "altijd" staat er niet bij volgens mij. Volgens mij wordt er heel netjes uitgelegd waarom er in gelijke gevallen toch gekozen wordt voor positieve discriminatie. Daar zit discriminatie achter. Dat wordt volgens mij heel netjes uitgelegd in alle documenten die ik gelezen heb. De manier waarop de minister het nu uitlegt en het gehoord heeft van mevrouw Faber, ken ik nog niet, dus daarvan zou ik dan graag zien dat het met mij gedeeld wordt.

Minister **Van Weel**:
Letterlijk is de zin, waar ik zelf dus ook bezwaar tegen heb: "In de situatie waarbij er

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

meer geschikte kandidaten zijn dan opleidingsplaatsen selecteert de politie eerst geschikte kandidaten met een migratieachtergrond." Die vind ik dus te absoluut geformuleerd.

De heer **El Abassi** (DENK):
Dat is anders dan hoe de minister het net uitlegde. Volgens mij is de uitleg hierbij ook dat er vaak sprake is van discriminatie en dat er een ongelijke verdeling is binnen de politiecapaciteit. Het is wel fijn als de minister dat ook allemaal uitlegt als hij met zulke korte zinnen probeert uit te leggen wat mevrouw Faber hier de zaal in slingert. Zo lees ik het niet en volgens mij lezen we het allemaal niet op die manier.

De **voorzitter**:
Nog één keer, en niet door mij heen praten alstublieft. Mevrouw Faber mag zo iets vragen aan de minister, maar niet reageren op de heer El Abassi. Minister, het is volgens mij best duidelijk, maar wilt u het nog één keer toelichten?

Minister **Van Weel**:
Nogmaals, ik ga die zin niet nog een keer herhalen. Die zin is mij te stellig. De gedachte dat ook de politie baat heeft bij een meer diverse samenstelling ondersteun ik uiteraard. Ik herken ook dat dat is achtergebleven, zeker in sommige steden. Maar nogmaals, ik vind deze zin te stellig en niet de manier.

De **voorzitter**:
Dat is de uitleg van de minister. Mevrouw Faber heeft nog een vraag aan de minister.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Nou, nee, meer een punt van orde of een persoonlijk feit. De heer El Abassi zegt dat ik hier iets de zaal in slinger. Nou, het punt is — ik mag dat toch wel toelichten, denk ik — dat het klopt wat de minister zegt. Er staat gewoon op de site dat de politie eerst selecteert op kandidaten met een migratieachtergrond. Dat is een heel vileine procedure. Ze zeggen dus: als er meer aanmeldingen zijn dan opleidingsplaatsen, dan gaat dit mechanisme in werking, namelijk dat men eerder de voorkeur geeft aan mensen met een migratieachtergrond. Maar het is altijd het geval dat er minder opleidingsplaatsen zijn dan het aantal sollicitanten. Het gaat dus gewoon altijd op. Dit is dus heel gemeen. Ze zeggen het indirect, maar als je goed leest en redeneert, dan zie je dat het gewoon niet klopt. De minister heeft hierin gelijk en ik zelf ook.

De **voorzitter**:
Een persoonlijk feit. Ik snap het. Dan de heer El Abassi. Gaat uw gang.

De heer **El Abassi** (DENK):
Ik ben niet op de inbreng van Faber ingegaan omdat ik weet dat haar partij uitspraken doet over meer of minder Marokkanen. Dat is voor meer of minder Marokkanen bij de politie niet anders. Maar als de minister dat doet, neem ik dat wel heel serieus. Wat ik lees, is: een betere afspiegeling van de samenleving, meer vertrouwen in de politie, bestrijding van achterstanden en betere politiezorg. De politie is niet gek. Het komt hier in de zaal bijna over alsof ze een naïef stelletje idioten zijn. Ze weten dat ze het keihard nodig hebben. Het is nodig om een betere afspiegeling te hebben, want je kunt beter werken als je verschillende soorten mensen binnen de politieorganisatie hebt. Die professionaliteit heeft de politie, maar hier in de Kamer ontbreekt die helaas. Daarom wil

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

ik de minister toch zeggen: wees hier voorzichtig in en luister wat dit betreft vooral naar de politie.

De **voorzitter**:
Iedereen heeft zijn punt gemaakt, de minister heeft het uitgelegd en mevrouw Faber heeft uitgelegd hoe zij tot haar standpunt is gekomen. Meneer El Abassi zegt: ik zie het anders. Dat was wat mij betreft het debat op dat punt. Meneer Van Dijk?

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Niet meer hierover, hoor.

De **voorzitter**:
Helder. Ik wilde het debat op dit punt afsluiten. Maar u heeft mij ingehuurd om het debat mogelijk te maken, dus dat doe ik. Meneer Van Dijk, aan u.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Ik had inderdaad ook gedacht dat ik netjes op het einde van het blokje moest wachten. Geen enkel probleem; we zijn allemaal flexibel. De minister ging vrij snel over de afschaffing van die collectieve vrije dagen heen, op het punt van de feestdagen bij de politie, zo van: dat is nu eenmaal besloten door bepaalde gremia. Toch zijn die dagen niet uit de lucht komen vallen. Die horen bij een bepaalde traditie, die misschien wel van belang is, juist ook als je het hebt over integratie. Stappen we daar allemaal niet iets te snel overheen? Tradities hebben toch ook een bepaalde meerwaarde, misschien juist ook wel als we het hebben over de integratie en dergelijke zaken?

Minister **Van Weel**:
Ik verwijs toch terug naar de cao-onderhandelingen, waarbij werkgevers en werknemers collectief tot dit soort besluiten moeten komen. Bij de politie is daarover deze afweging gemaakt omdat dat voorzag in een behoefte. Daar ga ik verder niet aan tornen. Dat neemt niet weg dat uw overwegingen ook overwegingen kunnen zijn.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):
Ik vraag ook helemaal niet om meteen met een wettelijk verbod of iets dergelijks te komen, maar aan wat daar nou precies achter zit en of de andere kant van zo'n afschaffing nog wordt bekeken, zou de minister toch best een keer een deel van een gesprek kunnen wijden.

Minister **Van Weel**:
Indirect, of zelfs direct, ben ik zelf ook ondertekenaar van dat coalitieakkoord. Zowel ik als de politie als de vakbonden hebben dit als onderhandelingsresultaat geaccepteerd. Daarmee heb ik ook minder vrijheid om daar achteraf nog wat van te vinden.

De heer El Abassi vroeg naar etnisch profileren. Natuurlijk is dat verboden. Hij wees terecht ook op het handelingskader voor professioneel controleren, dat leidend is bij iedere politiecontrole. Er worden extra acties ondernomen om de bekendheid van het handelingskader te bevorderen. De politie zet ook volop in op virtualrealitytraining om gedrag van medewerkers op straat bespreekbaar te maken. Alle eenheden hebben daarvoor ambassadeurs opgeleid en hebben daar ook VR-brillen voor ter beschikking. Er wordt ook ingezet op laagdrempelige interventies, zoals animatiefilmpjes, banners en posters bij basisteams. Het krijgt dus aandacht, zeg ik tegen de heer El Abassi.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mevrouw Faber vroeg naar politieagenten die weigeren om joodse instellingen te beveiligen. Ik denk dat zij doelt op de aandacht die daar in 2024 voor was; die herinner ik me nog erg goed. Toen hebben we daar ook naslag naar gedaan en Kamervragen over beantwoord. Er is geen begrip voor politiemedewerkers die geen joodse instellingen zouden willen beveiligen. Dat delen de korpschef en ik allebei en dat hebben we toen ook in de antwoorden gezegd.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Maar het blijkt dus dat er wel rekening wordt gehouden met bepaalde emoties van dienders. Daar wordt rekening mee gehouden bij het inroosteren van hun werkzaamheden. Dat zou toch gewoon geen reden mogen zijn? Je moet toch gewoon je werk doen? Het kan toch niet zo zijn dat je zegt: ik wil geen joodse instelling beveiligen, want dat past mij niet? Dat kan toch niet? Dan moet je toch direct worden ontslagen?

Minister **Van Weel**:
Ik zei toch ook juist dat zowel de korpschef als ik hier destijds, overigens naar aanleiding van de berichtgeving die u heeft, vrij helder stelling in genomen hebben? Dat was ruim twee jaar geleden. Toen hebben we daar afstand van genomen. We hebben daar geen begrip voor.

Mevrouw **Faber** (PVV):
Mag ik hieruit concluderen dat er bij het inroosteren van agenten geen rekening mee wordt gehouden of ze zo'n object willen beveiligen of niet?

Minister **Van Weel**:
Voor zover ik weet, is daar nooit sprake van geweest en hebben we dat na die woordvoering meteen rechtgetrokken. Dat zou niet moeten.

Dan de afwachtende communicatiecultuur. Daar vroeg mevrouw Coenradie naar. Ze vroeg of we daarover met de politietop in gesprek willen gaan. Dat gesprek heb ik gehad naar aanleiding van hetgeen gebeurd was in Utrecht, maar ook omdat we zien dat politieagenten heel snel, op basis van enkele beelden, slachtoffer kunnen worden van doxing en dat zij zich ongesteund voelen. Dus het antwoord is ja. Ik hoop dat u dat recent heeft gezien. Als leiding van de politie wijzen we er continu op dat mensen niet te snel moeten oordelen en dat er in beginsel gewoon steun is voor politieagenten. We hebben procedures om uit te zoeken of gevallen al dan niet legitiem waren, maar dat komt daarna. Ik weet dat de korpsleiding dat ook met de eenheidschefs en leidinggevenden heeft besproken.

De heer Struijs vroeg daarnaar ook naar aanleiding van de 1.700 gesprekken. Ja, er moet zo snel mogelijk helderheid zijn en er moet in ieder geval steun worden ervaren worden van de werkgever. Dat is natuurlijk van evident belang. Ik kijk even of we op de een of andere manier nog andere zaken die we daar hebben opgehaald, kunnen terugkoppelen. Daar zal ik met de korpschef even naar kijken, want daar kwam uw informatie vandaan.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Ik heb een hele korte opmerking. Ik heb begrepen dat er een analyse wordt gedaan door de leiding van de politie, dus daar zouden we graag een terugkoppeling over krijgen. Het

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

gaat over de onderliggende problematiek. Dat haakt aan bij wat mevrouw Coenradie heeft aangehaald.

Minister **Van Weel**:
Dat zal ik doen.

Dan had mevrouw Mutluer een vraag over de Wetenschappelijke Adviesraad Politie. Die is echt van de korpschef zelf, dus ik ga daar niet over. Als ik daar wel over zou gaan, zou die snel op het lijstje van de heer Van der Burg komen, denk ik, bij de integrale benadering van alle adviesraden. Daar zou deze dan namelijk ook bij horen, maar dat kan op dit moment niet. Ik kan wel met mevrouw Knol in gesprek gaan over uw bezwaren.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dat is wel interessant. Wat zegt de minister als hij dat zegt? Zegt hij daarmee impliciet dat zo'n adviesraad gewoon weg mag? Ik kan me dat best voorstellen. Desondanks is er natuurlijk wel een reden dat er een dergelijke adviesraad is. Daaronder ligt ook de behoefte van de Kamer aan iets van een onafhankelijk instituut. Eerder hebben we hier natuurlijk ook het rapport behandeld van oud-burgemeester … Help me even; ik ben zijn naam kwijt. Dat rapport ging over leiderschap. Ik weet niet of u er toen bij was, minister Van Weel? Het is laat aan het worden. We hebben wel behoefte aan iets onafhankelijks.

De heer **Struijs** (50PLUS):
Heeft u het over Bernt Schneiders?

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ja! Bernt Schneiders. Hij is hier natuurlijk eerder gekomen en heeft bepaalde analyses gemaakt, ook over leiderschap, en een aantal trajecten voorgesteld. Uiteindelijk is hij vertrokken en is hij de politietop van advies gaan voorzien. Op zich kan het best nuttig zijn om iets onafhankelijks te creëren. Hoe kijkt de minister daarnaar? Zegt hij dus impliciet dat zo'n adviesraad, deze dan, weg mag?

Minister **Van Weel**:
Nee, dat zei de minister niet. Hij zei letterlijk: als dit een rijksbrede adviesraad was geweest, zou die betrokken moeten worden bij de herziening door de heer Van der Burg. We zien namelijk wel een enorme toename van adviesorganen, commissies et cetera. Ik denk dat waar we het leven eenvoudiger willen maken in Nederland, we ook daar kritisch het licht op zullen moeten laten schijnen. Nogmaals, deze adviesraad valt buiten die scope. Ik ben ook helemaal niet voor of tegen de WARP. Ik hoor wel uw bezwaren daartegen en die zal ik bespreken met de korpschef.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Wanneer komt de minister met de terugkoppeling?

Minister **Van Weel**:
Ik hoop het halfjaarbericht te halen.

Dan ga ik naar geweldsmiddelen et cetera, voorzitter.

De **voorzitter**:

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Momentje. Dan zijn we bij blokje 6: geweldsmiddelen en bevoegdheden. We hebben nog de blokjes: cold cases, demonstraties en overig. Vanuit mijn ooghoek zie ik dat dat moet kunnen. Even ter inventarisatie: er waren een aantal collega's die zeiden dat zij weg moeten om 16.00 uur. Mevrouw Coenradie gaat weg over vijf minuten. Meneer Van Dijk moet weg. Mevrouw Bikker moet weg. Meneer Vermeer moest, dacht ik, ook weg om 16.00 uur. Ik begrijp dat de helft van de leden dus weggaat. De andere helft kan nog even doorgaan?

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Voorzitter, ik vind het geen probleem om het laatste stukje van de beantwoording van de minister in eerste termijn terug te kijken.

De heer **Vermeer** (BBB):
Insgelijks.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Als hij heel raar antwoordt, weet hij dat hij weer moties krijgt.

De **voorzitter**:
Ik waardeer het dat de collega's dat zeggen. We gaan dan wel gewoon in sneltreinvaart door. We gaan de eerste termijn afronden. Minister, gaat u verder met het blokje geweldsmiddelen en bevoegdheden.

Minister **Van Weel**:
Mevrouw Mutluer vroeg in algemene zin, maar ook specifiek naar aanleiding van één geval, of de geweldsinstructies tegen het licht moeten worden gehouden. Ik denk dat je daar altijd open voor moet staan. Tegelijkertijd moeten we, ook als politici, heel terughoudend zijn in het beoordelen daarvan. Dat zeg ik als minister, maar ik roep ook uw Kamerleden op om niet te snel te oordelen. Ik vind dat wij een goede systematiek hebben om dit soort incidenten na te trekken. Ik denk dat dat op een open en eerlijke manier gebeurt, maar dat heeft ook tijd nodig. In die tijd rust, denk ik, op ons allen de verplichting om te verwijzen naar het onderzoek en ons vooral niet te snel voor of tegen een bepaald optreden uit te spreken. Ook in dit specifieke geval zal ik dat dus niet doen en wacht ik het onderzoek af.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Heel kort. Dit gaat bijvoorbeeld over het gebruik van tasers. Volgens mij is daar ook heel wat onderzoek naar gedaan en zijn daar wat kritische kanttekeningen bij geplaatst. Vandaar mijn algemene vraag over geweldsinstructies en het gebruik van tasers. Ik kan me best voorstellen dat de incidenten — nogmaals, ik ga niet in op incidenten; daar zijn we niet van — een aanleiding vormen om daar opnieuw naar te kijken en de geweldsinstructies waar nodig aan te passen of aan te scherpen, of andere trainingen te geven; I don't know. Daar ben ik naar op zoek, zeg ik via de voorzitter tegen de minister.

Minister **Van Weel**:
Ik ga even laten oplijnen welke onderzoeken er gedaan zijn naar de inzet van in dit geval tasers, wat de bevindingen waren en wat de opvolging daarvan is geweest. Ik wil er wel voor waken dat we dit incident nu koppelen aan het al dan niet nuttig zijn van het kunnen inzetten van een taser in bredere zin. Die twee zijn voor mij dus gescheiden.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Overigens zeg ik, zonder belerend te willen overkomen, even het volgende. Een korte interruptie is: ik hoor de minister a zeggen; ik vind b; kan de minister reageren op b? Punt. Dat kost zeven seconden. Dat is kort. Ik geef het u maar mee.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik voel nu wel wat druk, hoor, voorzitter.

De **voorzitter**:
Maar ik heb zo'n hoge pet op van deze collega's! Ik dacht: dat weet iedereen.

De heer **Mathlouti** (D66):
Ik ben het heel erg eens met de minister dat hij verwijst naar het onafhankelijk onderzoek en dat we hierin, gaandeweg, de rust moeten bewaren. Daar ben ik het helemaal mee eens. Collega Struijs zei in zijn bijdrage terecht: die onderzoeken duren soms heel lang. Is de minister het wel eens met de Kamer, of in ieder geval met D66, dat die onderzoeken wat sneller zouden moeten kunnen? Natuurlijk zijn we gebaat bij zorgvuldigheid; natuurlijk. Alleen, ik denk dat het in het belang is van de slachtoffers, maar ook van de politie zelf, dat zo'n onderzoek zo snel mogelijk wordt uitgevoerd om zo snel mogelijk de feiten op tafel te leggen. We hebben schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van de aanhouding in Rotterdam met dodelijke afloop. Ik vond de antwoorden op dit punt ietwat mager, in alle eerlijkheid. Ik hoop dus dat de minister daar nu in iets meer woorden iets over kan zeggen.

Minister **Van Weel**:
Dit soort incidenten hebben prioriteit. Naarmate het bij het OM komt te liggen, heeft het prioriteit. Dat wil niet zeggen dat het ook altijd snel kan. Het zijn ook altijd moeilijke onderzoeken. Er speelt een hoop emotie omheen. Ik denk dat het heel erg belangrijk is dat de betrokken agent in ieder geval goed op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van het onderzoek, zodat hij weet waar hij aan toe is. Eerder zei ik al dat dit een punt was dat de heer Struijs benoemde als een van de pijnpunten bij agenten naar aanleiding van de 1.700. Ik wil het dus wel meenemen in het periodieke overleg met het OM om te kijken hoe zij hier nu mee omgaan en welke prioriteit het heeft binnen hun caseload.

De heer El Abassi vroeg of we de Rijksrecherche kunnen vragen om dit soort zaken te onderzoeken. Ik geloof echt in het proces dat wij hebben. Waar het een intern proces is bij de politie, wordt altijd door andere agenten dan degenen die erbij betrokken zijn geweest gekeken naar het incident. Dat is al de eerste onafhankelijke toets. Bovendien wordt elke geweldsaanwending gemeld bij de hulpofficier van justitie, die beoordeelt op basis van het toetsingskader geweldsaanwending. Het kan zijn dat er een nadere beoordeling of geweldsregistratie nodig is. Die wordt bijvoorbeeld gemaakt als het vuurwapen is gebruikt of als er sprake is van ernstig of dodelijk letsel, of als de hulpofficier van justitie een andere aanleiding ziet. Bij een geweldsregistratie adviseren het betrokken sectorhoofd en de commissie geweldsaanwending de politiechef, die bepaalt of de geweldsaanwending voldeed aan het toetsingskader. Als het geweld daar niet aan voldeed, kan de politiechef maatregelen treffen, zoals een gesprek met de betrokken medewerker of een disciplinair onderzoek. Bij geweld dat leidt tot ernstig of dodelijk letsel of bij gebruik van het vuurwapen waarbij enig letsel is ontstaan, wordt altijd het OM ingelicht. Dat bepaalt vervolgens eigenstandig en onafhankelijk — dat

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

benadruk ik hier nogmaals — of de Rijksrecherche of de afdeling interne onderzoeken van de politie onderzoek moet doen. Dat proces voldoet naar mijn mening en heeft voldoende waarborgen in zich.

De heer **El Abassi** (DENK):
Het is fijn dat de minister de onafhankelijkheid benadrukt. Ik heb hier al een debatje over gehad met mevrouw Straatman, waarbij ik nog dacht: even voorzichtig zijn na de lovende woorden die ik had geuit richting de politie. Maar ik doelde eigenlijk op het onderzoek De beoordeling van politiegeweld van de heer Schalkwijk en anderen, waarin heel goed wordt uitgelegd waarom we in Nederland tekortschieten. Zij noemen het zelfs een mensenrechtenschending. Die onafhankelijkheid wordt daarin betwist. Die wordt betwist op verschillende manieren, ten eerste omdat de politie inderdaad de politie controleert. De minister gaf net ook aan dat er genoeg landen zijn waar dit er anders aan toe gaat. We hebben een instantie in Engeland, niet ver weg, waar het volledig onafhankelijk gebeurt.

[Wegens een ontbrekende geluidsregistratie is een deel van de uitgesproken tekst niet beschikbaar.]

De **voorzitter**:
Ik kijk even naar de ondersteuning in de zaal, want wij konden de heer El Abassi horen, maar niet via de geluidsinstallatie. Doet de opname het? Gaat alles oké? Oké, ik begrijp van wel. Dan gaan we ervan uit dat het goed gaat. Ik hoor alleen nu de microfoon bij mezelf niet. Minister, gaat uw gang.

Minister **Van Weel**:
Dank, voorzitter. Nee, ik heb geen behoefte aan een onafhankelijk instituut boven op onze …

De **voorzitter**:
Sorry dat ik u onderbreek. We schorsen heel even, want volgens mij doen de microfoons het niet. Als iemand die thuis kijkt even iemand hier een berichtje kan sturen … O, hij doet het niet. Kijk, de hotline! Dan schors ik de vergadering.

De vergadering wordt van 15.55 uur tot 16.00 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering voor een enkel moment. Vanwege technische problemen en de tijd gaan we deze vergadering sluiten. De minister gaat schriftelijk antwoorden en de Kamerleden gaan volgende week reageren op wat de minister heeft gezegd. Ik sluit de vergadering.

Sluiting 16.01 uur.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl